Kahuna Şifacılığı

Serge King

... ÖTESİ

Kahuna Şifacılığı

Serge King

Türkçesi
Gülcay Teniker

... ÖTESİ

©PEGASUS AJANS

KAHUNA ŞİFACILIĞI
Serge King

KİTABIN ÖZGÜN ADI
Kahuna Healing

TÜRKÇESİ
Gülcay Teniker

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Nil Gün

YAYIN YÖNETMENİ
Seda Toksoy

YAYINA HAZIRLAYANLAR
Seda Toksoy - Uğur Alkapar

KAPAK
Uğur Alkapar

İstanbul, Şubat 2001
ISBN 975-8363 21-2

BASKI
Kitap Matbaacılık
Tel: 0212. 567 48 84

CİLT
Fatih Mücellit
Tel: 0212. 501 28 23

ÖTESİ YAYINCILIK
Sinan Ercan Cad. No: 34/33 81080 Erenköy-İstanbul
Tel: 0216. 445 22 14 380 29 24 Faks: 0216. 410 52 99
email: otesi@kuraldisi.com
www.kuraldisi.com

Bu kitap,
ilk Huna öğretmenim olan babam Harry L. King'e;
ben büyürken içimdeki Huna'nın canlı kalmasını sağlayan O.'ya; bana
psişik enerji hakkında birçok şey öğreten M'Bala'ya;
özellikle Huna felsefesi ve gelenekleri ile ilgili engin bilgisi
sayesinde bu sunumu mümkün kılan Wana Kahili'ye
adanmıştır.

Sonsuzluğun ötesi içinizdedir

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7

Birinci Bölüm
Kahunalar 21

İkinci Bölüm
İçsel Gelenek 39

Üçüncü Bölüm
Psişik Uygulamalar 59

Dördüncü Bölüm
Zihin/Beden Yaklaşımı 79

Beşinci Bölüm
Şifa Yöntemleri 107

Sonsöz 131

Ek
Kahuna Şifresi 137

Kitapça 147

Sonsuzluğun ötesi içinizdedir

Önsöz

"Kum fırtınası!" Develer huysuzlandı, atlar kişnedi. Erkeklerden oluşan küçük grup kendilerinden önce hayvanlarının başlarını korumak için koşuşturdu. Sonra da kendi yüzlerini yünlü atkılarla örttüler. Gobi'de alışıldığı üzere fırtına birden başlayıvermişti. Adamlar zar zor toparlandılar, Moğolca ve İngilizce küfürler ederek öksürdüler. Fırtına başlamadan önce rehberlerden biri kum tepeleri görmüştü. Tepeler grubun rüzgar ve kumdan korunma umuduydu. Rehber ilerlerken köy kalıntıları arasında çamur tuğlalı bir duvardan arda kalana çarptı. "Sığınak! Burada sığınak var!" diye bağırdı. Sarındığı atkı ve rüzgar yüzünden sesi boğuk çıkıyordu, yine de diğerleri söylediklerini duymuştu. Adamlarla hayvanlar kendilerini yıkık duvarlar ve moloz yığınları arasındaki köşe bucağa attı. Şans yüzlerine gülmüştü.

Yabancı bilimsel ve politik araştırma grubunun en genci kendine diğerlerinden biraz uzakta bir sığınak buldu. Atını oraya yerleştirip fırtınanın dinmesini beklemek üzere yanına oturdu. Katıldığı grup, yirminci yüzyılın başlarında İngiltere'nin Asya'ya gönderdiği araştırma gruplarından yalnızca biriydi. Asya o zamanlar Britanya, Rusya ve Çin arasındaki göç savaşının pençesindeydi. Ayaklarının altındaki toprak birden kayar gibi

olduğunda genç adam düşüncelere dalmıştı. Önünde geniş bir yarık açıldı. Kumlu güneş ışığının bulanık görüntüsünde karanlığa inen basamaklar gördü. Eski bir binanın çatısında olmalıyım diye düşündü. Çatıya çıkıp yürümesi binanın desteklerini iyice zayıflatmış olmalıydı. Büyük bir merakla ve karşılaşabileceği herhangi bir tehlikeyi umursamadan atını bırakıp merdivenlerden indi.

Delikten etrafındakileri görmesine yetecek kadar ışık süzülüyordu. Gördükleri onu şaşkınlığa düşürdü. On on iki metre uzunluğunda, yaklaşık beş metre genişliğinde bir odadaydı. Her iki yandaki duvarlarda fresklere benzer resimler vardı ama ışık ne olduklarını ayırt etmeye yetecek kadar güçlü değildi. Bir iki adım attı, bir masa gördü. Masaya yaklaştığında daha çok taş bir mihraba benzediğini fark etti. Sunağın ortasında bir bilezik vardı. Bileziği alır almaz gelen gürültüyle arkasına döndü. Girişe kum yığılmaya başlamıştı. Canlı canlı gömülme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Bileziği cebine atarken geriye sıçrayıp dışarı sürüldü. Atı kaçmıştı, fırtına da şiddetleniyordu. Yapabileceği tek şey köşesine sinip fırtınanın dinmesini beklemekti.

Fırtına sonunda dindi. Kuma gömülmüş genç adam başındaki atkıyı attı ve bambaşka bir dünyaya şaşkınlıkla baktı. Temiz havada güneşi görebiliyordu. Biraz önce içinde sürüldüğü yarıktan hiçbir iz kalmamıştı. Sığınak görevi yapan duvar kalıntıları dahil her şeyin üzerini kum kapatmıştı. Sonra sesler duydu: "Harry! Harry, neredesin?" "Buradayım" diye bağırıp kendisini boğazına kadar gömen kumları silkeledi. Diğerleri atını bulmuşlardı. Kendisini bulduklarında daha da rahatladılar. Hiç kimse onun sunaklı ve fresklerle dolu bir oda hikayesiyle ilgilenmiyordu. Herkesin endişesi kumulu geride bırakıp bozkıra ulaşmaktı. Güneş tutulmasıyla ilgili bir iki şaka yapıp konuyu kapadı.

Birkaç ay sonra Harry yeniden Londra'daydı. Çalıştığı resmi daireden gözetmenine rapor veriyordu. Gobi araştırmasında

kendine düşen görevle ilgili sunuşunu bitirmek üzereyken elini cebine atıp bileziği çıkardı. Gözetmenin masasının üzerine koyarken "Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. "Güneş sisteminin bir haritası gibi, değil mi?" Harry biraz merak, belki biraz da takdir bekliyordu fakat masadaki adam resmen çarpılmıştı. Bileziği kaptığı gibi dikkatle incelemeye koyuldu. Ortasında topaz gibi sarı bir taş vardı. Dokuz küçük taş ortadakinin etrafında altın halkalar üzerinde rasgele toplanmıştı. Adam Harry'ye delici bakışlarla bakarak "Bunu nereden aldınız?" diye sordu. Harry fırtınanın ve içine düştüğü odanın hikayesini anlattı. Adam "Bu bir gece bende kalabilir mi? Başına hiçbir şey gelmeyeceğinden emin olabilirsiniz" dedi. Harry şaşırmış olmasına rağmen kabul etti.

Ertesi gün Harry'nin en tuhaf serüveninin başladığı gündü. Sonraki aylarda şansa inanmayan ve bileziğin bulunmasının kendileri için özel bir anlamı olan bir grupla tanışmıştı. Sonunda ona gerçeklerle başa çıkabileceği ve yepyeni bir bakış açısı sağlayacak olan öğretilerle de tanıştırıldı. Daha sonra Organizasyon diye bahsettiği gruba kabul edilerek inisiye edildi.

Yukarıdaki öykünün genç adamı, Harry Leland Loring King, benim babamdı. Öyküsünü bana bu şekilde anlattı. Sayesinde Organizasyonla ben de tanıştım. Daha sonra gruptan söz ederken başka bir isim kullandım. Organizasyona kabulümden sonra kazandığım bilginin, bireysel olarak veya dünya ölçeğinde, sağlık ve mutluluk konusunda çok önemli olduğunu hissediyorum. Bundan ötürü bu bilgiyi gündelik hayatınızın yaşamsal bir gerçeği haline getirebilmek için sizinle paylaşmak istedim.

Fakat öncelikle size grup ve kendimle ilgili biraz bilgi vermek isterim. Bazılarınız buna inanmanın güç olduğunu söyleye-

cektir. Eğer bu bölümü kuşkuyla karşılarsanız, pekala, benim için sorun değil. Ama kitabın can alıcı kısmı ikinci bölümle başlıyor. İsterseniz doğrudan oraya geçebilirsiniz. İlk bölümü de okuyanlar ise Batılıların alışık olduğundan çok daha farklı bir yaşam tarzını tanıma şansına sahip olacak.

Sözünü ettiğim grupla ilgili ilk hatırladığım, ben yedi yaşındayken babamın "benim gelişimimi izlediğini" söylediği bir adamdan gelen mektubu bana okumasıydı. O adamla hiç tanışmadım fakat yoğun bir şekilde astronomiyle ilgilenmeye başlamam o zamanlara denk geliyordu. Babam sayesinde derin bir bilim ve doğa sevgisi kazandım. Zihin gücüyle ilgili birçok uygulamalı ders aldım. On dört yaşına geldiğimde babam beni gruba soktu. Zamanı geldiğinde diğer eğitmenlerle bağlantı kuracağımı söylüyordu. Bir süre sonra eğitimim ciddi olarak başladı. Ne yazık ki babam göçüp gitmeden önce yol göstermek için sadece üç yılı oldu. Ölümünden sonra, koleje giderken bir grup elemanıyla bağlantı kurdum. Bu kişi bana rüyalarımın çok özel olduğunu, onlardan bir takım dersler alacağımı söyledi. O sıralar bütün gücümle yaşam mücadelesi veriyordum, bu nedenle adamın söylediklerini pek önemsemedim. Okulda ikinci sınıfa geçmek yerine Deniz Kuvvetlerine katılıp California'ya taşındım. Birkaç ay sonra gruptan bir başkasıyla bağlantı kurdum. Askerliğim boyunca düzenli olarak bir araya geldik. Eski çağları da araştırmalarımın içine katarak arkeolojik ve teknik araştırmalara yöneldim. Askerliğimin bitmesinden hemen önce, Kane Tarikatında kahunalığa atandım. Daha ilerde bu tarikattan daha geniş bir şekilde söz edeceğim. Sonraki beş yıl "müfredatı oldukça yüklü" çalışmalarım antropoloji, felsefe ve din üzerinde yoğunlaştı.

1964 yılında evlendim. Batı Afrika'da gelişim programlarını yürütmek üzere Amerikan Gönüllüleri Derneği tarafından işe alındım. Orada grubun Afrikalı bir üyesiyle bağlantı kurdum.

Onun da katkısıyla hayatımın serüven dolu yıllarını yaşadım. Afrika'da toplumsal değişim, özellikle de şifacılıkta uygulanan yaşam gücünün doğasına ilişkin tekniklere derinlemesine daldım. Halkın sosyo-ekonomik alanda gelişimini sağlamak için köylüler ve bürokratlarla çalışırken, tutucu yöntemlerin çoğunun nasıl da etkisiz olduğunu görmeye başladım. Bu tip yöntemler önemli bir gelişim kazandırmıyordu. Sosyo-ekonomide olduğu kadar tıp, psikoterapi ve eğitimde de tutucu yöntemler uygulanıyordu. Yöntemin temelinde, düzenli, akılcı ve esnek olmayan bir uygulama yatıyordu.

Bu yöntemin yararsızlığı, toplum gelişimi için kurulmuş bölgesel bir yönetim bürosu ve Barış Gücü arasındaki bir toplantıda tanık olduğum bir olayda açıkça ortaya çıkmıştı. Barış Gücü çalışanları bölgesel yönetimin hiçbir işe yaramayan, istenen sonucu vermekten çok uzaklaşan yönetimi devam ettirmesi konusunda büyük bir düş kırıklığı yaşıyordu. Barış Gücü'ne göre yöntem tasarlanırken köylülerin duyguları hesaba katılmamıştı. Yönetim sözcülerinden biri çok sinirlenmiş ve "Yöntemle ilgili hiçbir sorun yok. Üzerinde uzun süre düşünüldükten sonra tasarlanmıştır ve duruma kusursuz bir şekilde uymaktadır. Yöntemde kesinlikle hiçbir kusur yoktur. Değiştirilmesi gereken halktır!" demişti. Tutucu yöntemlerin ateşli bir savunucusuydu adam.

Böyle bir sistem uzun vadede işe yaramaz. Çünkü insanlar sürekli bir değişim içindedir. Çelişki gibi görünebilir fakat dış kaynaklı katı bir sistem insanların aslında değişmediğini, ihtiyaçlarının da gerçekte olduğundan daha az değişime uğradığını varsayar. İnsanların bulundukları şartlarda ihtiyaç duyduklarını göz önünde bulundurarak çalışırken oldukça başarılı gelişmelerle sonuçlanan esnek bir yöntem keşfettim. Bölgesel yönetimin, Amerikan yönetiminin, genel olarak Barış Gücünün ve hatta köylülerin bile olanaksız olduğunu düşündüğü şeyler başardım. Ben bunu yetersiz olanaklar ve birkaç basit, temel kuralla yap-

tım. Yıllarca süren bireysel eğitimim sırasında keşfettiğim şey, kişisel gelişmeye uygulanan kuralların sosyal ve ekonomik gelişmelere de uygulanabileceğiydi.

Afrika'da şifacılığa ilişkin araştırmalar yaptım. Sanatlarını gerçekten çok iyi yapan birçok geleneksel şifacıyla yakın ilişki kurdum. Bana çağdaş araştırmacıların biyoenerji alanı ve akımlar olarak adlandırdığı, zihin ve beden, beden ile çevre arasındaki ilişkiler konusunda büyüleyici şeyler öğrettiler. Duygusal enerji kaynaklarının farkındalığına ulaşmanın, kaynakları genişleterek kendine ve başkalarına şifa vermede kullanmanın herkes için mümkün olduğunu öğrettiler. Beni en çok etkileyen, duyguların yaralayabileceği gibi iyileştirebileceğini öğrenmek oldu. Bunu kendi ailemde uygulayarak işe başladım. Sonra uyguladığımı onlara da öğrettim. Şimdi başkalarına öğretiyoruz.

1971'de A.B.D.'ye döndüğümde yolculuklarımdan birinde tanıştığım birisiyle bağlantı kurdum. Bu kişiden WK diye bahsedeceğim. WK Hawaiili bir Kahuna. İzleyen üç yılda bana öğrettikleri hayatımı değiştirdi. Böylece başkalarına da kendi hayatlarının her alanında sürekli gelişmelerinde yardımcı olma talihine eriştim. Konular yalındı; sevgi, hayal gücü, inanç ve başarının doğası. Fakat onun bunları kavrayış şekli, bu toplumda insanlara öğretilenlerin hiçbirine benzemiyordu. Onun görüşünün benim deneyimlerime yansıdığını görmeye başladım. Daha da ötesi, deneyimimi farklılaştırıyordu. Benim farklı deneyimlere sahip olmamı sağlıyordu. Bu noktada, paylaşılması gereken bir şeylerin olduğunu gördüm. Bununla beraber seçtiğim yol önemli bir tartışmaya sebep olmuştu. Benim de dahil olduğum kahunalar çalışmalarını uzun bir süre halkın gözünden uzak, gizli bir şekilde yürütmüşlerdi. Bunun birçok nedeni vardı. Edindiğim anlayış sıra dışıydı fakat sonunda Huna öğretisini halka öğretme amacında yeni bir kural oluşturabileceğim konusunda görüş birliğine varılmıştı. Sonuç olarak, 1973'te Califor-

nia eyaletinde, kar amacı gütmeyen ve ayrımcılık yapmayan Uluslararası Huna Tarikatı kuruldu.

Bununla beraber kahuna öğretisi, alışılmış ismiyle Huna bir din değil, her alanda uygulanabilen bir başarı felsefesidir. Uluslararası Huna üyelerinden hiçbirinin geleneksel inançlarından vazgeçmesi gerekmez. Bu durum kahunalar için de geçerlidir. Huna Hıristiyanlarımız, Huna Musevilerimiz, Huna Budistlerimiz, Huna Müslümanlarımız ve benzerleri var. Bu insanların hepsi Huna'nın, kendi geçmişlerinin değerini artırdığını keşfetti. Hangi dinin mensubu olduğunuzun bir önemi yoktur, sadece Huna çekiminden etkilenirsiniz. Huna öğretisinin temeli budur. İnsanların tarikata katılmalarının tek sebebi paylaşımdır. Çünkü biz bu bilgiyi herkes için kullanılabilir hale getirmeye çalışıyoruz. Yararlı olacağını düşündüğümüz risklere hep birlikte atılıyoruz. Sloganımız Hawaii Kahunalarının bir kehanet kulesinden söyledikleri eski bir ağıttan alınmıştır:

Bırakın bilinmeyen bilinene dönüşsün!

Şu anda kendinize "Bu Huna kelimesi de ne demek oluyor ve kahuna nedir?" diye soruyor olabilirsiniz. Huna, Hawaii dilinde "gizlenmiş veya açık olmayan" anlamına gelen bir kelime. Biz ona Gizli Bilgi veya Gizli Gerçek de diyoruz. Genel fikir onun birileri tarafından kasıtlı olarak saklanmadığı, fakat farkına varılmasının genellikle zor olduğu yönünde. "Giz elçisi" olarak çevrilebilen kahuna terimi, bilgi üzerinde çalışan ve onu öğreten tarikat üyelerine verilen isimdir. Bununla birlikte günümüz Hawaii'sinde bu kelime Batılı bir rahipten başbakana, sıradan fizikçi ve doktorlara ve insanları tuzağa düşüren şarlatanlara kadar herkes için kullanılıyor. Biz sözcüğü özgün anlamıyla kullanacağız.

Bu günlerde Huna'ya aşina olanların çoğu, sadece Max Freedom Long'un konu üzerindeki çalışmalarını tanıyor. Max Long

bir psikoloji, din ve psişik bilimler öğrencisiydi. Hawaii dilinde kodlanmış olan Huna öğretisinin şifresinin çoğunu çözerek olağanüstü bir iş başardı. Bulduklarını bir kahuna ile tartışma fırsatına pek de sahip olmadığı için çalışmalarının ilk dönemlerinde ortaya çıkan birkaç hata ve bozulma hoş görülebilirdi. Onun Hawaii'de yaşadığı dönem, yani 20. yüzyılın başlarında kahuna olmak veya olduğunu iddia etmek yasalara aykırıydı. Durum yakın zamana kadar böyleydi. Long elindeki hikayeler, hurafeler ve bozulmuş, sınırlı bilgiyi kullanarak yapabileceğinin en iyisini yaptı. Onun şansı, diğer alanlar ve kültürlerle bağlantı kurmada gösterdiği olağanüstü yetenekti. Aslından sapmaları bu şekilde görebiliyordu.

Size Huna felsefesinin tarihiyle ilgili biraz bilgi vermek isterim. Tarihin, geçmişten çok bugünün yansıması olduğu söylenir, çünkü tarihçiler bugünkü kuşağın kabullenebileceği terimlerle tarih yazar. İnsanların kabul edemeyeceği şeyler yazılmaz ya da yazılsa bile yayımlanmaz. Toplum değiştikçe tarih kitapları da değişir. Buna küçük bir örnek A.B.D.'deki siyah tarihtir. Medeni haklar hareketinden önce siyah tarih neredeyse yoktu. Okullarda hiçbir şey öğretilmiyordu, konu üzerinde çalışma yapan kimse yoktu. Kimsenin, hatta siyahların bile kafasında böyle bir şey yoktu. Şimdi durum değişti, siyahi pek çok kahraman ve toplumun üst kesimlerinde yer alan Amerikalı var. Tarih kitapları yeniden yazılıyor. Bunun bugün tek sebebi toplumun olayları bu şekilde görme isteği.

Tarihçi elindeki ipuçları rehberliğinde zaman yolculuğu yapan bir dedektif gibidir. Zamanda daha da gerilere gidildiğinde ipuçları iyice küçülür. Mısır'daki hiyeroglifler gibi üzerinde çalışılacak yazılı kayıtlar olduğunda çalışmalar oldukça kolaylaşır. Fakat çok daha eski çağları bilmek istiyorsak yazılı kaynaklardan çok sözlü hikayelerden yararlanmamız gerekir. Modern tarihçiler sözlü hikayelerde anılan çağları bir inceleme konusu

olarak bile kabul etmeyebilir. Bunlar daha çok mitoloji veya efsane olarak adlandırılır ve doğru olmadıkları düşünülür.

Anlatacağım tarih kısmen sözlü, kısmen de kayıtlıdır. Fakat kayıtlı olan kısım sizin anlayabileceğiniz şekilde yazılmamıştır. Eğri büğrü şekilleri sizin bu sayfayı okuduğunuz kadar rahat bir şekilde "okuyabilen" insanların varlığını öğrenmek sizi şaşırtabilir. Bu bana WK tarafından anlatılan bir felsefe tarihidir. Eğer bunu gerçek olarak kabul edemiyorsanız gelenek olarak düşünebilirsiniz. Nasıl baktığınız sizin Huna bilgisini kullanma yeteneğinizi etkilemez.

"Çok çok eski zamanlarda, Atlantis'in yükselişinden çok önceleri, bugün Pleiades adıyla bilinen yıldız grubundan bir insan ırkı bizim güneş sistemimize geldi. Gelenlerin bir kısmı dünyaya, diğerleri ise bugün artık var olmayan başka bir gezegene indiler. O zamanlar dünya güneşe daha yakındı ve bir yılın uzunluğu tam olarak 360 gündü. Yıldızlardan gelen insanlar bir felaketten kaçmışlar ve dünyada barış bulmayı ümit etmişlerdi. Ancak yolculukları sırasında çok zaman kaybettiler. Geldiklerinde dünyada zaten var olan diğer insanlarla karşılaştılar; benzerlerinden ayrı düşmüş eski bir uygarlığın kalıntılarıyla. Onları zeki dinozorlar ve sınır kontrolünün sağlanması için yapılan birçok savaş karşıladı.

"Sonunda yıldız insanlarının çoğu, bugün efsanede Mu olarak bilinen Pasifik'teki kara parçasına yerleşti. Kendilerine *Mu Halkı* dediler, fakat diğer insanlar onlara ileri teknolojileri ve psişik güçleri dolayısıyla *Manahuna* veya *Menehune* yani, "gizli gücün halkı" adını verdi. Kısa boyluydular, çağdaş insana kıyasla pigme gibiydiler. Çok çalışkandılar. Bilgileri Huna, başa-

rılı bir yaşamın felsefi kaynağıydı. Güvenli bir yerleşim alanı kurduktan sonra öğretilerini dünya insanlarına öğretmeye başladılar. Çünkü dünyada birçok farklı dil konuşuluyordu, kendi dilleri ise kısmen telepatikti ve öğrenilmesi zordu. Böylece, Mu öğretmenleri öğrenilmesi daha kolay olan yeni bir dil yarattılar. Bu dil Huna öğretisini içerecek şekilde tasarlanmıştı. Dil kullanıldığı sürece öğreti korunmuş olacaktı. Bizim Polinezce olarak bildiğimiz bu dilin izlerini dünyanın her yerinde görmek bugün bile mümkündür.

"İnsanlar öğrenmek için Mu kıtasına geldi. Mu, dünyanın değişik bölgelerinde değişik okullar kurmak üzere misyoner öğretmenler gönderdi. Mu insanları ve komşuları arasında yapılan evlilikler sonucunda, yıldız doğumlu ebeveynlerinin genetik yeteneklerini ve özelliklerini taşıyan çocuklar doğdu.

"Muların yetiştirdiği insanlar, Huna öğretisinin farklı yönleriyle ilgilenen ve bunları geliştirmeyi amaçlayan üç farklı tarikat kurdu. Bunlar sezgiciler, entelektüeller ve duygucular olarak adlandırılabilir.

"Sezgiciler genel olarak mistikler, metafizikçiler, psikologlar veya psikoterapistler diyebileceğimiz meslek grupları arasında gelişti. Entelektüeller bugünün bilim insanları, teknisyenleri ve mühendislerinin karşılığıydı. Duygucular ise daha çok politik, ekonomik ve spor faaliyetleriyle ilgiliydi. Her üç grup da çalışmalarında eğitilmiş psişik yetenekleri kullandı. Her grup fiziksel tedavinin değişik şekillerini uyguladı ve öğretti.

"Huna felsefesinin temel taşlarından biri, her insanın psişik yeteneklerinin olduğudur. Tarikatlar bunları bilinçli ve disiplinli bir şekilde kullanabilmesi için insanları eğitti. Bununla birlikte Mu'nun dünyaya gelişinden önce de bu güçleri istemli bir biçimde kullanabilen insanlar vardı. Bugün hala tarikatla bağlantısı olmasa da güçleri aynı şekilde kullanabilen insanlar var.

"Yüzyıllar boyunca dünyada her şey iyi gidiyordu. Yeni bir

dünya medeniyeti kurulmaktaydı. Ta ki Mu ölümcül bir hata yapıncaya kadar. Uzunca bir süre güneş sisteminde başka bir gezegene yerleşen ırkdaşlarıyla ilişkilerini sürdürdüler fakat sonunda tüm dikkatlerini dünyaya yönelterek başkalarını kendi haline bıraktılar. Derken kardeş gezegenden umutsuz yardım çağrılarının geldiği bir zaman geldi çattı. Ötekiler kendilerini yok etme sınırındaydı, acil müdahale gerekiyordu. Ne yazık ki burnu büyümüş Mu'lar huzurlarını bozacak hiçbir şey istemedi, böylece kulaklarını yalvarışlara tıkadılar. Yakarışın kendileriyle ilgisi yokmuş gibi davrandılar. Bu şekilde hareket ederek kendi felsefelerine aykırı bir tutum izlemekteydiler.

"Kendilerini durduracak bir şeyleri kalmayan diğer gezegenin insanları, birbirlerine karşı kullanmak üzere her seferinde daha yıkıcı silahlar yarattı. Sonunda korkunç an geldi. Tüm gezegeni büyük bir tufanla havaya uçuran ve güneş sistemini sarsan bir noktaya ulaştılar. Bir gezegenin tamamen yok olması güneş sisteminde dengesizliğe yol açmış, doğa güçleri dengeyi tekrar sağlayabilmek için yollar aramaya başlamıştı. Bu arada, kalan gezegenler yörüngelerinden çıktı ve bunun Dünya üzerindeki etkileri korkunç oldu. Gezegenimiz güneşten biraz daha uzakta olan yeni bir yörüngeye itilmişti. Değişimin etkisiyle volkanik hareketler ve depremler oldu. Bazı yerlerde karalar su altında kaldı, bazı yerlerde ise yeni karalar ortaya çıktı. Yıkımın ve ölümün bedeli anlatılamazdı.

"Denge yeniden sağlandığında hayatta kalanlar kendilerini yeni bir dünyada buldu. Mu kıtası artık yoktu. Engin ve boş okyanuslarda sadece dağınık adalar kalmıştı. Dünyanın her yerinde ilkel hayatta kalma yöntemlerine geçiş yapıldı. İnsanlar medeniyete giden çetin yolu yeniden tırmanmaya başladı. Birçok yerde olaylardan dolayı Mular suçlandı. Muların çoğu suçlamalardan kurtulmak için gizlenmek zorunda kaldı. Bu yalnız ve dağınık gruplar sihirli "küçük insanlar"la ilgili hikayelere kaynak

oluşturdular. Benzer hikayelerden neredeyse her kültürde bulunur. Yarattıkları tarikatlar onlar olmadan varlıklarını korudular. Sadece birkaç ustayla nadiren ilişki kuruldu.

"Diğer medeniyetler yükseliyor ve geriliyordu. Bunların arasında görkemli Atlantis de vardı. Mu gibi Atlantis de savaşa dalıp uygarlığını okyanusun dibine göndermeden önce dünyaya hakim olmayı neredeyse başarıyordu. Bu arada Huna geleneği bulunduğu bölgenin kültür kalıbı altında küçük gruplar tarafından öğretilmeye devam ediliyordu. Bunların çoğu birbirleriyle bağlantılarını kaybetmişlerdi fakat öğretmeye, iyileştirmeye ve eğitmeye devam ediyorlardı. Bazı durumlarda Huna temelini bozulmadan koruyabiliyorlardı, bazı durumlardaysa Huna'nın neredeyse bütünüyle yitmesine neden olan bozulmalar görülüyordu. Bu bozulmalar sonucu iyi amaçlı uygulamalar yanlış anlaşılarak kullanılıyordu.

"Mu'nun çöküşünden sonra hayatta kalanlar, topluluklarını yeniden yapılandırmak için Pasifik'te iki bölgede toplandılar: Samoa ve Society Adaları. Biz bugün onları Polinezyalılar olarak biliyoruz. Aralarında her üç tarikattan da üyeler vardı; rahipler, doktorlar ve teknik uzmanlar olarak çalışıyorlardı. Sadece sezgiciler dünyadaki diğer meslektaşlarıyla ilişkilerini kesmediler. Yavaş yavaş teknolojileri gelişti. Yüzlerce veya daha fazla insan taşıma kapasitesine sahip büyük deniz araçları yapabilecekleri bir noktaya geldiler. Mu'dan geriye kalanları incelemek üzere yola çıktılar. Araştırmaları sırasında çoğunlukla eski kıtanın sınırları içinde kaldılar, sınır topraklarına sıradan akınlar yapmakla yetindiler.

"Bu araştırma gruplarından Maori, sınırların dışına çıkıp en uzağa gitme riskine atılma gereğini savundu. Yeni Zelanda'ya yerleşti. *Maori* sözcüğü "doğru insanlar" ya da yerliler anlamına geliyor ve hem bu insanların köklerinin Mu kıtasında -yıldız ırkının torunlarıyla karışmış- olduğuna hem de keşfettikleri ye-

ni topraklara yerleşecek ilk insanlar olduğuna işaret ediyordu. Bir süre sonra diğer Polinezyalılarla bağlantılarını kaybettiler. Geriye sadece eski şarkılar ve deyişlerdeki ortak anıları kalmıştı. Batılı araştırmacılar onları yeniden bir araya getirinceye kadar her iki grup da birbirini unuttu.

"Geleneksel deyişlerindeki eski askeri bilgilerden yola çıkan başka bir grup, Tahiti'nin kuzeyi ve Marquesas'tan ayrılıp Hawaii adalarına yerleşti. İlk vardıkları ada Kauai idi, diğer adaların en eskisiydi. Orada kendilerinin de Mu diye adlandırdığı orijinal Menehune insanlarından bazılarını buldular. Bu Mular fazlasıyla utangaç olmakla birlikte düşmanca değildi, kimi zaman yeni gelenlere yardımcı oluyorlardı. Taş tapınakları, su yolları vardı. Sulama ve balık göletleri konusunda uzmanlaşmışlardı. İki halk yıllarca birbirleriyle iyi anlaştılar, bağlarını karşılıklı evliliklerle pekiştirdiler. Bununla beraber Mu kralını acı bir karar almaya yönelten bu son noktaydı. Kral, iki halk arasındaki evliliklerin devam etmesi durumunda Mu insanlarının farklılaşarak yok olacaklarını anlayarak ayrılmak zorunda olduklarına karar verdi. Geleneksel hikayeler bir gece tüm Muların Kauai'nin kuzey ucundan ayrıldığını söyler fakat hiç kimse onların nasıl veya nereye gittiklerini bilmez.

"Başlangıçta Hawaii'deki üç kahuna tarikatı eşit seviyedeydi. Hawaii, Sanoa ve Tahiti arasında ticaret devam ediyordu. Milattan sonra 13. yüzyılda duygucular tarikatından güce susamış bir kahuna, görünüşte Hawaii'deki duygucuların yeniden yapılanmasına yardım etmek amacıyla Samoa'dan çıka geldi. Kısa bir sürede adaların dini ve politik kontrolünü kazanmayı başardı, bunun sonucunda Hawaii ve Polinezya'nın kalanı arasındaki bağlantı duraklama dönemine girdi. Büyük deniz üstü araçların yapımı durduruldu, asker ve astronomi okulları kapatıldı. Halk batıl inanç ve katı kurallardan oluşan bir dindarlığa büründü. Bu durumdan en büyük zarar gören entelektüel tarikat oldu. Önem-

li bir bilgi kaybı yaşandı. Sezgiciler gizlenmeye zorlanırken sayıları gittikçe artan duygucular da yozlaşmış uygulamalara yönelmişti. Hawaii halkı altı yüz yıl boyunca katı kurallara, psişik terörizme ve bundan da ötesi sosyal karmaşaya maruz kaldı. Kaptan Cook geldiğinde adalar savaş halindeydi. Polinezya hayatının pastoral doğası, olaylara derinlemesine bakmayı becerememeyen çoğu yabancı tarafından bir mit olarak görülüyordu.

"Bu sırada sezgicilerden oluşan küçük bir grup, tarikatın dünyadaki diğer üyeleriyle telepatik ilişkilerini sürdürdü. Sahne arkasında insanlığın iyiliği için çalışmaktan hoşnuttular. Şimdiyse zaman değişti. İletişimin hızlanması, bilinçlenmenin dünyaya yayılması, alternatif bakış açılarının artması dolayısıyla Huna öğretisinin olabildiğince uzaklara ve geniş alanlara ulaşmasına ihtiyaç duyulduğu hissediliyor."

Birinci Bölüm

KAHUNALAR

Pasifik Okyanusu'nda Avrupalıların yaptığı araştırmaların başlangıcından itibaren Batı dünyası, güney denizlerindeki toplumun basit, tasasız ve ilkel olduğunu varsayan romantik bir imaj yarattı. İş ve ailenin omuzlarımıza yüklediği ağır sorumluluklardan kaçıp yapmamız gereken tek şeyin bir hamağa uzanmak ve meyveleri midemize indirmek olduğu ve bu arada da tüm ihtiyaçlarımızın bize özenle bakan yerliler tarafından karşılanacağı tropik adalara kaçma hayali hepimizin kafasında vardır. Daha az romantik olan bir başka Batılı tutum da kendilerine medeniyetin bahşedilişinden çok önce, adalı halkların cahil vahşiler olduğu, batıl korkular ve disiplinsiz bir otorite tarafından yönetildiği yönündedir. Bu düşüncelerin sonucu olarak buradaki insanların felsefi düşüncelerinin, gelişmiş kavramlarının, dekoratif olmaktan öteye geçebilen sanatlarının, kitaplarının ve sözünü etmeye değer bilim ya da teknolojilerinin olmadığı fikri yayılmıştır.

Birçok alanda yapılan bilimsel araştırmayla işin aslı ortaya çıkarılmış, Polinezya topluluklarının da bizimki kadar karmaşık yapılanmış olduğu görülmüştür. Onların etik ve yasal değerleri

bizimkiler kadar sıkı, felsefeleri gelişmiş, sanat ve edebiyatları zengin ve bilimleri bizdeki kadar ileriydi. Bununla birlikte bu kavramları geliştirdikleri yöntemler eşsizdi. Çağdaş sosyal psikologların da dikkati çektiği gibi, kendi kültürümüzü ölçüt alarak diğer kültürlerin gelişimini yargılamaya çalışırsak yanlış yorumlara ve yargıladığımız kültürle kuracağımız ilişkiden kazanabileceğimiz yararın ciddi bir biçimde zarar görmesine neden oluruz. Polinezya kültürü hayatımızın her evresinde bize yardımcı olabilecek kavramlara sahip bir kültürdür.

Polinezya Halkı

Polinezya hem coğrafi bir alanı hem de ortak bir tarih, dil, kültür ve fiziksel geçmişi paylaşan insanları anlatmak için kullanılan bir terimdir. Alan çoğunlukla, Pasifik'in güneybatısındaki Yeni Zelanda'dan başlayıp güneyde Hawaii, güneydoğuda Paskalya adalarına ve oradan da yeniden Yeni Zelanda'ya uzanan hatların oluşturduğu bir üçgen olarak tanımlanmaktadır. Bu, Güney Amerika kıtasından da büyük, çok geniş bir alan demektir. Birbirine bazen kilometrelerce uzaklıkta bulunan volkanik ya da mercan adalarından oluşan dağınık noktalarla işaretlenmiştir. Bu alanın tamamının incelenmiş ve Kristof Kolomb'un Atlantik seyahatinden önce yüzlerce belki de binlerce yıl boyunca yerleşim ve ticaret alanı olarak kullanılmış olması dikkat çekicidir.

Bu bölgenin halkı olan Polinezyalılar Maori, Samoa, Tonga, Tahiti, Marquesa, Hawaii ve Paskalya adaları halklarının tamamını kapsar. Bu grupların arasına büyük mesafeler girmiş ya da bazen birbirleriyle bağlantılarını yüzyıllarca kaybetmişlerdir. Uzak olmalarına rağmen aralarında, birbirlerine çok yakın komşular olan Fransızlarla Almanlarınkinden daha az kültür farklılığı vardır. İnce burunlu bir Maoriyle geniş burunlu bir Hawaiili kardeş gibi görünmeyebilir. Çevre koşullarıyla şekillenen yaşam biçimleri de önemli ölçüde farklılık gösterebilir fakat aynı temel

dili, kültürel kahramanları, efsaneler ve içsel bilgileri paylaşırlar. Peter Buck yarıMaorili bir gezgin. Diğer adalara yaptığı seyahatlerinde "dış" Polinezyalılarla hiçbir ortak anıya sahip olmadıklarının farkına varmış ama yine de aynı kökenden geldiklerini kabul ediyor.

Polinezyalıların bugünkü topraklarına gelirken hangi yolu izledikleri sorusu gibi köklerinin nereye uzandığı sorusu da antropologlar arasında yanıt aramaya devam ediyor. Bugün en yaygın görüş onların Endonezya veya Hindistan'dan gelerek Batı Pasifik'te yollarının üzerindeki Mikronezya ve Melanezya ada gruplarını geçtikleri yönünde. Bu teori küçük dil benzerliklerine, Polinezyalılar tarafından kullanılan bitkilerin tahmini kaynaklarına, birkaç teknolojik benzerliğe ve gelebilecekleri en olası yerin Asya olduğu görüşüne dayandırılıyor.

Max Freedom Long ve diğerleri Polinezyalıların anavatanlarının Yakın Doğu dolaylarında olduğunu iddia ediyor. Long'un bu fikri Sahra'daki bir Berberi kabilesiyle yaşamış olan bir İngiliz'in ispatlanmamış hikayesine dayanıyordu. Bu kabile Mısır piramitlerini inşa ettikleri iddia edilen grubun bir parçasıydı. Pasifik'te yeni topraklar aramak için gruptan ayrılmışlardı. Berberilerle dört buçuk yıl geçirmiştim ancak böylesi bir söylentiyi doğrulayabilecek durumda değilim. Long kahuna öğretisinin İncil'in Eski ve Yeni Ahit bölümlerinde bulunduğunu göstermek için dil çalışmalarını kullandı. Pasifik hedefli grubun rotasını Kızıl Deniz'e, Madagaskar ve Afrika kıyıları boyunca okyanustan Hindistan'a ve oradan da Endonezya ve Pasifik'e kadar uzatacak kadar ileri gitti. Temel dayanağı da felsefi benzerliklerdi. Madagaskar'da Polinezceyle benzerlik gösteren Malagasi dili konuşuluyordu. Bir başka Polinez anavatanı da Kon Tiki ekolünden Thor Heyerdahl tarafından öne sürülmüştü. Thor Heyerdahl, Polinezyalıların Güney Amerika'dan geldiğini kanıtlamaya çalıştı.

Önsözde de değinildiği gibi benim Kahuna hocam WK'nın oldukça farklı bir hikayesi var. Bu hikaye Mu kıtası hakkında birçok kitap yazan James Churchward ve *Children of the Rainbow* (Gökkuşağının Çocukları) kitabının yazarı olan Leinani Melville gibi araştırmacılar tarafından da bir noktaya kadar destekleniyor. Bu hikaye Polinezya'nın başka yerlerdeki kültür benzerliğinin asıl kaynağı olduğunu ve son alıcı olmadığını iddia ediyordu. Bu versiyon da diğerleri kadar kuşkuludur elbette ancak en azından insanlara bir Polinezyalı olma ayrıcalığını tanıma özelliğine sahiptir. Ayrıca yanıtlanmamış birçok soruya da cevap verir. Örneğin oldukça ileri yetenekleri olan Polinezya askerlerinin daha önce değinilen üçgenin dışında bir yerlere neden asla yerleşmediğini, Polinezyalılar olmaksızın kahuna öğretisinin dünyaya nasıl yayıldığını ve Yeni Zelanda'daki Maori gibi bazı alt grupların Hawaii'nin yönünü işaret eden eski denizcilik şarkılarına nasıl sahip olabildiklerini açıklıyordu. Maori, Hawaii ve Paskalya adalıları gibi grupların efsanelerinde adalara ilk yerleştiklerinde karşılaştıkları insanlardan söz ediliyordu. Teori bunu da açıklığa kavuşturmuş oluyordu. Hawaii dilinde bu insanlar da Mu olarak adlandırılmıştı. Bu iki halkın anlaşmazlıkları ve ilişkileri ile ilgili birçok hikaye vardı. Hawaii zincirindeki adalardan biri olan Kauai'de, ilk Polinez halkının herhangi bir yapıtından çok ilkel İnka yapı tarzlarını andıran tapınak tabanları ve taş işçiliği örneklerini gördüm. Bunlar büyük bir olasılıkla *Menehune* diye de bilinen Mu halkı tarafından inşa edilmişti.

Kapu Sistemi

Köken sorusuna herkesi hoşnut edecek bir yanıt bulunamayabilir, ancak Avrupalılar Polinezya'ya geldiğinde Polinezyalıların orada olduğu bir gerçektir. İlk Batılı araştırmacılar kahunalar olarak bilinen dini liderler, doktorlar, avukatlar, büyük sanatçı ve zanaatkarlar, öğretmenler ve toplumun politik danışmanla-

rı olan bir grup güçlü insanla karşılaştı. Bu insanlar ve bölgenin köklü aileleri daha sonra kapu sistemi olarak adlandırılan kurallarla halkı yönetiyordu. Batılıların çoğu, bu kelimenin Tonga şekli olan *tabu* veya *taboo* sözcüklerini tanır.

Kapu sistemi çok az anlaşıldığı için çoğunlukla yerilmiştir. *Kapu* kelimesinin çoğunlukla "yasaklanmış" anlamına geldiği sanılmıştır. *Kapu*ların, nedeni belirsiz esrarengiz uyarılar olduğu düşünülmüştür. Oysa kelime tam olarak "dinsel, kutsal veya kutsanmış" anlamlarına gelmektedir. Kapu sistemi gerçekte herhangi bir toplumda sorunsuz bir işleyiş için gerekli olan yasalar bütünüydü. Örneğin belli bir ağaç topluluğu ya da özel bir balık avlanma yeri, doğanın dengesinde meydana gelebilecek aşırı bozulmayı önlemek için bir veya birkaç mevsimliğine *kapu* ilan edilebilirdi. Bunun bizim bugünkü avlanma mevsimlerimizden hiçbir farkı yoktur. Ancak bu tip çevresel öngörüler, bir ağaç kapu iken diğerinin neden olmadığını anlamayan Polinezyalılardan ilk Avrupalı ziyaretçilere kadar herkes için bir bilinmezlik anlamına geliyordu. Bir tapınağın belirli yerleri ya da toprak parçaları da *kapu* olarak ilan edilebilirdi, çünkü böyle yerler kutsal alan olarak veya yönetim amaçlarıyla kullanılabiliyordu. Böylesi bir yerin yolu, beyaz bir bez parçasıyla ortalarından bağlanmış çapraz iki çubukla işaretleniyordu. Yerliler böyle bir işaret varsa o bölgeden geçmiyorlardı, çünkü *kapu* kanunlarının çiğnenmesi durumunda ceza büyüktü. Bugün kendi ülkesinde resmi bir "Girmek Yasaktır" levhasının önündeki bir Avrupalı da yasağı kolayca çiğneyemezken, ada yerlilerinin bu davranışları altında yalnızca batıl inançlar olduğuna inanılıyor.

Bir yabancının en zor anlayacağı kapular, sosyal geleneklerle ilgili olanlardı. Polinezya'nın bazı bölgelerinde sıradan birinin gölgesinin bir liderin gölgesinin üstüne düşmesi durumunda kişinin ölümle cezalandırıldığı bir kapu vardı. Bu başlangıçta oldukça katı hurafelerden biriymiş gibi görünebilir fakat bir yabancı-

nın gölge kelimesinin aynı zamanda kahkaha anlamına da geldiğini ve yukarıdakinin bir kışkırtma veya *lese majeste* (ağır suçlar) olarak da telaffuz edilebileceğini bilmesi imkansızdır. Bir başka kapu kadınların muz yemesini yasaklıyordu, çünkü muz kelimesi cinsel organlar için kullanılan kelimeye benziyordu. Bu hareket Amerika'da toplum içinde müstehcen kelimeler kullanarak insanları kışkırtmak kadar saldırgan bir davranış olabilirdi.

Daha sonra *kapu* sistemi Polinezya hukuk sisteminin temelini şekillendirdi. En azından toplumun bütünlüğünü ve üretkenliğini güçlendirdi. Ancak sistem genellikle açgözlü din adamı ve yöneticiler tarafından politik ve ekonomik sömürü amacıyla kullanılmaya açıktı ve sıkça da kullanıldı. Liderler tarafından katı *kapu*larla yönetildiklerinden toplumsal başkaldırı ve/veya göç konusunda pek de sık harekete geçmiyorlardı. Hawaii krallığında kontrolü sağlamak için Büyük Kamehameha tarafından kanunlaştırılan *kapu*ların katılığı, bu *kapu*ların belli kahuna rahipleri tarafından akıl dışı sömürülmesi ve fırsatçı bir kahuna liderinin yanlış psişik yorumları, Kamehameha'nın oğlu döneminde Hawaii'deki *kapu* sisteminin neden bu kadar kolay yıkıldığının asıl nedenleri arasında yer alır.

Hawaii Kahunaları

Tahiti tahunaları veya Maori tohungalarından çok Hawaii kahunaları konusunda deneyimim olduğundan önümüzdeki bölüm, Hawaii sistemiyle ilgilidir. Bu bölüm tarihi kayıtlara ve WK ile yapılan tartışmalara dayanır.

Kaptan James Cook 19 Haziran 1778'de Kauai'nin rüzgarlı kıyılarına demir attığında Hawaii adalarının altı yüz yıldan fazla süren yalnızlığını sona erdirmişti. Bununla birlikte inanılanın tersine Cook ve onu izleyenlerin adımlarını attığı basit bir cennet adası değildi. Volkanik adaların güzelliği soluk kesiciydi, yerliler de istediklerinde gerçekten konuksever oluyorlardı. Fa-

kat Hawaiililer ne saflıklarını kaybetmemiş masumlar ne de unutulmuş vahşilerdi. Toplumları şişirilmiş bir feodal sistemle yönetiliyordu ve Cook sosyo-politik kasırgaların şiddetini artırdığı bir dönemin tam ortasında gelmişti. Bu buluşmanın ilk sarsıntısı atlatıldıktan sonra Avrupalılar ve üstün teknolojileri kahunalar da dahil olmak üzere pragmatik Hawaii liderleri tarafından politik olarak sömürülmeye başlandı.

Tarih kitaplarının çoğunda Kaptan Cook'un adaya geri dönen Tanrı Lono olduğunun düşünüldüğü yazar. Hawaii tarihçisi Kamakau'ya göre, Kauai halkı kıyıda duran Britanya gemilerinin daha önce hiç görmedikleri görüntüsüyle hayretler içinde kalmış, korkmuşlardı. Halkın, gemidekilerin kim olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Geminin Tanrı Lono'nun tapınağı ve sunağı olduğuna karar veren kişi, bir kahuna olan Kuohu'ydu. Çünkü geminin direkleriyle yelkenleri, yıllık törenlerde bu tanrıyı simgeleyen direk ve sancaklara benziyordu. Cook ve adamları küçük bir ziyaret için adaya çıktıktan sonra Amerika kıyılarına doğru yollarına devam etti. Söylenti adalar arasında hızla yayıldı. Cook Büyük Hawaii adasındaki Kealakekuka sahilinde konaklamak üzere geri döndüğünde akıllıca bir düzen hazırlanmış, politik bir karşılama sahnesi kurulmuştu. Eğer Cook adada beklendiğinden fazla kalmasaydı düzen başarıya ulaşabilirdi.

Cook'un ikinci ziyareti Lono için ayrılan bölgeye ve ona ithaf edilen yıllık festivalin olduğu zamanlara denk gelmişti. Anlatacağım olaylarla ilgili hiçbir kayıt yoktur. WK bunu destekleyen ya da karşı çıkan herhangi bir inanışın olmadığını söylüyor. Ancak Cook'un ikinci ziyaretinde yer ve zaman öyle bir nitelik sergiliyor ki ben kahunaların bu olayda parmaklarının olduğundan kuşkulanıyorum. Daha sonra da göreceğimiz gibi onların, Cook'un nerede olduğunu bilme ve binlerce insanın Lono festivali için toplandığı sahile onu getirmek üzere telepatik mesajlar gönderme gibi yeteneklerinin olduğu şüphesiz gerçekti. Cook

günlüğünde tüm adalarda bu kadar çok insanın toplandığını hiç görmediğini yazmıştı. Hawaii adalarının kralı Maui'ye karşı verdiği savaşta, halkı üzerindeki gücünü arttırmak ve savaşta üstünlük sağlamak için Cook'un Tanrı Lono olarak geleceğini ve *mana*'sını (yani ilahi gücünü) doğru tarafta olanlara vereceğini söylemişti. Bu fikir kralın danışman kahunalarından biri tarafından ortaya atılmış olsa gerek. Şefler ve kahunalar aptal değildi. Farklı da olsa ileri teknolojiyi anlayabiliyor, birini gördüklerinde hatırlayabiliyorlar ve en ufak bir fırsatta nasıl avantajlı duruma geçileceğini de biliyorlardı. Ne yazık ki Cook'un kalma süresi uzadıkça onun tanrı olduğu yalanına devam etmek daha da zorlaşıyordu. Cook birkaç hafta kaldıktan sonra adadan ayrıldı. Ancak kırık bir yelken direğini onarmak için bir hafta sonra geri dönmek zorunda kaldı. Döndüğünde festival bitmiş, halk dağılmış ve Cook'un dönüşü soğuk karşılanmıştı. Hawaiililer ve Avrupalılar arasındaki ilişki sonraki iki hafta içerisinde geriledi. İki hafta sonra Cook küçük bir hırsızlık yüzünden kralın kutsal bir adamını rehin almaya kalkıştı. Sahilde bir kavga çıktı ve Cook öldürüldü. Burada önemli olan Cook'un tanrı Lono olmasının politik bir oyundan başka bir şey olmadığının ve Kral Kalaniopuu rejimine güç kazandırmak amacıyla yapıldığının artık farkına varılmış olmasıydı. Şefler ve kahunalar en iyisini bilirlerdi, fakat Hawaii tarihinin bu aşamasında "ülke dini" şeflerin ve bazı din adamlarının gücünü arttırmak ve insanların sömürülmesi için tasarlanmış politik bir araçtan ibaretti.

Gün geçtikçe daha çok Avrupalı adaları ziyarete gelmeye başladı. Ziyaretçiler kahuna olarak bilinen insanlar tarafından kullanılan tuhaf güçlerle ilgili hikayeler duyuyordu: Telepati, durugörü, dokunarak şifa verme, uzaktan ölüme yol açma ile ilgili hikayeler, egzotik tören ve şarkılar, yanan lav üzerinde yürüme, masaj ve bitkisel ilaç uygulamaları, grotesk putlara tapınmayla karışmıştı. Başınıza gelinceye kadar bunları hurafe olarak nitelen-

dirmek çok kolaydı. Fakat düşünen bir insan din maskesi altında tuhaf şeylerin olduğunu anlardı. En azından kimi kahunaların ilk bakışta fizik kanunlarına aykırı gibi görünen bazı şeyleri yapabilme yeteneklerinin olduğuna şüphe yoktu. İnsan adalarda ne kadar uzun kalırsa bu gerçeği o kadar çok kabulleniyordu.

Bununla birlikte dört temel etkenden dolayı gerçekte nelerin olup bittiğini anlamak kolay değildi. Bunlardan ilki bilim inancıyla yetiştirilen Batılının, bu tip yeteneklerin var olabileceğini kabul etme konusundaki doğal gönülsüzlüğüdür. Bir Batılı için bunu yapmak, hala üzerinden atmaya çalıştığı sihir ve hurafe dolu olan karanlık çağlara geri dönmesi anlamına gelir. İkincisi Hıristiyan kökenli olan ziyaretçilerin tüm bu tip şeylerin şeytanın işi olduğu, aksi takdirde bu putperestlerin böylesi güçlere sahip olamayacaklarına inanmalarıdır.

Üçüncüsüyse, ilk Avrupalılar oraya vardıklarında kahuna öğretilerinin oldukça bozulduğu ve bilgilerin çoğunun neredeyse kaybedilmiş olduğu gerçeğidir. Küçük bir grup eski öğretilere bağlı kalırken kahunaların çoğu -özellikle politika ile ilgilenenler- din adamlığına soyunarak yozlaşmıştı. İçlerinden çok azı telepati ve medyumluk ilkelerini biliyordu. Bu, II. Kamehameha'nın üst rütbeli rahiplerinden biri olan Hewahewa'nın hikayesinde dile getirilmiştir. 1819'da I. Kamehameha'nın ölümünden kısa bir süre sonra, kralın savaş tanrısı imajıyla görevli olan bu önemli kahuna bir vizyon gördü. Vizyonunda, görünüşe göre çok daha güçlü olan bir tanrının temsilcileri Hawaii kıyılarına geliyordu. Hewahewa, Avrupalıların ileri teknolojileri ve Hıristiyan hikayelerinden etkilenmişti kuşkusuz. Kahuna arkadaşları, açgözlü şefler, kapu sisteminin yıkımı, eski tanrılarının çöküşü, hiçbir şeyden doyum sağlayamayan kral eşlerinden destek kazanmaya başladı. Bu şekilde yeni tanrının temsilcilerinin sevgisini kazanmayı ve kahuna rakiplerinin gücünü azaltmayı umdu. Babasına hiç benzemeyen II. Kamehameha zayıf iradeli bir

adamdı. 1819 Kasımında Hewahewa'nın sözlerine aldandı ve onu dinledi. Kadınlarla oturup yemek yiyerek II. Kamehameha ciddi bir kapuya karşı gelmiş, şeflere ve ortakçılarına benzerlerini yapabilecekleri bir terbiyesizliği açıkça göstermişti. Hewahewa'nın kahuna rakiplerinden biri bunu engellemeye çalıştı fakat destekçilerinin tamamı bir kavgada yenildi. Sonraki altı ay boyunca Hawaii, dini ve kanunları olmayan bir yer haline geldi. Büyük karmaşaların yaşandığı zamanlardı. Kapular ve tanrıların yokluğunda halkın hareketlerine yol gösterecek bir güç ve psikolojik güven de yoktu.

Sonunda 1820'de Boston'dan gelen ilk Hıristiyan misyonerler Hewahewa'nın gösterdiği yere yerleşti. O ve arkadaşı olan diğer kahunalar ellerinde birçok hasta ve sakat insanla yeni tanrılara tedavi için geliyordu. Bir hoş geldin şarkısı söylediler ve misyonerlerden hastaları iyileştirerek yeni tanrılarının gücünü göstermelerini istediler. Elbette misyonerler böyle bir şey yapamazlardı ve her iki tarafta da görülen büyük bir karmaşadan sonra Hewahewa, vizyonu yanlış yorumladığını ve milletinin bütün resmi ve dini temellerini bir hiç uğruna yok ettiğini görmek zorunda kaldı. Tarih kitaplarında Hewahewa olarak biliniyordu fakat bu onun gerçek adı olamazdı. Hawaiililer anlamlarına dayalı kişisel isimlerin seçiminde daima çok dikkatli olmuşlardır. Şanssız üst rütbeli din adamı korkunç bir hata yaptıktan sonra kendisine Hewahewa isminin verildiği açıktır, çünkü bu isim "bazı şeyleri hatırlamakta başarısız olan çılgın kişi" anlamına geliyor.

Eski kahuna öğretisindeki anlayışla uyuşmayan dördüncü etken ise, yapma gücünü kazandıklarında Hıristiyan misyonerlerinin -sonrasında- politikacıların tüm kahuna kanunlarını yıkmış olmasıydı. Bu kanun henüz geçerliyken adalarda yaşayan Max Long'a göre, şifacılıkta büyünün kullanımına ilişkin Hawaii yasası şöyleydi:

"Bölüm 1034. Büyücülük ve Cezası. Birini büyücülük, cadılık, *anaana, hoopiopio, hoounauna* veya *hoomanamana* (psişik uygulamaları tanımlayan terimler) yaparak veya diğer hurafeye dayalı ve aldatıcı yöntemlerle tedavi etmeye teşebbüs eden herkes, suçlu bulundukları takdirde para cezasına veya altı ayı aşmamak kaydıyla ağır hapis cezasına çarptırılacaktır." Bu kanunda kahunayı *bunco* adamlarıyla aynı kefeye koyan ve *bunco*'yu kahuna gibi davranan, sihirli güçleri olduğu bahanesiyle para alan veya kahuna olduğunu itiraf eden kişi olarak tanımlayan bir bölüm de vardır. Bunun için uygulanan hapis cezası da bir yıla kadar yükselmektedir.

Bu şartlarda tüm gerçek kahunaların saklanma yolunu seçtiklerini ve Hawaiili olmayan herhangi birinin kahuna öğretisinde kabul görmesinin ne kadar zorlaştığını söylemeye gerek yoktur. Kanuna rağmen Hawaiililer ve Hawaii dışından olup da önyargılı olmayanlar kimlikleri iyi korunan kahunaları aramaya ve onlardan yardım almaya devam etti. Sahte kahunalar sıkça halk törenlerinde ve turistlerin çevresinde dolandı. Kanun dolandırıcılıkları engelleyecek şekilde geliştirildikten sonra kahuna olmak ya da olduğunu iddia etmek suç olmaktan çıktı.

Dinsel geleneklerinin kendi kendini yok etmesi, Hıristiyanlık ve Batı teknolojisinin güçlü darbesi, Hawaililerin çoğunun kahuna etkisini ve öğretilerini reddetmelerine yol açtı. Geleneksel kahuna bilgisi özenle seçilmiş veya doğal olarak yetiştirilmiş çocuklara aktarılırdı. Fakat yukarıdaki faktörler, Hawaiili olmayanlarla yapılan evlilikler ve hastalıklar sonucu nüfusun çoğunun yok olması, geriye ebeveynlerinin yolunu izlemeye istekli veya yetenekli çok az insan bıraktı.

Tüm bu zorlukların sonucunda zihinsel, duygusal ve fiziksel tedavi yöntemlerini kullanmaya, bireylerin geleceklerini değiştirmelerine yardımcı olmaya ve hatta çok korkulan "ölüm duasını" yapmaya devam eden bir avuç aktif kahuna kaldı. William

Tufts Brigham, Honolulu'da Bishop Müzesi'nde çalışan bir şifacıydı. Kahuna uygulamaları olarak bildiklerinin sırrını çözmek için yıllarca çalıştı. Ateşte yürüme, şifa ve telepatik ölüm duası ile ilgili kişisel deneyimler kazandı. İnsanlık adına gerçekten önemli bazı bilgilerin keşfedilmeyi bekliyor olduğundan emindi. Araştırmasında asla başarılı olamadı ancak, ölümünden önce Max Long'a aşağıdaki gibi özetlenebilecek bilgileri miras bıraktı:

"Kahuna büyüsü hakkındaki yaygın açıklamalardan hiçbirinin kayda değer olmadığını kanıtlayabildim. Bu bir telkin değil, ayrıca psikolojide bugüne değin bilinen hiçbir şeyle de ilgisi yok. Onlar bizim hala keşfetmeye çalıştığımız bir şeyi kullanıyorlar ve bu tahmin edilemeyecek kadar önemli. Sadece bunu bulmamız gerekiyor. Eğer bulabilirsek bu buluş dünyada devrim yaratacak. Bilimin tüm içeriğini değiştirecek. Karmaşık dini inançlara bir düzen getirecek...

Bu sihri araştırırken üç şeye daima dikkat et. Büyü sürecinde bilinçli olmak şart. Ateşte yürüme örneğinde ısıyı kontrol etmek gibi. Bu kontrolü sağlayan bir de güç olmalı. Son olarak da varlığın bir şekli olmalıdır. Bu şekil görünmez de olabilir ama gücü harekete geçirdiği bir gerçektir. Bunlara daima dikkat et, içlerinden herhangi birini bulursan bu seni diğerlerine götürebilir.

Long araştırmasını bu satırlar arasında sürdürdü. Bir kahuna ile hiç çalışmamış olmasına rağmen yıllar sonra Brigham tarafından tanımlanan üç elementi keşfetti. Bunların varlığını ispatlamak için deneyler yürüttü, diğer keşiflerle arasında bağlantılar kurdu ve bilginin, kahuna sisteminin sadece Polinezya'dakiyle sınırlı olmadığını, tüm dünyaya yayılmış olduğunu gördü. Bu önemli bir başarıydı, halkın bilginin ana unsurlarına ilk kez ulaşabilmesini sağladı.

Kahunaların sürekli uğraş alanları, giderek yaygınlaşan bilimsel araştırmaların konusu ve kamuoyunun ilgi odağı haline

geldi. Artık zihinden zihne iletişimi, farklı bilinç seviyeleri fenomenini, madde üzerindeki psikokinetik etkileri araştıran laboratuarlar var. Günden güne daha çok doktor ve psikoterapist yönlendirilmiş hayal gücü, basınç terapisi ve bir insandan diğerine enerji transferi gibi alışılmadık tedavi yöntemlerini deniyor. Bütün bunlara gösterilen tutucu tepkinin yanı sıra bu uygulamalara ilişkin yeterli ya da birleşik bir teorinin yokluğu da araştırmalara engel oluyor. Kahuna sistemi ise hem uygulama hem de teoriyi birlikte getirmekte.

Kahuna Tarikatları

Kahuna modern çağlarda çarpıtılmaya uğramış bir sözcüktür. Başlangıçta eğitilmiş bir müridi, uzman bir bakıcıyı ve bilgi ile gücün elçisini simgelerken günümüzde daha çok rahiplere, Batılı din adamlarına, psişik güçleri olanlara, doktorlara ve hatta sörf kulüplerinin başkanlarına takılan bir ad haline gelmiştir. Bu insanların bildikleri konusunda uzman olmaları açısından böyle bir kullanım kabul edilebilir fakat WK, gerçek bir kahunanın ebeveyn ya da ebeveyn yerine geçenler tarafından inisiye edilmiş ve organize bir topluluğun batını (ezoterik) öğreti alanında çalışan bölümü tarafından eğitilen kişi olması gerektiği konusunda ısrar ediyor. Kelimenin "rahip veya din lideri" anlamında kullanılmasının temelinde yanlış anlaşılmış olması yatar. Bu modern bir anlam genişletmesidir. Aynı şey, kavramın, bilgiyi ailesinden alan veya almayan doğuştan psişik olanlar ve şifacılar anlamında kullanımı için de geçerlidir. Hawaiililer psişik yetenekleri olanlar için birçok kelime kullanır. Bunlardan bazıları:

Kaula- elçi veya sihirbaz
Ho'ola- şifacı
Ho'okalakupua- usta veya sihirbaz
Po'ko'i- büyücü
Mo'okiko- kara büyücü

Kilo'uhane- spiritüalist
Ho'ike papalua- psişik kişi

Yukarıdaki terimler kahuna olmaksızın bu tip güçlerle ilgilenen kişiler için de kullanılmıştır. Bu kişiler ancak geleneksel bir tarikata üye olan eğitimli bir uzman olarak aynı şeyleri yapabilir. Böyle bir durumda kişi, kahuna kaula, kahuna ho'ola vb. gibi isimlendirilir. Ayrıca bugün bizim batını olduğunu pek de düşünmediğimiz ordu, tıp, mühendislik ve meteoroloji gibi alanlarda, birçok türde kahuna uzman olmak için yetiştirilmiştir. Kahunalar kendi zamanlarının bilim insanları ve teknik uzmanlarıydı. Öğretileri daha geniş alanlara yayılarak sonraları Batı dünyasında da anıldı. Örneğin, bir gemici teknik eğitiminin yanında rüzgar ve dalgalarla iletişim kurabilme eğitimini de alırdı.

Başlangıçta kahunalar arasında hiyerarşik bir düzen yoktu. Aşağıda açıklanan tarikatlardan ikisinde durum hala böyledir. Aslında tarikatlar Batı Hıristiyan geleneğinin dini tarikatlarından çok ortaçağdaki esnaf birlikleri gibiydiler ve hala da öyleler. Bir kahuna terfi, miras veya seçimle değil ancak yetenekleri ve bilgisi doğrultusunda yükselmeyi başarabilir. Kahunanın arzulayabileceği en yüksek "pozisyon" kişinin, öğretinin tüm kollarına hakim olabildiği *puhi okaoka*'dır. Kahunalar birbirleri üzerinde hiçbir otorite kuramadıkları için yaptıkları ve bildiklerinden dolayı aranıp takip edilmiştir.

Kahunalar tarihte zaman zaman, önsözde WK tarafından anlatıldığı gibi belli tarikatlara ayrılmışlardır. Bunların her biri bilgi ve pratik konusunda farklı bir yaklaşım geliştirmişti. Fakat farklılık tarikatların işlevlerinden çok kullandıkları yöntemlerle ilgilidir. Her üçü de Max Long tarafından keşfedilen unsurları kullanmış ve uzmanlık alanları düşünülemeyecek kadar geniş bir alana yayılmıştır. Şimdi sırasıyla her bir tarikatı inceleyelim.

Ku Tarikatı

WK bu tarikatı "Duygucular" şeklinde isimlendirmişti. Bu tarikat hayata tensel/duygusal bir yaklaşımla bakar. Bu tarikatın kahunaları, tedavi amacıyla daha çok masaj, elle dokunma gibi yöntemleri kullanıyordu. Psikoterapide de olduğu gibi bu teknikler bastırılmış duyguların açığa çıkarılması ve bugünkü sorunlara neden olan geçmiş olayların bulunması temeline dayanır. Çevreye ilişkin yaklaşım, olayları ve koşulları doğrudan kontrol etmeye dayalıdır. Bu amaçla irade gücü kullanılarak başkalarının duyguları etki altına alınır. Spor, politika, ticaret ve savaş, hatta organize ve törensel dinler bu tarikatın kahunalarının doğal ilgi alanları olmuştur. Bu tarikat M.S. 1275 yılında, Samoa'lı güçlü kahuna Paao'nun gelişinden sonra Hawaii'ye hakim olan tarikattır. Paao, Ku tarikatında sert bir hiyerarşi geliştirdi ve sonradan kahuna geleneğinden çıkarılmasına karar verilen insan kurban edilmesi geleneğini başlattı. Paao'nun ve onun sorumluluk verdiği şefin oraya gelişinden sonra, Kaptan Cook'a kadar dış dünyayla Hawaii arasındaki bütün alış veriş durdu.

Lono Tarikatı

WK'nın " Entelektüeller" diye tanımladığı bu tarikatın yaklaşımı entelektüel/mekanikti. Bu tarikat, Hawaii'de, doktorlar, cerrahlar, çiftçiler, denizciler, astronomlar, astrologlar, meteorologlar ve okyanusa açılan büyük teknelerin yapımına rehberlik eden gemi tasarımcıları yetiştirdi. Tedavi ve psikoterapide bitkisel tohumlar, ilaçlar, diyet ve güneş ışığı, deniz tuzu ve kristaller gibi doğal enerji kaynaklarını ve jeomansi (dünyadaki varsayılan enerji akımları kullanılarak gerçekleştirilen bir tür kehanet biçimi) kullanımıyla keşfedilen özel yerleri kullandılar. Çalışma tekniği anlaşıldıktan sonra doğanın yönetilebilir bir varlık olduğunu savundular. Hawaii'de Ku'nun baskın olduğu dönemde bu tarikat büyük zorluk çekti. Avrupalılar geldiğinde bilgilerinin çoğu kaybedilmişti.

Kane Tarikatı

"Sezgiciler", ruhsal/bütünsel bir yaklaşıma sahipti. Diğer iki tarikat tarafından da kullanılan teknikler geçici araçlar olarak düşünülmüştür. Bunlar, kişi dış dünyanın düşüncelerin yansımasından başka bir şey olmadığını kavrayana kadar kullanılır. Kişinin kendi benliğine sahip olabilmesi için ruhun, zihin ve bedenin birleşmesi veya bütünleşmesi gerektiği, bireysel hakimiyetin, hayatın hakimiyetinin anahtarı olduğu vurgulanmıştır. Şifada düşüncelerin beden üzerindeki etkilerine özel bir önem verilmiş ve tedavide güncel inançların geçmiş deneyimlerden daha etkili olduğu gösterilmiştir. Çevre, düşünce ve inançlardan eşit şekilde etkilenen bedenin bir uzantısı olarak görülmüştür. Bu tarikatın en önemli aracı hayal gücüdür.ve eğitimin büyük bir bölümü onun disiplinli kullanımını içerir. Bu kahunalar değişik bilinç seviyelerinde çalışırlar ve psişik yetenekleri diğer tarikatlara göre daha fazla kullanırlar. Pragmatik filozoflar olarak düşünülebilirler ve sayıca Ku ve Lono kahunalarından sayıca daima daha azdılar. Öğretilerini gizli tutmayı bildikleri için Hawaii'de Ku baskısı altında daha az acı çekmişlerdir. WK'ya göre bu kesim dünyadaki diğer insanlarla telepati yoluyla iletişim kurmaya devam etti. Bu, babamın inisiye edildiği, benim de eğitimimi aldığım tarikattı.

Asiler

Hawaii'de en çok korkulan fenomen "Ölüm Duası" idi. Olumsuz telkinlerle birleşen bir tür yıkıcı duygusal telepatiydi bu. Aralarında kahuna olmayan büyücüler olsa da bunların çoğu Ku tarikatından atılan kahunalardır. Onlar için kullanılan isimlerden en yaygın olanı *kahuna 'ai pilau* (pislik yiyen kahuna) idi. Güç veya para kazanmak için psişik güçlerini, psikolojiyi ve duygusal enerjilerini kullanarak insanları yaralar ya da öldürürlerdi. William Brigham'ın da bildiği gibi basit telkinlerden daha

fazlası kullanılıyordu. Ölüm duası, insanlar ne olduğunu bilseler de bilmeseler de işe yarayabilirdi fakat bu uygulamanın başarısı asıl, uygulayıcısının bu konudaki yeteneğine ve önermenin kolay yapılabilir (yerine getirilebilir) olmasına bağlıydı. Neyse ki, her tarikatın ölüm duasını durduran ve zararsız hale getiren karşı büyü şekillerinden oki veya kala konularında uzman olan kahunaları vardı.

Bugünün Kahunaları

WK, bugün Hawaii'de yirmi beş gerçek kahunadan fazlasının olmadığını ve bunlardan sadece yarım düzinesinin Kane tarikatından olduğunu tahmin ediyor. Kalanları eşit olarak Ku ve Lono tarikatları arasında ayrılmıştır. Bununla beraber kendilerine kahuna diyen bu insanlardan çoğu sadece bireysel psişikler ve şifacılar ya da turistlere gösteri yapanlardır. Birkaçı hariç, gerçek kahunalar toplumdan bütünüyle koparak inzivaya çekilmiş veya tam tersine toplumla bütünleşmişlerdir; öyle ki hiç kimse onların kim olduklarının ve neler yapabileceklerinin farkına varamaz. Öğreti yaşar ve sürekli etkindir fakat açık değildir. Kimi turistlerin düşündüğünün tersine Hawaiililerin ataları kahuna öğretisini veremez. Leinani Melville'in de yazdığı gibi hiçbir Hawaiili veya yarı Hawaiili, Huna'nın, kahuna öğretisinin tam anlamıyla ne demek olduğunu gerçekten anlayamaz. Hawaii dışında kahunalara nadiren rastlanır, çoğu gizlenmiştir. İnsanlarının içsel öğretinin neredeyse tamamını kaybetmiş olduğunu söyleyen Maorili bir kahunayla tanıştım. Afrika'daki öğretmenimin de yaklaşık yedi yıl boyunca sadece üç çırağı vardı. Babamın İngiltere'de bulduğu kahunalarla bağlantı kurma girişimim ise başarısızlıkla sonuçlandı.

Kendimi bir kahuna olarak nitelendirmem bazı Hawaiilileri hayal kırıklığına uğratıyor, çünkü Hawaii efsanelerinde ve tarihinde Polinezyalı olmayanların kahuna yapıldığı sadece birkaç

örnek var. Oysa benim vücudumda bir damla bile Hawaii kanı yok. Elbette herkes bir kahuna olduğunu iddia edebilir, fakat uzun süre önce WK ve benim büyük bir kahuna olduğunu düşündüğümüz birisi bize şu sınama yolunu kullanmamızı söyledi: "Onları verdikleri meyvelerle bilmelisiniz."

İkinci Bölüm

İÇSEL GELENEK

Kahuna felsefesi, her biri Hawaii dilinde tek bir anahtar kelimeyle simgelenen dört cümleyle özetlenebilir:

1. "Kendi gerçekliğinizi kendiniz yaratırsınız (*Ike*)." Bu, yaşamınızın her bir parçası anlamına gelir. Kendi gerçekliğinizi inançlarınız, beklentileriniz, davranışlarınız, tutkularınız, korkularınız, yargılarınız, yorumlarınız, duygularınız, kararlarınız ve tutarlı veya ısrarlı düşüncelerinizle siz yaratırsınız.

2. "Üzerinde yoğunlaştığınız her şeyi elde edersiniz (*Makia*)." Bilinçli veya bilinçsiz sahip olduğunuz düşünceler ve duygular, hayatınıza aynı duygu ve düşüncelere eşdeğer tecrübelerin en uygun ve yakın olanlarını getirecek planları şekillendirir.

3. "Sınırsızsınız (*Kala*)." Kendi kişiliğinizin sınırları yoktur, siz ve bedeniniz arasında, siz ve dünya veya siz ve tanrı arasında sınır yoktur. Tartışma için kullanılan her ayrım, işlev ve/veya uzlaşma amacıyla kullanılan terimlerdir çünkü ayrılık, yararlı bir yanılsamadan ibarettir.

4. "Geleceği değiştirebilme gücünüz şu anda saklıdır (*Manawa*)." Geçmişteki hiçbir deneyimle veya geleceğin hiçbir kavra-

yışıyla sınırlı değilsiniz. Çünkü geçmiş bir anı, gelecek ise yalnızca bir olasılıktır. Şimdiki zamanda inançlarınızın sınırlarını değiştirme ve bilinçli bir şekilde kendi seçiminiz olan bir geleceğin tohumlarını atma gücüne sahipsiniz. Zihninizi değiştirdiğinizde deneyimlerinizi de değiştirirsiniz.

Bu fikirler sadece kahunalara özgü değildir. Aslında bu deyimleri Huna içeriğini tercüme etmede kullanılan Jane Roberts' ın Seth adlı kitabından ödünç aldım, çünkü bu durumu çok iyi açıklıyordu. Kelimelerle iletilen fikirler değişik çağlarda birçok farklı yazıda bulunabilir. Bununla birlikte sözler hiçbir zaman fazlaca popüler olmamıştır. Çünkü bunlar istisnasız her bireyin kendi kişisel deneyimlerinden sorumlu olduğunu belirtir ve bu da kurallar yönünden yıkıcı, konular yönünden ise hoş görüsüz olarak görülebilir. İlginçtir, gerektirdiği sorumluluktan doğan zorluk, insanların gözünü felsefenin içerdiği sonsuz özgürlüğe körleştiriyor.

Aşağıdaki bölümlerde, yukarıdakilerle bağlantılı olan kahuna felsefesinin diğer yönlerini anlatacağım. İleriki bölümlerin tamamında olduğu gibi burada da Kane tarikatının kahunalarından biri olarak kendi eğitimimden, kişisel deneyim ve literatür ile WK ile yaptığımız konuşmalardan yararlanacağım.

Kahuna Kutsal Kitabı

Kumulipo adıyla da anılan "Yaradılış Şarkısı" kahuna felsefesinin büyük bir bölümünü içerir. Kumulipo, bugün var olan tek kahuna kutsal kitabı sayılabilir. Kusursuz anılarla yetiştirilen kahunalar tarafından aktarılan geleneksel bilgiye göre bugünkü şeklini 1700'lerde Keaulumoku adlı kahuna tarafından derlenmesiyle almıştır. (Çok da fazla olmayan) çevirilerin tamamı bir zamanlar kral Kalakaua'ya ait olan el yazmalarından alınmıştır. Kalakaua, Huna sırları ve kahunaların şifacılık rolleri gibi Hawaii geleneklerini korumak konusuyla yakından ilgilenmiştir.

Kahuna felsefesinde ruhsal ve maddesel dünyaların her ikisi de genellikle erkek ve kadın simgeleriyle, bağlantılı güçlerin arasındaki etkileşimin bir sonucu olarak şekillenir. Birkaç istisna dışında Hawaii Pantheon'undaki her "tanrı" için yaratmaya yardımcı olan bir tamamlayıcı parça vardır. Bunların çoğu dünyadaki bitki ve hayvan hayatının oluşumunu anlatıyormuş gibi görülen dizeler arasında, Kumuliponun ilk yedi bölümünde isimlendirilmiştir. Sekizinci ve dokuzuncu şarkı ya da bölümler ilk insanın bilinçli farkındalığına ve dünya üzerinde yayılmasına ilişkindir. Kalakaua versiyonundaki toplam on altı bölümden geriye kalanların odağını bu kültürün kahramanı Maui'ye ilişkin olanlar dışında insanın kökenleri oluşturuyor gibi görünmektedir.

Öğrencilerin Kumulipya ilişkin sorunları, nasıl çevrilmesi gerektiğine ilişkin görüş birliğine varılamamasıdır. Hawaii dili gibi sözlü anlatım geleneğine dayalı bir dilde telaffuz inceliği önemlidir. İçeriği doğru bir şekilde yazılı dile aktarmak pek mümkün değildir. Kahunaların şarkılarında kullandıkları çok anlamlılık durumu daha da güçleştirmektedir. Kahuna önderleri aynı şeyi aşk şarkılarında bile yapmıştır. Hawaii'deki kahuna arkadaşlarla yaptığımız bir ziyaret sırasında Kumuliponun yedi anlam düzlemi olduğu söylenmiş, bana üzerinde çalışmakta olduğum düzlemin anahtarı verilmişti. Bunu neden kendilerinin tercüme etmediğini sorduğumda, onların benim kadar tercümeyle ilgili olmadığı, bundan pek hoşlanmadıkları, yapacakları daha iyi şeyler olduğu yanıtını verdiler.

İçeriğine ilişkin bir örnek olarak Kumulipo'nun ilk satırlarını alabiliriz:

O ke au i kahuli wela ka honua.

Yapılmış pek çok farklı çevirisi arasında şunlar var:

Zamanın tekerleği dünyanın kül olmuş kalıntıları üzerinde döner.

Adolf Bastion

Dünyanın ısısını değiştiren zaman.

Queen Liliuokalani

Dünyanın sıcak bir şekilde değiştiği zaman.

Kakahi

Dünyanın ısınmaya başladığı zaman.

Martha Beckwith

Bu dünya yanan bir ateş topu haline geldiği zaman.

Leinani Melville

Yukarıdakilerden herhangi birinin doğru olabileceğini inkar etmeden işte benim yaptığım üç tercüme daha. Bunlardan sonuncusu benim şu anda üzerinde çalıştığım çevirinin bir parçası:

Bir zamanlar yerküre şiddetli bir değişim yaşıyordu.
Aktif tohum dünyayı tutkuyla değiştirdi.
Düşünce dünyevi olanı değiştirir.

Tanrı Anlayışı

Hawaii popüler dini tanrılar, tanrıçalar, hayaletler, periler, cinler, tayflar ve ruhlarla doludur ve bunlar amaçlarına göre şekil değiştirebilir. Eğitilme şekillerine göre insana karşı iyi ya da kötü niyetli olabilirler. Halk arasında geçerli olan bu anlayış, kahuna öğretisinin bozulmuş halidir.

Hawaii'ye gelen ilk misyonerler adalıların dilini anlamaya çalıştıklarında bazı sözcüklerin anlamlarının açık olmadığını fark etti. Bazılarıysa kendi düşüncelerine oldukça yabancı görünen kavramlarla ilgiliydi. Bunlardan biri *akua* idi ve tanrı olarak çevrilmişti. Misyonerler Hawaiililere tapındıkları nesneler gibi görünen büyük heykellerin adlarını sorduğunda, yerliler yontuların adının *akua* olduğunu söyledi. Tavsiye almak, korunmak veya gelişmek için kime ya da neye dua ettikleri sorulduğunda da *akua*

dediler. Hawaiililer pek de tanrısal olmayan şeyler ve aşağılanan köleler için de aynı adı kullandığında misyonerler şaşırdı. Misyoner Lorrin Andrews'un 1865'te Hawaii dilindeki sözlüğünde yazdığı gibi "Terim, yabancıların ziyaretleri sonrasında değişik nesneleri, Hawaiililerin anlayamadıkları doğal olaylar ve eşyaları, pusulaları, örneğin bir saatin kendi kendine çalışması gibi hareketleri adlandırmada da kullanılmıştır." *Akua* kelimesinin dolunaylı gecelere verilen ad olarak da kullanılıyor olması gerçeğine dayanarak Andrews, *akua* teriminin eskiden anlaşılmaz, güçlü, eşsiz ve tamamlanmış varlıklar anlamına geldiğini sanıyorum" demiştir. Burada Andrews doğru yoldaydı, fakat o günden sonra Batılıların çoğu ortadaki tuhaflığı bir yana bırakıp Hawaiililerle kahunalarının tanrı olarak adlandırdığı idollere tapındıklarını düşünmeye devam ettiler.

Kahunaların felsefesini ve alıştırmalarını anlamada en önemli şey *akua*'dır. "Bütünüyle biçimlendirilmiş eylem halindeki düşünce" anlamına gelmektedir. Burada söz konusu olan, sonuçları görünür olan etkin düşüncedir. Sözcüğün kökleri, içten dışa doğru hareket ya da eğilim, dönüşüm ve tamamlanmış eylem anlamları içermektedir. Kahunalar, şifacılıklarında bilinçli olarak bu fikirleri kısmen kullanmıştır. Dört büyük *akua* Kane, Ku, Lono ve Kanaloa'dır. Eğer belirli bir düşünce türünün zeki bir enerji özü olduğunu kavrayabilirseniz bunların tanrılar olarak adlandırılması bir temele oturmuş olacaktır. Aksi takdirde bu düşünülemez.

Kane

Kane'nin en önemli tanrı olduğu düşünülürdü. Yontulmuş bir nesneyle simgelenmiyordu, onun yerine çoğunlukla doğal bir nesne kullanılıyordu. Genelde barış ve sevgi tanrısı olarak çıplak, dimdik bir kayayla temsil ediliyordu. Tamamlayıcı dişi karşılığı Wahine idi. Günlük konuşmada Kane "erkek", Wahine

"kadın" anlamına geliyordu. Bu nedenle Kane ve Wahine, Çin inancındaki Yin ve Yang kavramıyla benzeşir. Kahunalara göre Kane ve eşi, Hıristiyanların Mesihleri ile Budistlerin Buda düşüncesine benzer bir şekilde her insanın çift yönlü doğasındaki tanrısal benliği simgeliyordu. O (erkek veya kadın) başka bir deyişle, bireyin, ruhun, üst benliğin, büyük benliğin kaynağı ya da ruhsal özüdür. "Kişisel tanrı" için kullanılan bir diğer terim de *aumakua*'dır. Long bunu "mutlak olarak güvenilir ebeveyn ruh" olarak tercüme etmiştir. Aynı kavram için kullanılan diğer iki terim de *kumupa'a* ve *ao'ao*'dur. Her ikisi de öğretmen ve rehber anlamına gelir. Avrupalıların Hawaii'ye gelişinden sonra çoğu Hawaiili bu ruha sadece bir tür koruyucu ata olarak saygı gösterdi. Çünkü insanlar varlıklarının fiziksel kaynaklarını ruhsal kaynaklarıyla karıştırdılar. Kahunaların zihin/beden yaklaşımı konulu bölümde bu ve sonraki iki *akua*'dan söz etmeye devam edeceğim.

Ku

Ku'nun doğurganlık, yağmur, büyücülük ve savaş konularıyla ilişkili olduğu düşünülmüştü. Yaygın bir sözcük olarak içerdiği anlamlar yaşam verici semboloji ile ilişkilidir; bir şeyin temeli ya da çerçevesi; değiştirilebilir ya da dönüştürülebilir bir şey ve duygusal kompleksleri olabilen bir şey. Psikolojide "beden-zihin" olarak adlandırılabilecek kavramı yani bedenin düzenleyici bilincini, (görünen ve görünmeyen) fiziksel dünyadan bilgi toplayanı ve eylemi yerine getireni (*ku*) simgeler. Bir zamanlar benim de yaptığım gibi insanlar bunu "bilinçaltı" olarak adlandırırlar ancak bedenle bütünlenme ilişkisi anlaşılmadığında bu terim yanlış yorumlara neden olabilir. Hawaii'de hemen her turistik hediye dükkanında kahunaların simge "yazması"nın iyi bir örneği olan Ku heykelciklerinden bulabilirsiniz. Bu *akua* için yapılan heykelcikte, başında hiçbir süsleme olmayan (çün-

kü onun yetki alanı hafızaya dayalı düşlemdir) bir varlık, yere uzanan şeritler (fiziksel dünyayla öncelikli ilişki) ve kapalı gözler (sınırlı farkındalık) görürüz.

Lono

Dinin dışrak (exoteric) düzleminde Lono tarım, tıp ve meteoroloji tanrısıydı. Kahuna psikolojisinde ise zihnin anlayan, yorumlayan ve yöneten kısmı olan entelekti simgeler. Kelimenin kökeni incelendiğinde bilgi alma ve alınan bilgi temelinde harekete geçme; beynin özellikle ön lobları ve zeka; hedefe ulaşma; istek yaratma ve düşsel düşünce anlamlarını içerdiği görülür. Lono heykelciği görkemli bir başlıkla süslenmiştir (yaratıcı hayal gücü). Yere değmeyen kısa şeritler (fiziksel olana dolaylı bağlantı) ve gözlerin olmayışı (dünyayla ilgili bilgileri almada başka bir şeye bağımlı olma) diğer önemli özellikleridir.

Kanaloa

Hawaii efsanelerinde Kanaloa'dan her zaman Kane'nin arkadaşı olarak bahsedilir. İkisi adalarda dolaşarak su kaynakları arardı. Kanaloa şifa ve okyanus tanrısı olarak bilinirdi. Ahtapot veya mürekkep balığı şeklinde yontulmuş bir heykel ya da kendine özgü bir biçimi olan oyma bir figürle temsil edilirdi. Ahtapot veya mürekkep balığının sembol olarak kullanılması, sekiz rakamının kutsallığı ve her iki yaratığın da adı olan *he'e* kelimesinin "akmak (hayat gücünün akması gibi)" ve "kurtulmak (hastalıktan kurtulmak gibi)" olmasıyla ilgilidir. Adalarda Hıristiyanlığın etkisi görülmeye başlandıktan sonra Kane, Ku ve Lono Hıristiyanlıktaki "Teslis" doktrini ile eş tutuldu. Kanaloa da şeytan rolünü üstlenmek üzere yaratıldı.

Kanaloa'nın sözcük anlamı "güvenli, sıkı, ele geçirilemez"dir ve bir güç simgesi olan besine şiirsel bir gönderme olarak kullanılır. İçsel kahuna geleneğinde *kanaloa* tam bilinçli, fi-

ziksel ve ruhsal yönleri bütünüyle uyanmış, seven ve sevilen, kaynağının bilincinde olan ideal insanı simgeler. Onu temsil eden oyma figürde büyük başlığıyla (yaratıcı düşüncenin gücü) bir varlık görülür, şeritleri yere kadar uzanmaktadır (fiziksel boyutla doğrudan ilişki), gözler ardına kadar açıktır (ruhsal ve fiziksel dünyaların olanca farkındalığı).

Kutsal Üçleme

Kahuna felsefesi ve psikolojisinde insan, Kane, Ku ve Lono ile temsil edilen üç yönlü ruhsal bir varlıktır. İdealde bu üç yön, Kanaloa'nın temsil ettiği bir bütün olarak hareket eder. Bu düzeye erişen insan, potansiyelini bütünüyle açığa çıkarmıştır. İlerideki bölümlerde değinilecek nedenlerden ötürü varoluşun bu üç cephesi, aralarındaki iletişimin çökmesine ve insanın yaşam etkinliğinin azalmasına neden olacak şekilde birbirinden ayrılabilir. Etkinliğin yeniden kazanılması için kahunalar öncelikle Lono ve Ku'nun , yani entelekt ve beden ya da bilinçli ve bilinçaltı zihnin yeniden nasıl bütünleşeceğini öğretir. Buradaki başarı ölçüsünde Kane ile de birleşilir. Gerçek bir ayrılma söz konusu olmadığına göre buradaki birleşme fiziksel değildir kuşkusuz. Söz konusu olan, artan farkındalıkla gelen bir bütünleşmedir. Simgesel olarak Lono ve Ku figürleri bir araya geldiğinde sonuç Kanaloa'dır, Tanrının yoldaşı.

Tanrı Fikri

Kane'den tanrı olarak söz edildiğinde kastedilen, bireyin tanrısal benliğidir. Kahunalar mutlak, ebedi bir Tanrı veya Tanrısal Teslis olduğunu da kabul ediyor. Bunun için kullanılan terimlerden birisi *Kumulipo*'dur. Sözcük Yaratılış Şarkısı için kullanılan kelimenin aynısıdır ve "hayatın kaynağı" olarak çevrilebilir. *Kumulipo*'nun doğada olduğu ve her şeyin özündeki birlik temel bir gerçek olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte fiziksel ger-

çeğe odaklanan varlıklar olarak kahunalar bu dünyanın çalışma ve gelişme için en pratik nesne olduğunu düşünmüştür. Dünya görüşleri geleneksel Batı kültüründe olduğundan çok daha geniştir, algılama biçimleri pek çok bilinç durumunun bakış açısını içerir. Böylece Teslis'in doğası üzerine gereksiz spekülasyonlara girmeksizin şimdi ve burada rahatça çalışma olanağına sahip olurlar. Huna pragmatik bir felsefedir. Kahunalar arasında din bilimciler bulunmaz. *Kumulipo* her şeydir. Doğasında sonsuzluk ve sevgi vardır.

Ruhlar

Kahuna felsefesinde kişisel tanrı veya tanrısal benlik (Kane ya da Aumakua) insan ile sınırlı değildir. Tanrı her şeyde olduğundan (ya da her şey tanrıda olduğundan -kahunalar her iki fikri de kabul eder) her şeyin kendine özgü bir farkındalık biçimi vardır. Derin bir düzlemde her şey canlı, bilinçli ve algılayıcıdır. Her şey, Batılı bilim insanlarının "ölü" olduğunu düşündüğü madde bile, kişinin bilinçli bir şekilde iletişim kurabileceği bir üst benliğe sahiptir. Bilinçsiz iletişim veya bilinçaltı telepati çevremizle aramızda kesintisiz bir şekilde sürer, çünkü bu, dünyanın kendi kendisiyle interaktif ilişkiler kurmasının en önemli yoludur. Buna şöyle bir örnek verebiliriz: Bitkiler yakınlarında yaşayan diğer canlıların hissettiği acı ya da zevke tepki verir. Biz insanlarsa herhangi bir şeyle bilinçli telepatik iletişim kurma ve böylece çevremizi fiziksel olmayan yollarla amaçlı olarak etkileme potansiyeline sahibiz. Bu düşünce beraberinde bireyler için olduğu kadar nesne grupları için de tanrısal benliklerin var olduğu (*aumakua*lar veya kısaca *akua*lar) ve grubun özünün parçalarının toplamından öte olduğu fikrini getirir. Bir ağaç kendi *aumakua*sına sahiptir. Ama ağacın bir parçasını oluşturduğu ormanda da bu vardır, ormanın içinde bulunduğu vadide de... ve bu zincir böylece dünyanın kendisine ve ötesine kadar uzayıp

gider. Eski zamanlarda bir kahuna ağaç keseceği zaman ağacın ruhundan izin isterdi ya da bir vadiye içinden geçip geçemeyeceğini sorardı. Bunu her şeyin içinde yaşamını sürdüren aynı kaynağa saygısından ve diğer varlıkların işbirliğini güvence altına almak için yapardı. Bugün de bir kahuna, arabası ya da eviyle konuşabilir veya kendi şifa çalışmasında aynı anlayıştan yararlanabilir.

Diğer yazılarımda da değindiğim gibi İngilizce ruh (spirit) kelimesi, kahunaların daha farklı algıladığı geniş bir olgu yelpazesi içeriyor. Kısaca özetlemek gerekirse kahunalara göre bu geniş kategori içinde düşünce formları, enerji alanlarının görünür kılınması, başlı başına kişiler olarak ortaya çıkan kompleksler, ileri telepatik ya da durugörüye ilişkin duyarlığın etkileri, meleklere karşılık gelen varlıklar ve "eyleme geçmiş" fikirler vardır. Popüler öykü ve efsanelerin tersine kahuna felsefesi, gerçek şeytanlar, iblisler veya ölümün ortalıkta gezinen ruhları fikrini içermez. Bunlar bilinçli veya bilinçsiz olarak yaratılan düşünce şekilleri veya negatif komplekslerin açığa çıkması olarak görülür. Ancak bir kahuna, bunlara içtenlikle inanan bir insana şifa verirken bunlar gerçekten varmış gibi hareket edebilir.

İnançlar ve Gerçek

Kahunalar için inanç, herhangi bir gerçekliği deneyimlemenin temelidir. Bu fikre göre deneyimlerimizi koşullayan inançlarımızdır ve bilinç seviyemiz ne olursa olsun yalnızca mümkün olduğuna inandığımız şeyleri deneyimleyebiliriz. Bir şeye ne kadar çok inanırsak o şey deneyimlerimizi o kadar derinden etkiler. Açıkça görülüyor ki kahuna şifacısının en önemli görevi insanların sağlıksız düşüncelerin yerine sağlıklı olanları koymalarına yardımcı olmaktır.

İnançlar aynı zamanda varolan üç ana gruba ayrılabilir. Bunlardan ilki varsayım (*paulele*), her ne olursa olsun şüphe duyul-

mayan ve deneyimlerin inanca göre şekillendiği bir inanç durumudur. İkincisi tavır (*kuana*), kuşku içeren, fakat yine de deneyimleri etkilemeye devam edecek kadar alışkanlık haline gelmiş olan inançlardır. Üçüncüsü yeni bilgilerin ışığında kolayca değişen inançlar olan görüştür (*mana'o*). Buna karşılık varsayım ve tavırları yalanlayan yeni bir fikir tek başına nadiren değişim yaratır. Bu inançlar ve sağlık üzerindeki etkilerini zihin/beden bölümünde ayrıntılı olarak anlatacağım.

Kahunalar, inançlarınızla kendi gerçeğinizi kendiniz yaratırsınız ve yarattığınız gerçekler üç kategoride sınıflandırılabilir, der. Nesnel ve öznel gerçeklikler Batılı psikologların yabancısı olduğu konular değildir. Kahunalar bu gerçeklere benim projektif (yansıtmacı) diyeceğim bir üçüncüsünü ekler. Öznel gerçeklik *pono'i*'dir. Bu sözcük kişinin neyin doğru, iyi, uygun, ahlaki, düzenli, başarılı, yararlı vb. olduğuyla ilgili hissedişini anlatır. Yargılama gerçeğidir ve sağlık ve mutluluk üzerindeki etkisi çok büyüktür. Örneğin benim kişisel gerçeğimde geçmişi anımsama olumlu ve yararlı bir faaliyettir fakat karımın kişisel gerçeğinde bu, olumsuz ve acı verici bir şeydir. Bu, görüşler arasında bir ayrılıktan ibaret değildir. Öznel deneyimde de fark söz konusudur.

Diğeri nesnel ya da benim paylaşılmış gerçeklik demeyi tercih ettiğim gerçekliktir. Bunun için kullanılan kelime *oia'i'o*' dur, madde ve olgular anlamına gelir. Şeylerin tavır ve görüşlerden görünüşteki bağımsızlığını anlatır. Görünüş ve yorumun, teknoloji ve maddi dünya ile pratik ilişkilerin gerçeğidir. Yakın çevrenizin "gerçekleri" sizin yemenizi, nefes almanızı, çalışmanızı, oynamanızı ve başkalarıyla ilişki kurmanızı sağlar ve bu da *oia'i'o*' nun gerçeğidir. Bu, mucitlerin sıkça yaptığı gibi olguların yeniden yorumlanmasıyla en kolay değişen gerçekliktir.

Üçüncü gerçeklik türü *maoli*'dir, "titreşimden kaynaklanan" anlamına gelir. Bu gerçeklik öznel olarak başlar, sürekli zihinsel yansıtmayla nesnel hale gelir. İsteğinizi fikir veya hayal

düzleminden fiziksel deneyim düzlemine getirirken yarattığınız ya da paylaştığınız gerçekliktir. Yalnızca ustaların uzun yıllar süren disiplinli çalışmaları sonucu ulaşabildiği tuhaf bir şey değildir. Bir plan yapıp uyguladığınızda yaptığınız budur. Şifacılıkta yararlanılan süreç de hemen hemen aynıdır. Kahunalar gerçeği bizden ayrı ya da dışımızda görmez, ona bir psikolojik durumun parçası olarak yaklaşırlar. Sahip olduğumuz potansiyel, *maoli*'nin aynı zamanda "bir haz durumu" olarak çevrilmesiyle de vurgulanır.

Yaşam ve Ölüm

Hawaii dilinde yaşamın karşılığı *ola*'dır. Aynı sözcük "destek, gelir, iyileşmek veya iyileştirilmek, refah, güvende ve özgür olmak, yaşamı güvence altına almak" anlamlarında da kullanılır. Başka benzer anlamları da vardır. Sözcüğün kökünde ışık saçmak ya da ışıkla dolmak anlamı da vardır. Kahunalar ışığı hem enerji hem de farkındalık simgesi olarak kullanır. Bunun arkasındaki temel fikir, sağlıklı, üretken ve doyurucu bir hayatın sürekli artan bir farkındalıkla sıkı sıkıya bağlantılı olmasıdır. Yaşam anlamına gelen diğer iki kelime olan *ea* ve *ha*'nın her ikisi de aynı zamanda "nefes" anlamına gelir. Bunlar pek çok kadim felsefede ortak olan ikili bir anlama sahiptir. Ayrıca anlamlarının, su (*wai*) ve suyun hareketi ile ilgili olması dolayısıyla bu iki kelime hayatın simgesi olarak da kullanılır. Aslında Hawaii efsane ve dualarında sıkça tekrarlayan bir terim olan *wai ola*, "hayat suyu" ve "hayatın akışı" anlamlarına gelir.

Batılı bir bakış açısından ölümü yaşamın karşıtı olarak görmek ve bunun için kullanılacak kahuna sözcüğünün akışı durdurmak anlamına gelmesini beklemek doğal görünüyor. Bununla birlikte kahuna felsefesi ölümü, yaşamın farklı yön veya durumdaki devamı olarak nitelendirir. Bu, Hawaii dilinde ölüm için kullanılan ortak ve şiirsel terimlerin anlamlarında da açıkça bellidir. Bu terimler aşağıda açıklanmıştır:

Make loa- "Bir şeye karşı duyulan kuvvetli istek"
Hiamoe loa- "Uzun bir uykuya duyulan istek"
Ua makukoa'e'oia- "Akmaya devam eden hayat"
Waiho na iwi- "Kemikleri arkada bırakmak"
Moe kau a ho'oilo- "Gelişmeye başlamak (yeniden doğmak) için uyku zamanı"
A lele nui ka mauli-"Ruh (ya da yaşam) aktı"
Lele ka hoaka-"Ruh (ya da astral beden) aktı"
Ha'ule-"Bir şey yapmaya başlamak"

Birçok felsefi akım için ölümün yalnızca neden ortaya çıktığı değil, ortaya çıktığında nedeninin ne olduğu ve ortaya çıkış şekli de önemli bir sorundur. Yüzeysel bakışla ölüm belli bir davranış biçimi ya da nedenden yoksun, akıl dışı görünüyor. Ancak böyle görünmesinin tek sebebi, Batı kültürünün, ölümü bir son, isteğimiz dışında gerçekleşen ve intihar etmediğimiz sürece hiçbir sorumluluğumuzun olmayacağı bir şey olarak görme eğilimidir. Kahunaların görüşü ise oldukça farklıdır. Ölüm, mevsimlerin değişimi veya bir tırtılın kelebeğe dönüşmesi kadar yaşamın doğal bir parçası olarak görülmüştür. Ölüm gerçekleşir, çünkü yaşam sürecinin, sürekliliğin bir parçasıdır. Ne zaman ve nasıl soruları çoğunlukla kişisel ve kültürel inancın niteliğine göre cevaplanır. Örneğin yaşlanmanın korkunç bir şey olduğu inancını geliştirirseniz, yaşlanmaktansa ölmeyi yeğlersiniz ve büyük olasılıkla bu, bilinçaltınızın etkisiyle bir hastalık veya kaza yaratılması pahasına bile olsa gerçekleşir. Eğer coşku, mutluluk ve sağlık dolu yaşlanacağınıza dair derin bir inanca sahipseniz, yüz yaşınızda bile canlı olabilirsiniz. Bu durumda vaktinizi doldurduğunuzu düşündüğünüzde huzur içinde ve sessizce bu hayattan göçüp gidersiniz. Fiziksel yaşamınızın son anına kadar inancınızdaki bir değişiklik yaşadıklarınızı değiştirir. Öğrencilerime de birçok kez anlattığım gibi bir amacınız olur ve üst benliğiniz, amacınıza hizmet etmenize, amacınızı birkaç saat mi

yoksa yüz yıl içinde mi gerçekleştireceğinize, sürekli mızıldanıp şikayet mi edeceğinize yoksa güzel vakit geçirerek mi yaşayacağınıza bakar.

Ölümden sonraki hayat kahunalar tarafından çok az düşünülmüştür. Kahunaların ilgi odağı yaşanan anın deneyimi olmuştur. Bu yer, ölümden sonraki hayat, kişinin yaşadığı hayatın, eski tanışıklıklarının tazelenmesi, yenilenmesi ve yeni deneyimlere ve büyümeye hazırlığın gözden geçirilmesinde kullanılan bir yer olarak düşünülmüştür. Bu yer için kullanılan kelime *po*'dur. Kahunalar buraya geceleri vücudumuzdan uzakta özgür geçirdiğimiz rüyalarımızda ve bazı trans hallerinde gittiğimize inanırlar. *Po*'nun dışında doğduk, düzenli olarak orayı ziyaret ederiz ve belki de yeniden doğabilmek için oraya döneceğiz. Üst benlik yani (*aumakua*), sürekli *Po*'da olduğundan burada biz kelimesinin anlamı zihin ve bedendir (bütün benliğin Lono/Ku bölümleri). İngiliz dili Huna'nın belli kavramlarını tartışma aracı olarak kimi zaman kaba kalıyor. Kolayca *Po*'nun bir yer olduğu izlenimi veriliyor fakat aslında bu pek doğru değil. Bu daha çok fiziksel hayatla eşzamanlı ve eş uzamlı ortaya çıkan çok boyutlu bir durum. Kaba bir benzetme yapacak olursak şu anda normalde kavrayamayacağınız TV programlarını örnek olarak verebiliriz. Huna'ya göre uyanıklık yaşamı, belli deneyimleri yaşamak üzere belli gerçeklik kanallarına açık olmak gibi bir şeydir. *Po* ve *Ao* (uyanıklık yaşamı) arasında iletişim mümkündür, çünkü tam bir kişilik her iki durumda da aynı zamanda var olur. Buna tüm katılanlar farkındalık (bilinç kazanmak) alanında atılmış birer adımdır. Bazı durumlarda *Po* "zihin" anlamını da taşır.

Reenkarnasyon kahuna felsefesinin bir bölümüdür fakat içeriği diğer düşünce sistemlerinin pek çoğundan radikal bir şekilde farklılık gösterir. Çünkü kahuna felsefesi zaman kavramında da oldukça farklı bir bakış açısına sahiptir. Özetle, zaman tıpkı ses ve ışık gibi bir enerji titreşimi şeklidir ve onlarda olduğu gi-

bi farklı frekans seviyeleri vardır. Tüm zamanlar bir kerede oluşur fakat fiziksel duyularımız şimdiki zaman dediğimiz kısıtlı bir seviyeyi algılayacak şekilde bilincimizi zorlar. Zihnimizle fiziksel sınırlarımızın ötesine geçebilir ve "şu anda" diğer zamanlarda ve yerlerde var olan benliğimizin diğer parçalarından haberdar olabiliriz. Bunun sonucu olarak, kahunalar şimdiki hayatı "önceki hayatın şartlarının etkisi veya sonucu" olarak görmezler. Kısaca kişinin geçmiş hayatındaki deneyim ve davranışlarının cezasını ödemek veya onları düzeltmek zorunda olduğu "karmik borç" (Hinduların karma inancına göre insanlar bir önceki hayatlarından şimdiki hayatlarına borçlu geçiş yapabilirlerdi. Bu durumda yaşanılan deneyimlerin etkisi hayatlar arası geçiş özelliğine sahiptir -ÇN.) fikrini kabul etmezler. Bunun yerine, sözde reenkarnasyona ilişkin deneyimlerinizin tamamını şu anki hayatınızda yaşadığınızı ve atıl kalan (latent) veriler olarak barındırdığınızı, şimdiki hayatınızın da diğer hayatlarınız için atıl kalan veriler olduğunu söylerler. Onların sizi etkilediği kadar siz de onları etkilersiniz. Bu, bir neden sonuç ilişkisinden çok paralel bir yansımadır ve sizin şu anki inanç sisteminiz, hangi diğer hayatlardan ve o hayatların hangi bölümlerinden haberdar olacağınız olgusunu yönetir. Şimdiki veya "geçmiş" hayatlarınızı araştırarak, anlayarak veya etkileyerek inançlarınızı değiştirebilirsiniz. Kahunaların düşüncelerine göre, tüm bunlar aynı anlama gelir ve asıl önemli olan istenilen sonuçların elde edilmesidir.

İyi ve Kötü

İnsan davranışlarına rehberlik edecek herhangi bir felsefi akım, iyilik ve kötülüğün dünyada göründüğü haliyle uğraşmak zorundadır. Kahunaların bu konudaki yaklaşımı pratik ve basittir. Başlangıç için Huna inanışında diğer inançlardaki şeytan gibi, insanları kandırmaya ve ruhlarını zaptetmeye çalışan

ve başkalarının ürettiği standartlara uyulmadığı zaman suçlanacak bir kötülük nosyonuna paralel hiçbir kavram yoktur. Kahunalar şeytanı ve benzerlerini insanların kötülükle ilgili düşüncelerinin kişileştirilmesi olarak düşünürler. Her insanın kendi hareketlerinden ve bu hareketlerinin sonuçlarından sorumlu olduğunu öğretirler. Batılı inançlardaki gibi tanrıya karşı günah işleme kavramı da yoktur. Tanrının kanunları yer çekimi, momentum, manyetizma vb. gibi doğal kanunlardır. Bu kanunlara karşı "günah" işlenemez ancak bazı durumlarda kazalar bu kanunların doğal işleyişine karşı gelebilir. Bunu sınamak için bir uçurumdan atlayarak yer çekimine karşı "günah" işlemeye çalışmanız yeterli! Bu sebeple "Tanrının kanunlarına karşı gelerek günah içinde yaşamak" kahuna öğretisine göre imkansız bir şeydir. Diğer yandan bu, insanlar kötülük yapamaz anlamına gelmez.

Hawaii dilinde günah anlamında en çok tercüme edilen üç kelime vardır. Bunların incelenmesi kahunaların bu alandaki düşüncelerinin çoğunu açıklayacaktır. İlk kelime *hala*'nın en yaygın anlamı "ihmal yüzünden hata yapmak (günah işlemek)" tir. Bu, yolun kaybedilmesi, yapılmasına ihtiyaç duyulan şeyleri yapmada başarısız olmak demektir. Batı anlayışındaki bir günahtan çok bir yanlışlık, bireyin olduğu kadar toplumun da yararı için düzeltilmesi gereken yargılama hatası olarak düşünülür. Bir kazaya tanık olup oradan uzaklaşmak veya vergilerinizi ödememek bu kategoriye alınabilecek ihmallerdir. İkinci tür günah *hewa*'dır. Bu aşırılık, bir şeyleri fazlasıyla yapmak ve abartmak anlamına gelir. Çok fazla olan ve bu sebeple de bireyin ve toplumun iyiliğine balta vuran bir şeydir. Bu da düzeltilebilir ve düzeltilmelidir de. Alkolizm, dikkatsiz sürücülük ve barışı tehdit etmek birer *hewa* eylemidir. *Hala* ve *hewa* da şeytani hareketler olarak düşünülmemiştir. Bunlar için kullanılacak doğru sözcükler "şeytani" değil, "aptallık ve çılgınlık"tır. Şeytani için

kullanılacak doğru kelime *ino*'dur, birilerine kasıtlı olarak zarar vermek anlamına gelir. Anahtar kelimeler kasıtlı, niyetli, istekli olarak zarar verme isteğidir. Burada yanlışlık veya hatadan fazlası vardır, çünkü bütünüyle bilinçli bir şekilde yapılır. Kişiye veya başka bir varlığa hatta hayatın kendisine karşı işlenen bir günahtır. Ve niyet (kasıt) kelimesi anahtar olduğundan eylemi sadece onu yerine getiren birey yargılayabilir. Çünkü benzer sonuçlara benzer olmayan sebeplerle varılabilir. Örneğin savaşta insanlar insanları öldürür. Fakat bazı insanlar öldürmekten zevk aldıkları için öldürür, bazıları öldürülme korkusundan, bazılarıysa onlar için değerli olan şeyleri savunmak için insan öldürür. Niyet (kasıt) fark yaratır ve ahlaki alanda bireyin yargıcı kendisidir.

Kahunalar herhangi bir grubu tanımlamak için toplum kelimesini kullanırlar. Toplumun dilediği her kuralı, kanunu veya ahlak standardını koyabileceğini, uygun gördüğü bu kurallara uymayanlar için herhangi bir cezalandırma yöntemini kullanabileceğini bilirler. Aynı zamanda bu toplumdaki bir birey kurallara uyarak toplumun sağlayacaklarından faydalanma veya uymayarak sonuçlarına katlanma hakkına sahiptir. Bir toplum ahlaki kurallar olarak düşündüklerini de uygulayabilir fakat bunlar toplumun belirli bir kesiminin kuralları olarak kalır ve genelde evrensel bir uygulama için uygun değildir. Toplum kurallarına uymamanın bir günah olduğuna inanan birey, toplum onu cezalandırmasa bile kendini cezalandıracak bir yol bulur. Bu cezalandırma genelde hastalık ya da kazayla gerçekleşir. Toplumun kendi kurallarına uymayan kişiye yapabileceği şeylerin dışında insanın asıl yargıcı kendi tanrısal benliğidir. Evrensel olan tek günah, hayata karşı uygulanan şiddettir. Bu her türlü kasıtlı şiddeti içerir. Buradaki şiddet insanlara yönelik olan kadar bitkilere, hayvanlara ve dünyanın kendisine uygulanan şiddeti de içerir.

Max Long bir Huna "emrini" "zarar vermemek" olarak ifade ediyor. Bununla birlikte kahunalar arasında bu prensip bir tür sevgi çağrısı olarak daha olumlu bir şekilde algılanır. Huna'da emirler yoktur. Bunun yerine olaylar arasındaki zorunlu bağlantılar anlamında mantık vardır. Şiddet kullanırsanız karşılığında şiddet görürsünüz. Severseniz sevilirsiniz. Bunun emirlerle ilgisi yoktur. Yaşamın doğası budur. Deneyimin düşünceyi izlemesi ve her şeyin bütünün bir parçası olduğu görüşündeki kahuna öğretisine göre kendinize karşı şiddet duymadan başkalarına şiddet uygulayamaz, önce kendinizden nefret etmeden diğer insanlardan nefret edemez, önce kendinizi sevmeden bir başkasını gerçekten sevemezsiniz.

WK'nın da söylediği gibi içinizde olmayan bir şeyi dışarı çıkaramazsınız. Şiddet zorlayıcı ve baskıcıyken sevgi gelişim ve büyüme etrafında odaklanır. Böylece sevgi çağrısı çok pratik bir hale gelir. Büyümek, gelişmek ve hayattan zevk almak istiyorsanız sevgi üzerine çalışın. Önce kendinizden başlayarak ne kadar çaba sarf ederseniz o kadar büyür, gelişir ve haz alırsınız.

Yine de sevmek için onun ne olduğunu anlamanız gerekir. Batı kültüründeki birçok insan için bu daha tanımlarından başlayarak yargılanan bir tür hastalık veya duygusal travma gibidir. Hawaii dilinde sevgi için kullanılan kelime *aloha*'dır. Honolulu'ya gelen turistlerin çoğunun bildiği "merhaba veya hoşça kalın" anlamlarını da taşır. Fakat, bu durumlarda da sevgiyi simgelediğinden ve insanlarla tanışmanın veya ayrılmanın en iyi şekilde sevgiyle yapılacağı düşünüldüğünden *aloha* kelimesi kullanılır. Peki bu durumda sevgi nedir? Yanıt sözcüğün kendisindedir. Kökenine bakıldığında "birlikte büyümek ve gelişmek", "yaşam deneyimini paylaşmak" ve "birlikte mutlu olmak" anlamlarına geldiği görülür. Sevgi, diğer insanların etrafında ve onlarla birlikte hareket etme veya kendinizi ve diğerlerini duyumsama şek-

limizdir. Bu hareket biçimi, sevgi nesnesini büyüyüp gelişmeye teşvik eder ve her zaman iyileştiricidir. Duygu yolu her zaman mutluluk ve sevinç doludur. Bu durumda sevgi şifa, şifa da sevgidir. Elbette her şey sevgi olarak adlandırılabilir, fakat sevgiyi belirleyen asıl sınav onun büyümeyi ve mutluluğu teşvik edip etmediğidir.

Kahunalara göre duygular bir heyecan veya bedendeki enerji hareketidir. Hawaii dilindeki duygulara ilişkin bütün kelimeler de bu fikri yansıtır. Genelde hayali su dalgaları, sıçrayan damlalar veya suyun akması gibi kavramlar kullanılır. Belli bir duyguya verilen belirli isim o duyguya eşlik eden düşüncelere dayanır. Salt algı açısından öfkeyle istek veya endişeyle heyecan-umut arasındaki farkı söyleyemezsiniz. Duygularınızın akışı düşünceleriniz veya dış olaylar tarafından uyarılabilir fakat her durumda duyguları sürekli kılan düşüncedir ve düşüncelerimizin değişimiyle yaşadığımız duygular değişebilir.

Görecelik

Kahuna felsefesinde özellikle şifa açısından görecelik kavramı çok önemlidir. Huna görüşü Çinlilerin yin/ yang kavramıyla benzerlik gösterir, her şey başka bir şeyle ilişkili olarak, ona göre vardır. Algılarımızın dünyasında mutlak şeyler olmadığı için hiçbir şey başka bir şeyle ilişkisi dışında tanımlanıp deneyimlenemez. Bu, Tanrı veya tanrı fikrinin sonsuz olduğu ve sonsuzluğun sınırsızlık anlamına geldiği temel kahuna varsayımının mantıksal olarak genişletilmiş halidir. Buradan aşağıdaki önermeleri çıkarabiliriz:

Tanrı sonsuzdur.

Bu yüzden Tanrı tüm gerçektir.

Dolayısıyla gerçek sonsuzdur.

Bu yüzden var olan her şey gerçektir.

İnsanın sonsuzluğu kavrayamaması nedeniyle kişi gerçeğin

ancak belli bir bölümünü kavrayabilir ve bu bölüm de bütünüyle kişinin inanç sistemine bağlıdır. İnsanın inançları değiştiğinde gerçekleri ve ardından deneyimleri değişir. Yani gerçeğin kavranması zihninizin durumuyla ilişkilidir, bu sebeple belli bir zaman diliminde zihin durumunuzla ilişkili tek bir gerçeklik yaşayabilirsiniz. Bu, çoğu "şifreli" sözcüğün görece anlamlar içerdiği Huna dilinde ifadesini bulur. Kutsanmış *la'a* kelimesi aynı zamanda "lanetlenmiş ve kirletilmiş" anlamına gelir. Ulaşmak, bağlantı kurmak ve paylaşmakla kuvvetli ilişkisi olan *Aloha* kelimesi bile kaçınma ve kısıtlama anlamlarına da gelir. Bu paradoksal tercümelerin ana fikri sözcüklerin anlamlarının koşullara bağlı olduğudur. Anlam sadece çevresel şartlarla ilişkili olarak anlaşılabilir. Bu yüzden kelimeler ancak içerikleriyle düşünüldüğünde gerçekten etkili olabilir.

Daha geniş bir anlamda, evrenin herhangi bir parçası karşılaştırılabileceği başka bazı parçalarla ilişkili olarak açıklanabilir. Mutlak yoktur, ilişkiler olmadan anlam yoktur, her şey yalnızca karşılıklı ilişkiyle değil, karşılıklı bağımlılıkla da birbirine bağlıdır. Kahunalar kişiye güvenli bir önem duygusu kazandırma sürecinde bu fikri kullanırken kişinin kendisini iyileştirmesinin dünyayı iyileştirmek, dünyayı iyileştirmenin de kendisini iyileştirmek olduğunu öğretirler. Bu bireyselliğin kaybedilmesi demek değildir, aksine bireyselliğin çevreyle ilişki anlamına geldiğinin anlaşılmasıdır. Yukarıda kısaca açıklanan genel felsefi fikirler kahuna uygulamalarının temelini şekillendirir. Bunlar ilerideki bölümlerde açıklanacaktır.

Üçüncü Bölüm

PSİŞİK UYGULAMALAR

Efsanelerde, tarihi anlatımlarda ve gezgin öykülerinde Hawaiili kahunalar tarafından gerçekleştirilen psişik uygulamalarla ilgili birçok hikaye anlatılır. Bunlar bugün bile hala kullanılan ve kahuna şifa yöntemlerinde yaşamsal önem taşıyan uygulamalardır. Tartışmalı konular olmasına rağmen burada psişik yeteneklerin varlığı ispatlanmaya çalışılmayacaktır. Bu bölümde kahuna tanımlamaları ve bunların kullanımı üzerinde yoğunlaşacağım.

Farkındalık Düzeyleri

Önceki bölümde anlatıldığı gibi kahunalar gerçeği kavramanın pek çok yolunu bilir, uygulamalarını gerçekleştirirken birçok farkındalık seviyesinden yararlanırlar. Bunların her biri kendi içinde belirli inanç kuralları ve çerçevelerle sınırlandırılmıştır. Bunu çok boyutlu bir evrende yaşadığımıza ve odak noktamızı bir boyut ya da düzlemden başka birine çevirerek farklı sonuçlar ve deneyimler yaşayabileceğimize ilişkin felsefi anlayış izler. Bu düzeylerin aynı anda var olduğu düşünülür, böylece bi-

rinden diğerine geçiş sadece odak noktasında bir değişim gerektirir. Bu, uyumak, yemek, okumak veya çalışmak için kullanılan tek odalı bir apartman dairesinde yaşamaya benzetilebilir. Birini veya diğerini yaptığımızda oda aslında hiçbir şekilde değişmez, tek değişen kullanım şekli ve onu kavrayışımızdır. WK bu seviyeleri dört farklı türe ayırmayı tercih ediyor. Bununla birlikte, kahunalar her tür sınıflandırma ve bölünmeyi potansiyel olarak yararlı fakat keyfi bulurlar. Ayrılık sadece pratik değeri olan bir yanılsamadır. Kahunalar amaçlarına hizmet eden açıklayıcı herhangi bir anlayış geliştirmede kendilerini özgür hissetmişlerdir. Bunu unutmadan WK'nın sözünü ettiği dört düzeye bir göz atalım:

İlk Düzey: Fiziksel (*Ike Papakahi*)

Bu, kaba fiziksel deneyim olarak adlandırılan seviyedir. Sıradan bir günde görerek, duyarak, dokunarak, koklayarak ve hissederek bildiğimiz ve kazandığımız deneyimleri simgeler. Bu seviye gerçek dışı değildir ancak burada yalnızca kısmi farkındalık söz konusudur. Evlerin inşa edilebildiği, yemeğin yendiği ve insanların sınırlı bir özgürlükle birbirleriyle ilişki kurduğu pragmatik bir seviyedir. Belirleyici özelliği insanlar, nesneler ve olaylar arasındaki farklı deneyimlerin nesnel bir biçimde yaşanabilmesidir.

İkinci Düzey: Psişik (*Ike Papalua*)

Psişik deneyimin en çok yaşandığı seviyedir. Bu durumda nesnel deneyim açıkça tanımlanmamıştır, çünkü çevrenizle iletişim kurabilir ve ilk düzeyde yapamayacağınız bir şekilde çevrenizi etkileyebilirsiniz. Bu seviyede öznellik önem kazanır fakat bu, dış dünyada hareket aracı olarak kullanılır. Bu noktadan sonra nesnel olaylar yaratmak için psişik teknikler kullanabilirsiniz.

Üçüncü Düzey: Bağlantısal (*Ike Papakolu*)

Birbiriyle karşılıklı ilişkide olmak ya da görelilik durumudur. Zaman, uzay, madde, enerji, insanlar, bitkiler, hayvanlar... yani her şey yakın ilişkili kavramlardır ve birbirleriyle ilişkileri göz ardı edildiğinde hiçbir anlamı olmayan varlıklar haline gelirler. Önceki iki seviye öncelikle hareket yönelimliyken bu ve bundan sonraki seviyeler daha çok bilgi yönelimlidir. Örneğin usta bir kahuna bu seviyeyi hastalığın gerçek doğasını öğrenmek için kullanır. Daha sonra psişik bir tedavi uygulamak için ikinci seviyeye geçer, sonra yeniden ilk düzeye geçerek hastaya masaj yapar ya da bitkisel ilaçlar hazırlar ya da hastayı etki altına almak için bir ayin (tören) yapabilir.

Dördüncü Düzey: Mistik (*Ike Papakauna*)

Evrenin tekliğinin farkına varıldığı mistik bir seviyedir. Bazı yazarlar bunu kozmik bilinç olarak adlandırır. Bu seviyede yaşanan deneyimler insanın hayata bakış açısına ve sonrasında nasıl hareket edeceğine ilişkin verdiği karara göre değişiyorsa da burası bütünüyle öznel bir düzeydir ve "pratik" hiçbir şekilde kullanılamaz. Buna şöyle bir örnek verebiliriz: Bir kahunanın hiçbir fiziksel korunma önlemi almadan insan yiyen bir aslanla yüz yüze geldiğini varsayalım. Bu durumda kahuna aslanı telepatik olarak etkilemek ve kendisini rahat bırakmasını sağlamak için ikinci seviyeyi kullanırdı, üçüncü seviyeye geçerek böyle bir duruma düşmesine nasıl izin verdiğini belirler ve bunu tekrarlamamak için düşüncesini ne şekilde değiştirebileceğini öğrenirdi. Dördüncü seviyeye geçerse kendisinin ve aslanın tüm nesneler planında aslında tek varlık olduklarını ve sonuç ne olursa olsun evrenin gözünde bunun doğru ve iyi olacağını anlardı. Bununla birlikte sadece bu dördüncü seviyeye güvenmiş olsaydı, büyük olasılıkla aslan tarafından çoktan yenmiş olurdu.

Zihin, Enerji ve Madde

Max Long, kahuna öğretisi ile ilgili araştırmalarında doğrudan üç faktörle ilgilendiğini söyler: bir bilinç biçimi (*no' ono' o*), bir güç biçimi (*mana*) ve bir varlık biçimi (*aka*). Kahunaların psişik uygulamalarında her üçü de gerekli olduğundan her birinin kısa bir açıklaması gerekir.

Bu kavramda bilinç (*no'ono'o*) imgelem biçimi olarak düşünülür ve iki özelliği vardır. Biri "bilinçaltının gözleri" (*makaku*), mevcut inançlara dayalı imgelemdir. Hafızada şekillenen rüyalar, alışılmış ya da anlıksal gündüz düşleri, hatta resmedilmiş üzüntüler veya beklentiler şeklinde ortaya çıkabilir. Bu özellik psişik bilgi toplamada (imgelem fanteziden ibaret değildir) kullanılır. Genelde psişikler tarafından "frekansı yakalama" olarak adlandırılır. İkinci özellik (*laulele*), köken olarak embriyonik bir varlık modeli oluşturma ve dışarıya yayılmak ve uçmak anlamlarına gelir. Bu bilinçli olarak istenen ve yönlendirilen imgelem şeklidir. Bir mimarın fikirlerini kağıda dökmeden önce kafasında şekillendirmek için kullandığına benzer. *Laulele* ile kahuna başarmak istediği şey için zihinsel bir plan kurar. Bu da projektif (yansıtmacı) gerçekliğe ilişkin felsefi düşünceye uyar. *No'ono'o*'nun *ono* kısmında bulunan bu fikir "şiddetle arzulamak, bir şeyi başarma tutkusu" anlamına gelir. Buradaki düşünce, duygularla güçlendirilmiş, dizginleri elde tutulan iradedir. Arzu kelimesine eşdeğer birçok Hawaii kelimesinden sadece 'ono bir şeyleri kazanmaya niyet etmek anlamını taşır. No'ono'o, bu durumda, amaçlı yaratıcı imgelemdir.

Kahunaya göre psişik çalışmanın gerçek anahtarı, psişik güç veya ilahi güçtür (*mana*). Bu her tür gücü simgeler fakat özellikle güven ve enerji anlamlarına gelir. Enerji olarak bu, evrenin içinde işleyen yaşam gücüdür ve yaşayan varlıklar içinde yoğunlaşmıştır. Toplanabilir, yoğunlaştırılabilir ve bir kişiden veya nesneden bir diğerine aktarılabilir. *Mana* elektrik, manyetizma

ve yerçekimi özelliklerinin çoğuna sahip gibi görünür ve kahunalar bunları *mana*nın değişen biçimleri olarak nitelendirirler.

Psişik uygulamaların verimliliği, aşırı kullanımı veya az kullanımıyla belirlenir. Bundan ötürü desteği bilinçli olarak artırmayı öğrenmeye büyük önem verilir. Bunun bir yolu olarak bilinçli hayal gücü veya görselleştirme ile *mana*nın arttığı hayal edilir ve artar da. Bu tür kahuna uygulamaları yürütülürken bedeninizde bunun fiziksel etkilerini hissedebilirsiniz. Nabzınız yükselir, terlersiniz, vücut ısınız artar. Tüm bunlar artan *mana* akışının işaretleridir. Bir diğer yol da bir yoganın kullandıklarına benzer olan özelleştirilmiş, farklı nefes alma tekniklerini ve egzersiz şekillerini uygulamaktır. Bu *mana*nın havada da bulunduğu ve nefes bilinçli olarak kontrol edildiğinde daha fazla *mana*nın vücuda girebileceği düşüncesine dayanır. Özellikle yoğun *mana* içerdiği düşünülen belli besinler yenilebilir. Büyük miktarda *mana* barındıran özel nesneler çeşitli şekillerde kullanılabilir. Ayrıca sesler de şarkı ve müzik biçiminde kullanılabilir. Bununla beraber en sık kullanılan yöntem duyguların güçlendirilmesidir. Kahunalara göre duygular sadece hissetmek demek değildir, aynı zamanda özel bir düşünce eşliğinde *mana*nın vücut içindeki hareketidir. Mananın yoğunluğu fazlaysa güçlü duygular yaratılabilir. Deneyimli bir kahunanın duyguların hakimi olması ve isteklerine göre onları yönlendirmesi, canlandırması ve yok etmesi beklenir. Huna'da psişik uygulamalar için kullanılan tüm kelimelerin kökeninde onları gerçekleştirecek olan duygunun kullanımı söz konusudur. Bununla birlikte şunu göz önünde bulunduralım; güven formunda *mana*nız ne kadar fazlaysa enerji formunda o kadar az *mana*ya ihtiyaç duyarsınız. Güven formunda ne kadar az *mana*nız varsa enerji formunda *mana*ya duyduğunuz ihtiyaç da o kadar büyüktür.

Aka, bütün maddi oluşumların biçimlendiği fiziksel evrenin temel "maddesidir". Kelimenin "parlak, şeffaf, gölge, yansıma,

ayna, öz" anlamları vardır. *Aka* hem fiziksel hem de zihinsel düzeyleri ile düşünce modellerini yansıtan bir ayna gibidir. Saf düşünce alanıyla karşılaştırıldığında bu sadece bir gölgedir. Kahunalar bu "maddenin" bilinçli ve bilinçsiz düşüncelerle oluşturulabildiğine ve şekillendiğine, *mana* deposu gibi hareket ettiğine inanırlar. Ne kadar çok *mana* içerirse *aka* o kadar yoğun ortaya çıkar. *Aka*nın bazı formları eterik veya astral maddeler olarak bilinir. Farkındalığın kimi psişik hallerinde belli koşullar altında parlak saydam bir görünüm alır. Yansıyıcı karakteristikleri, kahuna şifacısına düşünme yolunu değiştirerek şartları değiştirebilme olanağını sunar.

Semboloji

Kahunalar, psişik zanaatlarını uygular ve öğretirken büyük miktarda metaforik simge ve araca başvurur. İşlerinde kullandıkları fiziksel araçlara araçların kendisinden kaynaklanan büyülü özellikler atfedebilen Batılı okültistlerden farklı olarak kahunalar bu araçların asıl işlevinin bilinçaltı tarafından daha fazla *mana* üretilmesinin ve *mana* akışının bilinçli zihin tarafından belirlenen bir yönde akışının teşvik edilmesi olduğunun bilincindedir. Elbette herhangi bir nesnenin içinde fazlaca *mana* bulunabilir. Mana bu nesneyi böylece daha etkili bir uyarıcı haline getirir. Fakat kahunalar tarafından kullanılan araçlar, sahip olabilecekleri herhangi bir doğal etkinlikten çok isimlerinin içerdiği çift anlamlardan ötürü onurlandırılırlar.

Örneğin birçok eski kahuna töreninde kullanılan geleneksel bir araç *awa* (kava) köklerinden yapılan uyuşturucu bir içkidir. Bunun sebebi *aka* kelimesinin "hoş olamayan veya trajik bir deneyim ve aynı zamanda kayalıklardan barışçıl bir li*mana* açılan kanal veya tünel" anlamına gelmesidir. Kahuna tanrılara *awa* sunarken gerçekte bir tören yapmaktadır. Törenin amacı, bilinçaltını acı deneyimlerin yerlerini iç huzuruna bırakacağına inan-

dırmaktır. Hawaii'de değişik uygulamalarda hala kullanılan bir diğer araç da *ki* (ti) yaprağıdır. Daha çok koruma amaçlı kullanılır. Çünkü *ki*'nin diğer anlamları "güç, saldırı, bağlamak ve götürmek"tir.

Hayvanlar, bitkiler, çiçekler, balıklar, kuşlar, taşlar ve diğer nesnelerin tamamı isimlerinde bulunan değişik anlamlara göre kullanılmıştır. Ekstra bir *mana* kaynağı olarak veya herhangi bir kimyasal ve gıdasal tür olarak kullanılmalarının yanında bu şekilde de kullanılmışlardır. Kahunalar bir kelimenin gerçek gücünün o kelimenin psikolojik öneminde yattığını bilirler. Ses tek başına bir *mana* akışını uyarabilir, fakat kelimenin içine psikolojik bir etkiyle yerleştirilen ses çok daha etkilidir.

Öğretmede ve öğrenmede mecazlar kullanmak genellikle yararlıdır. Örneğin elektrik teorisi anlatılırken öğrenciye elektriğin bir hortumdan akan suya, su akımının elektrik akımına, basıncın voltaja, hortuma karşı uygulanan kuvvetin de dirence benzediği anlatılabilir. Kahunalar mecazları yukarıdakine benzer bir şekilde, öğrettikleri konuların farklı yönlerini anlatmak için de kullanırlar. Aşağıda Hawaiili kahunaların, üç ana unsur olan yaratıcı düşünce, enerji ya da güç ve madde kavramlarının etki ve uygulamalarını anlatmak için kullandıkları mecazlar açıklanmıştır:

Düşünceler -yığınlar, salkımlar, tohumlar, ağlar, örümcek ağları, herhangi bir delme aracı, filizler, genç hayvanlar, balıklar ve kuşlar.

Güç -su, yağmur, sis ve pus, dalgalar ve kabarcıklar, ateş, yemek, dallar ve kollar, renkler (özellikle kırmızı)

Madde (eterik) -köprü, kemer veya ark, gökkuşağı, mağara veya sığınak, ip, tel ya da sicim, gölgeler, embriyo, eklemler, kanca ve bulutlar.

Kahunalar böyle bir sembolizm yardımıyla öğrencilerine kavramları doğayla rahatlıkla bağlantı kurabilecekleri bir şekilde anlatırlar.

Psişik Güçlerin Sınıflandırılması

Kahunaların psişik uygulamalarını sınıflandırmak sorunun bir kısmını oluşturur. Çünkü Batılı kategoriler çok daha farklı varsayımlar üzerine oturtulur. Kahunalara göre tüm psişik uygulamalar, düşünceyi, enerjiyi ve eterik maddeyi iletişim kurmak, şartları değiştirmek veya her ikisini birden yapmak için kullanan tek bir temel işlemin çeşitlemeleridir. Ayrıca, bu tip uygulamaların var olan duyularımızın uzantıları olduğuna yani "fazladan" duyular olmadığına inanılır. Yine de tartışmanın amacı dolayısıyla kahuna psişik uygulamalarını telepati, gelecekten ve geçmişten haber verme, önceden bilme, psikokinez alanlarına böleceğim. Bununla birlikte, bunun doğal değil, işlevlere ilişkin bir sınıflandırma olduğunu, uygulamada çakıştıklarını anlamalısınız. Kahunaların bu konudaki yorumları Batılılarınkinden çoğu açıdan farklılık gösterir.

Telepati (*Una*)

En katı kahuna uygulamasında *una* (telepati) düşüncelerin veya fikirlerin bir zihin ve psişik enerji hareketiyle iletilmesidir. Sadece bilginin gönderilmesi anlamına gelir, bilgiyi alma yoktur. Yalnızca istemli telepatiyi simgeler. Kahunalar zihinsel iletişimin tüm insanların doğal işlevi olduğuna ve insanların sınırlı farkındalığına karşın sürekli olarak gerçekleştiğine inanır. Bilinçsiz iletişimin bu şekline *ike hanau* denir, bu kelime de "içgüdü" olarak tercüme edilebilir. *Una* istemli olarak uygulanabildiğinden bundan ayrılır. İşlem oldukça kolaydır. İletişim kurmak istediğiniz insana dikkatinizi yoğunlaştırırsınız. *Mana* miktarını artırırsınız, iletmek istediğiniz düşünceyi net bir şekilde aklınızda tutarsınız ve o düşüncenin yoluna devam etmesini istersiniz. Bununla birlikte, telepatinin pratik olarak etkili olması ancak disiplinli bir çalışma ve zihin, enerji ve maddenin doğasına ait bilginin kazanılmasıyla olur. Buradaki işlem, bilgi ve tecrübe ge-

rektiren diğer uygulamalardan farklı değildir. Tedavide, bir kahuna kullanacağı diğer tekniklere ek olarak telepatiyi, hastaya pozitif şifa telkinleri iletmek için kullanır. Kahunalar bu yeteneğin uzaklıktan bağımsız olduğunu öğretirler fakat görüş alanında olmayan bir hastaya iletim yapılırken hastanın net bir görüntüsünün akılda tutulması çok daha önemli hale gelir. Eski zamanlarda gerekirse hastanın kişisel eşyaları kullanılır, böylece konsantrasyona destek olunurdu. Günümüzdeyse kahuna imza veya fotoğraf kullanabilir.

Durugörü (*Kilo/Nana Ao*)

Durugörü sözcüğü iki farklı fenomeni içerir: Zihinsel olarak bilgiyi alabilme yeteneği (*kilo*) ve aura ile serbest enerji formlarını görebilme yeteneği (*nana Ao*).

Zihinsel algı, Batılı telepatik algı ve "psikometri" olarak bilinen tekniği içerir. İnsanlar ve nesnelerden olaylar hakkında bilgileri onlarla ilişkili nesneler aracılığıyla toplama işlemidir. Bunun içinde kristal küreye bakarak bilgi verme, kartlara bakarak kehanetlerde bulunma gibi bir takım araçlar kullanılarak yapılan durugörü şekilleri de vardır. Bunların tamamı, değişik konsantrasyon ve ayrıştırma (*dissociation*) alıştırmaları aracılığıyla zihinsel iletişimin (*ike papalua*) sağlanmasında aynı basit tekniği kullanırlar. Bu da, zihni istenilen bilginin kaynağına odaklamak, odaklanma sırasındaki duygular, hisler ve görüntüler formundaki giriş için tetikte olmak, bu girişi anlamlı bir şekilde dışa vurmaktır. Şifa amaçlı yapıldığında bu uygulamalar öncelikle hastalığın zihinsel ve davranışsal sebeplerine tanı koymak ve bedendeki gerilim alanlarının belirlenmesinde kullanılır. Kahunalar bir insandan telepatik yolla veya bir kayadan durugörü ile haber verme arasında fark görmediklerinden bu alanda Batılı kategorileri kullanmanın yol açtığı sorunu anlayabilirsiniz.

WK *nana ao* teriminin bu tip şeyleri auralar, enerji alanları

ve eterik veya astral bedenler olarak görme yeteneği anlamına geldiğini söyler. Bununla birlikte deyim Hawaii sözlüğünde "bulut yorumlama" (gökteki bulut şekillerine bakarak kehanetlerde bulunma) şeklinde tercüme edilir. Yüzlerce olayda auraları ve enerji alanlarını nereye ve nasıl bakacaklarını bilirlerse herkesin görebileceğini gösterdim fakat birçok insana bunu yapabilecekleri daha önce asla söylenmemiş. Bununla birlikte *nana ao* gördüğünüzü yorumlama yeteneğini de içerir. Bunu şifacılıkta kullanan kahunalar vücutta gerilimin biriktiği alanları bu şekilde bulurlar. Ayrıca gördükleri renklerin ve/veya görece aydınlık ve karanlık alanların görsel yorumunu yaparak duygusal durumları değerlendirirler. Bazı kahunalar değişik bir yöntem olarak görsel yorumlama yerine dokunma duyusunu kullanırlar, buna *haha* denir. Böyle bir durumda kahuna ellerini hastanın vücudunun üstüne koyabilir veya derinin bir iki santim üzerinde tutabilir. "Pürüzsüzlük" veya "pürüzlülük" alanlarını hissettikten sonra problemli alanları gösterir. Durugörüyü kullanan bir kahuna bu olaya tek başına nadiren güvenerek işlemin bir parçası olarak telepatiyi de kullanır.

Geleceği Görme (*Wanana*)

Geleceği görme ya da kehanet sanatı, bilim insanları kadar filozofları da şaşırtan ve hayal kırıklığına uğratan bir kavramdır. Hiçbirisi yüzde yüz doğru bulunmamakla birlikte kanıtlar geleceğin ve gelecekte yaşanacak olayların önceden bilinmesinin mümkün olduğunu açık bir şekilde gösterir. Aslında, psişik öngörme olayının isabetsizliği bazı araştırmacıları daha da çok şaşırtır. Aynı kişi tarafından söylendiği halde bazı kehanetlerin oldukça doğru bazılarının kısmen doğru olması, bazılarınınsa doğru olmaması dolayısıyla doğal olarak bir sorun ortaya çıkar.

Kehanet ya da geleceği görme, sıradan bir kahuna uygulamasıdır. Tüm usta kahunalar bunu bir dereceye kadar kullanır. Bu,

kahuna eğitiminin bir parçası olduğundan, dilin köklerinde zaman ve geleceği görmenin doğasıyla ilgili bazı bilgilerin olması insanları şaşırtmamalıdır. Kehanet anlamına gelen ana sözcük olan *wanana* "Zaman kalıplarını gözlemlemek" demektir.

Normal ve psişik duyularımız bize, geçmişin gerçekleşmiş olaylardan, geleceğin ise henüz gerçekleşmemiş olaylardan oluştuğunu söyler. Bu durumda şimdiki zamanın gerçekleşmekte ve algılanmakta olan olaylardan oluştuğunu varsaymak mantıklı olur. Bununla birlikte şimdiki zaman düşüncesi, geçmiş ve geleceğin nesnel kavramlar olduğunu düşünen insanlar için bir sorun oluşturur. Bazı Doğu felsefeleri şimdiki zamanın bir yanılsama olduğunu, çünkü zamanın geçmişten geleceğe sürekli bir biçimde aktığını öne sürer. Kimi Batılı bilim insanları, ölçülemediği için şimdiki zamanın geçmiş ve gelecek arasında bir sınırdan ibaret olduğunu söyleyerek buna az ya da çok katılır. Buna karşılık kahunaların şimdiki zamana bakışı, sizin algılayıp etkilemekte olduğunuz olayları da içerir. Şimdiki zamanı ifade etmek için kullanılan bir deyim olan *i keia manawa* "bu *mana* akışında" veya "uzay zaman yönetiminde" anlamlarına gelir. Bu bize, algılarımıza daha çok uyan, daha geniş bir şimdiki zaman görüşü kazandırır.

Geçmiş için kullanılan en önemli kelime *wa'ae'oia*, "anlaşmaya dayanma süreci" anlamına gelir. Bu da, geçmişin, olduğunu hatırladığımız ve üzerinde uzlaştığımız şey ve bugün varolan anılar olduğu fikrini yansıtır. Böylece gelecek yani *ka wa mahope* deyimindeki kehanetin altında yatan kahuna düşüncesine biraz daha yaklaşabiliriz. Deyimin yüzeydeki anlamı, "daha sonra gelen zaman"dır, ancak *mahope* ayrıca "sonuç" anlamını da taşır. Bu da geleceğin bugün olan olayların sonucu olduğunu ifade eden kahuna öğretisine işaret eder. Şimdiki zaman için kullanılan bir diğer kelime olan *'ano* da bu fikri içerir. Sözcüğün diğer anlamları "tohum, ürün" dür. Kahunalar bugünün geçmişin

meyveleri, geleceğin de tohumları olduğunu öğretir. Bundan ötürü bugünü dikkatle inceleyerek gelecek hakkında tahmin yapılabilir. Zaman atlama veya aşmaya gerek yoktur. Kaldı ki bu kuşku götürür bir olasılıktır. Gelecek, şu anda olanlardan doğar.

Ancak bu hiçbir önceden belirlenmişlik anlamı taşımaz. Çünkü şimdiki zaman dinamik ve akışkandır, durağan değil. Düşünce ya da eylemde her değişiklik geleceğin akışını değişikliğe uğratacak yeni değişkenler yaratabilir. Bu değişkenlerden biri de tahmini yapan kişinin kendisidir. Kahunalar bir öngörünün dile getirilmesinin bile geleceği etkileyeceğini bilir. Kehanete ilişkin neredeyse tüm Huna kelimeleri buna gönderiler içerir. Kahunalar şimdiki zamana ilişkin ne kadar çok bilgi sahibi iseniz öngörülerinizin o kadar isabetli olacağını da bilir. Bu sebeple bilgilerini fiziksel olarak ulaşılabilir olanla sınırlamaz, zihinlerini telepati ve durugörüye açık tutarak olabildiğince çok kaynaktan bilgi toplamaya çalışırlar.

Sonuç olarak kehanet, sıradan bilgiler kadar bugünle ilgili değilmiş gibi görünen konuları da içine alacak şekilde bilincinizi genişletmek ve sonra geleceğin herhangi bir diliminde sonuçların ne olabileceğine dair en yakın tahmini yapmak anlamına gelir. Psişik bilgi toplama genellikle bilinçaltı bir süreçtir, yani bilgi bilinçli zihin için erişilir olmak zorunda değildir. Kendisine bilgi toplama emri verildiğinde, kahinin bilinçaltı geleceğe ilişkin bir tür "olasılık değerlendirmesi" yapar ve bunu bilinçli zihne sözcük ya da imge biçiminde sunar. Kahunalar bunun kendileri farkında olsun olmasın tüm psişik kahinlerce kullanılan bir işlem olduğunu söyler. En doğru tahmin yakın gelecekle veya geçmiş "tohumları" bol bol ekilmiş olan olaylarla ilgilidir, çünkü bu durumda devreye yeni değişkenlerin girme olasılığı daha düşük olacaktır. Kahuna kahininin gerçek yeteneği ön yargısız bilgi alma ve yorumlama kabiliyetinde yatar. Bunu yapabilme yeteneğine göre, tahminleri sonsuz olanaklar alanında

mümkün olduğu kadar doğru olacaktır. (Olması olası olandan çok, olmasını istediklerini öngören çoğu çağdaş bilici bu yetenekten yoksundur.)

Şifacılıkta bilicilik hastalığın olası gidişi ve çeşitli şifa yöntemlerinin olası sonuçlarını sınama amacıyla kullanılır. Bu bilgiyi temel alan kahuna planını ya uygulamaya devam eder ya da değiştirir. Aynı bilgiyi hastaya kendi kendini tedaviye ilişkin öğüt verme ve yol gösterme amacıyla da kullanır.

Geleceği bilinçli olarak etkileme düşüncesi kahuna kehanetinin ayrılmaz bir parçasıdır. Kahuna bugünün düşünce ve eylemlerinin olası sonuçlarını gördükten sonra, o düşünce ve eylemleri değiştirmek, yani olası sonuçları değiştirmek için kasıtlı olarak yeni değişkenleri devreye sokmak üzere adım atabilir. Kahunada kehanetin psikokinezi ile birleştiği nokta burasıdır.

Psikokinezi (*Kalakupua*)

Batılı araştırmacılar psikokineziyi "sadece irade gücüyle bir nesneyi harekete geçirmek" olarak tanımlarlar. Fakat bu sınırlı tanımlama kahunalara uymaz. Her şeyden önce, tek başına irade gücünün (*'ono*) hiçbir şey başaramayacağını öğretirler. İrade gücünden başka hareketin düzenini sağlamak için hayal gücüne (*no'ono'o*), gücü sağlamak için enerjiye (*mana*) ve gücün işletilebileceği tepkisel bir aracıya (*aka*) ihtiyaç vardır. Bunlar olmadan en keskin irade bile etkili olmayacaktır. Tedirgin hayaletler (poltergeist) olayında olduğu gibi bilinçsiz psikokinezinin varlığı, iradeyi dışlıyor gibi görünür. Kahunalar psikokinezi sınıfına, doğrudan fiziksel müdahale olmaksızın etki oluşturmakta kullanılan zihinsel yönetimli *mana*'nın tüm uygulamalarını da katarlar. Bunun nedeni, nesnelerin fiziksel olmayan hareketleri, psişik tedavi, psişik hava durumu kontrolü ve geleceği değiştirmek gibi farklı faaliyetlerin hepsinde aynı işlemin söz konusu olmasıdır. Değişen tek şey niyettir. Fiziksel dünyanın düşünce-

lerin yansıması olduğuna inandıklarından kahunalar şartlarda meydana gelen tüm değişimlerin psikokineziyle yapıldığını, bunun bilinçsiz olarak az ya da çok herkes tarafından gerçekleştirilen doğal bir süreç olduğunu düşünürler.

Bilinçli olarak kontrol edilen psikokineziyi tanımlamak için WK bana *kalakupua* sözcüğünü önerdi. Bu kelimeyi ilk misyonerler büyü olarak çevirmişlerdir. Kelimenin köküne dayalı derin anlamı "kişinin gücünü açığa çıkarmak ve arzuları tamamlanmış eyleme dönüştürmek" şeklinde ifade edilebilir. *Kupua* kelimesi *mana* ya da *mana*ya sahip olan ile eş anlamlıdır ve kökü düşünce, özellikle de ısrarlı düşünce yoluyla gerçekleştirme anlamı içerir.

Psikokinetik Yıkıcılık (*Ana-ana*)

Elinizdeki kitabın konusu kahuna şifacılığı olmakla birlikte aynı süreçle başkalarına nasıl zarar da verilebileceği açıklanmaksızın tamamlanmış sayılamaz. Kahuna öğretisine göre psikokinetik şifayla psikokinetik yıkıcılık arasındaki tek fark uygulayıcının niyetidir. Çünkü her ikisinde de kullanılan yöntem aynıdır ve sonuç oyuna katılan düşünce ve duyguların niteliğiyle belirlenir. Kitabın amacı psişik yeteneklerini kötüye kullanmaya kalkışacakları ne korkutmak ne de onlara bir kılavuz sunmaktır. Amaç, uzun bir geçmişe dayanan bir yanlış anlama ve az rastlanır bir uygulamayı açıklığa kavuşturmak, böylece belki de düşündüğünüzden daha az korkulacak şey olduğunu göstermektir.

Kurbanlarına uzaktan zarar verebilecek büyücülerle ilgili hikayeler her kültürde bulunur. Batı Afrika'da yaşadığım sırada bu oradaki insanlar arasında oldukça yaygın bir korkuydu. Bu büyücülerden bazıları bir tür koruma haracıyla kurbanlarına şantaj yaparak para kazanıyordu. Bu güne kadar Hawaii'de *ana-ana* büyücülerinden korkulmuştur. Çünkü sadece onlar eski bir *kapu*'yu çiğneyen veya hoşlanmadıkları insanlar üzerinde kor-

kunç "ölüm duasını" kullanabilirler. Bu olguya ilişkin hiç ya da pek az deneyim sahibi olan Batılı "uzmanlar" bunu genelde kurbanın korkusundan kaynaklanan batıl bir inanç olarak görüyorlar. Ne yazık ki, Hawaii'de bu uygulamanın kahunalarla ilişkili olduğu düşünülmüştür. Huna ilminin yorulmak bilmez araştırmacısı Max Long bile kahunaların yanlış yola sapanları cezalandırmak için ölüm duasını kullandıklarını düşünmüştür. Gerçekte sadece asi kahunalar ve bağımsız, sapkın büyücüler bu uygulamaya başvurmuşlardır.

Telepatik yıkıcılığı yalnızca korkuya dayalı batıl bir inanç olarak nitelendirmek ciddi bir hata olur. Modern parapsikoloji araştırmacılarının duygular, düşünceler ve emirlerin telepatik yolla iletilmesi konusunda yaptıkları tatsız da olsa başarılı deneyler konunun temelde kabul görmesini sağlamıştır. Hawaii dilinde kullanıldığı gibi *ana-ana* terimi, bir şeyleri plana uygun olarak yapmayı ima eder, "kara büyü" olarak adlandırılabilen tüm uygulamaları özellikle de sözde ölüm duasını içerir. Max Long aşağıdaki ölüm duasını kayıtlara geçmiştir. Bu dua "Lono" tanrısına verilen emirlere bir örnek olarak gösterilmiştir. Bu çeviri ancak kelimelerinin değişik anlamları bağlamında ve zihnin doğasına ilişkin kahuna düşüncesini anladığınız takdirde bir anlam kazanır:

Ey Lono
Sesimi dinle.
Planımız şu;
Acele et, (belli bir yere) koş ve oraya gir;
gir ve kıvrıl;
Kıvrıl ve uzan.

Dua, uygulayıcının bilinçaltına bir uyarı ve kurbana güçlü telepatik bir telkin göndererek iki görevi birden yerine getirmiş olur. İşlemin bütünü kuşkusuz bir duanın tekrarından çok daha fazla şey içerir.

Ana-ana'yı uygulayacak kişi öncelikle yöneldiği kurbanla zihinsel bağlantı kurar. Bu da uygulayıcının zihnine kurbanın bir görüntüsünü doğrudan büyü yoluyla çağırarak veya daha yaygın bir uygulamayla kurbana ait bir nesne aracılığıyla yapılabilir. İkinci tekniğin dayandığı fikir, kişinin eterik modelinin temas ettiği nesnelerde görünmez ve kalıcı bir iz bıraktığıdır. Bu izler, Huna bilgisinde nesne ile kişiyi bağlayan yapışkan bir iplikle simgelenir. Daha ileri bir görüşe göre de bu izler yetenekli bir psişik kişi tarafından "okunabilir" ve böylece de nesneyi tutan insanla zihinsel bağlantı kurmada kullanılabilir. Bu sebeple Hawaiili eski şefler saç kıllarının, tırnak uçlarının, deri parçalarının ve hatta öldükten sonra kemiklerinin dikkatle saklanması veya yok edilmesi, böylece yıkıcı büyücülerin eline geçmemesini sağlamak için çok çaba sarf etmişlerdir. Fakat bu batıl bir inançtı, çünkü eğitimli bir psişik kişi, bu tür bir temas kurmak için maddi şeylere gerek duymaz. Yine de böyle nesneler konsantrasyonu kolaylaştırdığından yaygın olarak kullanılmışlardır.

Kurbanın korku ve suçluluk duyguları, uygulayıcının düşünce ve duygularının iletilmesiyle kurduğu psişik "kanca"nın temelini oluşturur. *Ana-ana*'nın başarısı da bunların abartılıp bozulmasına bağlıdır. Korku ve suçluluk duyguları kadın ya da erkeğin düşüncelerini ne kadar egemenliği altına alırsa kurban o kadar çabuk yenilir ve ölür.

Ana-ana'nın amacı bir yöntemin doğruluğunu kanıtlamaktan çok sonuca ulaşmak olduğundan, işlemi çabuklaştıracak herhangi bir teknik kullanılabilir. Bunun için kurbanın kendisi üzerinde *ana-ana*'nın uygulandığını öğrenmesi, direncini zayıflatan güçlü bir telkin gibi etkiyecektir. Gerçekten de bazı durumlarda büyücünün yapacağı tek şey budur, asıl yıkım bundan sonra kişinin kendisi tarafından gerçekleştirilecektir. Bu, Batılıların bu konuda başka bir şey yapılamayacağına dair inancını doğurmuştur. Diğer zamanlarda uygulayıcı, kurbanın korku ve suçluluk duygularına

uygun, yoğun duyguyla "yüklü" bir düşünceyle güç kazandırılarak hedef alınan kişinin yakınlarına yerleştirilmiş bir nesnenin kullanıldığı bir tekniğe de başvurabilir. Tercihen bu nesne elle tutulur. Bu tip bir nesne bu amaçla kullanıldığında "yem" (*manu*) olarak adlandırılır. Bu aynı zamanda, kurbanın sıkıntısını çektiği duygu ve düşüncelere bir dereceye kadar sahip olan ve kurbanın yakınlarında bulunan suçsuz insanları da etkileyebilir.

Ana-ana büyücüsü kurbanına boyun eğdirmek için hile, telkin, zehir, dedikodu veya başka herhangi bir şeyi kullanabilir. Fakat işlemin psişik kısmı kahunaların uzaktan şifa verme tekniğiyle hemen hemen aynıdır. Temel fark niyette, kullanılan duygu ve düşüncelerin doğasında, suç ve korkulardan çok alıcının güçlü yönleri üzerinde durulması gerçeğindedir.

Neyse ki insanlık için yıkıcı büyücülüğün tehlikelerini azaltacak üç doğal faktör vardır. Bunlardan ilki, herkeste bulunan, olumsuz düşünce ve duyguların etkisinden insanları bir dereceye kadar koruyan yaşama içgüdüsüdür. Eğer bu olmasaydı dünya nüfusu çok uzun zaman önce azalmış olurdu. İkincisi, *ana-ana* büyücülüğünün çok büyük yetenek ve eğitim gerektirmesidir. *Ana-ana* sürecinde uygulayıcı son derece kötü bir şekilde insanlığından uzaklaşmaya başlar. Bu sebeple, bunu isteyerek yapacak çok az insan bulunur. Üçüncüsü ise tüm kültürlerde yıkıcı büyücülerin tamamının adları çıkmış ve kısa bir yaşam sürmüşlerdir. Çünkü ürettikleri güçlü olumsuz duygular kendi zihin ve vücutlarında büyük zarar yaratır. Popüler hikaye ve efsanelerde yaşlı kötü büyücüler yoktur. Bunlar sadece yaşlı görünürler. Dördüncü önemli bir faktör de *ana-ana*'nın değişik şekillerini, hatta "aşk büyüsü" (*hana aloha*) gibi daha yumuşak şekillerini uygulayanların bunları eylemlerinin karşılığını görmeyecekleri şekilde yapmalarına hiçbir zaman izin verilmemesidir.

Kimi kahuna şifacıları güçsüzü zararlı etkilerden korumanın bazı belli yöntemlerinde uzmanlaşmışlardır. Bu metotlardan birkaçını ilerideki bölümlerde anlatacağım.

Karşı-Büyücülük

Kahuna karşı büyücülüğünde kullanılan teknikler üç geniş kategoriye ayrılabilir. Genelde etkili olması dolayısıyla en yaygın olarak kullanılan *pale*'dir. Kelimenin kökeninde dalgaları engelleyen dalgakıran anlamı vardır. *Ana-ana*'da kullanılan duygu dalgalarına veya bilinçsizce iletilen duygulara karşı korunmayı simgeler. En basit haliyle *pale*, güçlü pozitif duygular ve güç ile koruma telkinlerinin eşlik ettiği dönen bir beyaz ışık kalkanı (*La'a kea*) olarak hayal edilmiştir. *Pale* en çok kişiye bunu tek başına kullanması öğretildiğinde ve bunun etkisine inandığında etkili olur. Belirgin bir inançsızlık olmadığı sürece tam bir inanç da gerekli değildir. Bunu kendi kendinize uyguladığınızda, bir başkasından gelecek kasıtlı veya bilinçsiz negatif duygu ve düşünceler için üzülmenize asla gerek yoktur.

Temelde Ku tarikatının duyguculari tarafından kullanılan bir başka karşı-büyücülük yöntemi, bir tür "göze göz, dişe diş" felsefesine dayalıdır. Tüm bu teknikler (*kuni, ho'i-ho'i* ve *'a'e*) tıpkı kurban üzerinde kullanılan telkinler gibi büyücü üzerinde de yıkım yaratır. Max Long'un anlattığı bir hikayede Hawaii'deki Bishop Müzesi'nin baş şifacısı, genç asistanını korumak için bir geri gönderme tekniği kullanmış ve karşısındaki büyücünün ölümüne sebep olmuştur.

Karşı büyücülükte kullanılan üçüncü teknik, öncelikle Lono ve Kane tarikatları (Entelektüeller ve Sezgiciler) tarafından kullanılan *kala*'dır. Diğer anlamlarının yanında "kişiyi kötü etkilerden kurtarmak" anlamı vardır. Temelinde kurbanı korku ve suçlarından kurtararak "kancayı çıkarmak" yatar. Özünde *ana-ana* büyüsü kadar negatif komplekslerin ortadan kaldırılmasında da uygulanabilen bir psikoterapi şeklidir. Size şunu hatırlatmalıyım ki, gerçek kahunalar, bir büyücü tarafından gönderilsin gönderilmesin, Batılıların inandığı anlamda kötü ruhlar tarafından ele geçirilmeye inanmazlar. Geçmişle ilgili negatif inançlardan ve

olaylardan kurtulma anlamına gelen *mahiki*, yani şeytan çıkarma kelimesinin kökeninde bu açıkça ifade edilmektedir.

Doğal Psişik Yetenekler

Kahunalara göre psişik yetenekler insanların doğal bir bölümüdür. Herkes bunu her gün kullanır; bunlar olmadan yaşayamayız. Arkadaşlar ve yabancılar arası telepatik iletişim, kişinin çevresinden aldığı durugörü kaynaklı izlenimler, gelecekle ilgili kehanet ve düşler, olayların psikokinetik etkisi, kadın, erkek, çocuk her insanda eşzamanlı olarak gerçekleşir. Burada Batı'da, modern toplumun kültürel ön yargıları, bu tip olayların bizi şoka sokmadığı veya korkutmadığı sürece farkında olma özelliğimizi geniş anlamda baskılar ve yok eder. Genelde psişik (belki de bunun için kullanılan eski "duyarlı" deyimi daha doğrudur) olarak adlandırdığımız az sayıda insan değişik nedenlerden ötürü bu alandaki farkındalığını baskılamamış ve az ya da çok açıkça bunu kullanmıştır. Ancak yaptıklarını nadiren kontrol edebilmiş veya kavrayabilmişlerdir. Bununla birlikte bu tip insanların hayatının gözden geçirilmesi, ruhsal, zihinsel, duygusal veya fiziksel kusursuzluğun psişik yeteneklerinin başarıya ulaşması için kesinlikle gerekli olmadığını göstermiştir. Bunun sebebi bunların her birimizde ayrı ayrı var olmaları, kaprisli bir tanrının özel armağanları olmamaları veya kontrol edilmesi gerektiği için azalttığımız şeyler olmamalarıdır. Bunları kullanabilmek için yapmamız gereken tek şey alıştırmadır.

Kahunalar, zaten sahip oldukları yetenekleri geliştirmek, yaptıklarını anlamak ve psişik uygulamaları iradeleriyle kontrol altına almak üzere eğitilen sıradan kadın ve erkeklerdir. Her zaman ve her yerde olduğu gibi, bazıları diğerlerine göre belli alanlarda daha yeteneklidir, bazıları belli uygulamaları diğerlerine tercih eder, fakat tüm kahunalar aynı temel eğitim ve hazırlık çalışmalarından geçerler. Bireyin yöneldiği alana bakmaksı-

zın her kahuna kendini geliştirmenin temeli olarak kullanılan dört alanı öğrenir. Bu alanların anahtar kelimeleri genel olarak felsefede kullanılanlarla aynıdır (*ike, makia, kala* ve *manawa*)

Farkındalık (*Ike*): Kendi düşünce, duygu, inanç ve davranışlarınız kadar diğer insanların farkındalıkları ile görülen ve görünmeyen çevrenin farkındalığını artırmak ile ilgilidir.

Konsantrasyon (*Makia*): Bu kavram sadece yoğunlaşmayı öğrenmeyi değil, aynı zamanda hayal gücü ve duyguların yönetimini de içerir.

Kurtarma (*Kala*): Fikir ve inançlarınızı sınırlandırma alışkanlığınızdan kendinizi kurtarma, içsel enerji ve yetenek kaynaklarınızı serbest bırakma, diğer insanlara da aynı şeyi yapma konusunda yardım etmeyi öğrenme sürecidir.

Yöneltme (*Manawa*): Bu alan, *mana* akımının özel bir amaca ulaşmak üzere o amaca kanalize edilmesinin öğrenilmesiyle ilgilidir.

Psişik güçlerin kullanımı kahuna yaşam tarzının temelidir. Kahuna inancına göre insan bu güçleri bilinçli bir şekilde kullanıp geliştirmezse tam potansiyeline asla ulaşamaz.

Dördüncü Bölüm

ZİHİN/BEDEN YAKLAŞIMI

Kahuna yaklaşımına göre zihin/beden ilişkileri üç kavramın yorumlanmasına dayalıdır: Zihin, enerji ve madde. Batı felsefesi ve bilimi bu üçlü arasındaki olası ilişkilere daima hayranlık duymuştur, ancak yakın bir geçmişe kadar egemen görüş, zihin ve bedenin oldukça ayrı varlıklar olduğu idi. Fiziksel hastalıklarda duyguların rolünün ne kadar önemli olduğu anlaşıldıkça bu ayrımcı görüşte büyük gelişmeler kaydedilmiştir. Fakat kahunaların zihin/beden yaklaşımı sağlık alanındakilerin çoğunluğu tarafından hala oldukça radikal bulunmaktadır. Bu yaklaşım, radikal olabilir fakat aynı zamanda oldukça etkili ve kahuna şifacılığının vazgeçilmez koşuludur. Modern Hawaii deyimi "sakin ol" bugün bile, mutsuzluk ve bedensel hastalığın gerilim yaratan ya da artıran zihinsel yaklaşımla doğrudan bağlantılı olduğu kahuna görüşüne halk arasında yapılan bir göndermedir. Eski Hawaiililer savaşın zorluğu, sosyal bozgun ve gıda üretimi ile ilgilenmek zorundayken çağdaş Hawaiililer sosyal ayrım ve teknolojinin uygarlıkları üzerindeki baskılarıyla ilgilenmek durumunda. Şimdi "sakin olmak", zihin/beden dengesini sağlamaya yarıyor.

Bu bölümde kahunaların zihni ve zihnin sağlık, davranış, biyolojik enerji akışı, doğa ve komplekslerin oluşumu, "ekolojik feedback" (geri besleme) faktörü üzerindeki etkilerini nasıl gördüklerini ayrıntılı bir şekilde anlatacağım. Bu arada Batılı psikologların ve diğerlerinin yorumlarını karşılaştırmalı olarak ekleyeceğim.

Daha önce de anlatıldığı gibi kahuna öğretisinde zihnin üç yönü vardır. Bunlar, *kane, ku* ve *lono* terimleriyle anlatılmıştır. Diğer üç alternatif sırasıyla *aumakua, unihipili* ve *uhane*dir. Bu üçü beden yani *kino* ile yakından ilişkilidir.

Üst Benlik (*Kane/Aumakua*)

Benliğin bu yönünün modern psikolojideki karşılığının "üst benlik" veya "süper bilinç" olduğu söylenebilir. Modern psikolojide az sayıda okul böyle bir fikirle ilgilenir. Bunlardan biri Roberto Assagioli'nin psikosentez modelidir. Roberto Assagioli;

Psikosentezi psikolojideki pek çok diğer modelden ayıran şey, bizim ruhsal bir benlik ve süper bilinç karşısındaki konumumuzdur. Bunlar, Freud tarafından gayet iyi bir şekilde açıklanmış içgüdüsel enerjiler kadar temel önemdedir.

Assagioli burada süper bilinç ve farkındalığın yalnızca daha yüksek düzeyleri arasında kahunaların da katılacağı bir ayrım yapar.

Kahunalar üst benliğin rolünü bir öğretmen ve yaratıcı bir sanatçınınkine benzetir. Bir öğretici olarak üst benliğin, ihtiyaç duyacağımız veya isteyebileceğimiz tüm bilginin kaynağı olduğu düşünülmüştür. Böylece, hayatın herhangi bir alan ya da koşulunda belli bir sonuca ulaşmak için neyi nasıl yapmak gerektiği bilgisine her zaman ulaşabilirsiniz. Bu bilgi düşler, vizyonlar, ilhamlar, hayaller veya fiziksel dünyadaki insanlar veya nesnelerle kurduğunuz ilişkiler aracılığıyla sunulabilir. Bu bil-

giye telepatik olarak da ulaşılabildiğinden farkındalık durumunuzu değiştirerek onu bilinçli bir şekilde aramak mümkündür. Assagioli bunun için spesifik semboller kullanarak kahunalarınkine benzer bir teknik yaratmıştır. Hastasına "içindeki bilge öğretmenin, ruhsal benliğin kişinin sorununu, bunalımını, karmaşasını zaten bildiğini" anlatır. Bunu bir kahuna bile daha iyi açıklayamazdı.

Huna'ya göre tanrısal benlik, bireyin bilinçli zihninin üstünde belli bir düşünce veya harekete zorlanması gibi bir yöntemi asla kullanmaz. Bir öğretmen olarak sadece bir bilgi dağıtıcısıdır, bundan fazlası değil. Bu da onun size ne yapacağınızı değil sadece neleri yapabileceğinizi söyleyeceği anlamına gelir. Bilinçli olarak seçme özgürlüğünün önemi daima vurgulanmıştır, çünkü bu sizin buradaki varlık amacınızın bir parçasıdır. Kahunalara göre kendi kararlarınızı almak için bir iç sesin rehberliğini beklerseniz, kendi inançlarınızı ve düşünme alışkanlıklarınızı veya sizden daha akıllı olmayan diğer insanların düşüncelerini dinlemekten vazgeçebilirsiniz. Kahunalar öğrencilerine düşünce ve hareketleriyle ilgili yorumlar yapmaya yeltenen iç seslerinden kaçınmalarını, çünkü bunların üst benliklerinden gelmediğini söyler. Çoğu durumda bunlar sadece kişileştirilmiş komplekslerdir, bu konular daha ileride tartışılacaktır. Assagioli, kişinin üst benliğiyle ilişki kurma amacının "yaratıcılığı artırarak benliğin ve artan yeteneğin belli bir alana yönlendirilmesi" olduğunu söylerken öğretme rolünü dikkate alır. Mistik deneyim, yani kişiliğinizin bir parçasıyla (süper bilinçle) sevinç dolu bütünleşme, ne kahunalar ne de psikosentez uygulayıcıları tarafından amacın kendisi olarak görülmüştür. Kahunalar Assagioli'nin yorumuna gönülden katılırdı. Assagioli böylesi bir deneyimden "Kişi, dünyaya dönmek, tanrıya ve arkadaşlarına hizmet etmek için ateşi, isteği ve kışkırtıcı dürtüyü yönlendirmelidir" şeklinde söz ediyor.

Kahunalar yaratıcı rolündeki tanrısal benliğin, bireyin hayatı boyunca vücudunu şekillendirdiğini ve ona destek olduğunu söylerler. Tanrısal benlik bunun yanı sıra bireyin fiziksel gerçeklik deneyimini de şekillendirir. Bunun için hem "grup modelini" hem de "kişisel modeli" kullanır. Grup modeli, içinde yaşanılan kültürün bu yasalara ilişkin görüşlerinden bağımsız olarak doğanın basit yasalarından oluşur. Bu, tüm insanların üst benlikleri (bunların tamamına *po'e aumakua* adı verilir) arasında yapılmış, yerçekiminin, ışığın, elektromanyetizmanın işleyişi gibi fiziksel gerçekliğin uyacağı temel yasalara ilişkin genel bir anlaşma gibidir. Kişisel model ise bireyin inanç ve tavırlarından oluşur. İçinde yaşanılan kültüre ait görüşler gerçekler olarak kabul edilmiştir. Tanrısal benlik bu gerçeklerden yararlanarak olay ve durumların öznel deneyimlerini şekillendirir.

Kahuna bakış açısına göre bu fikrin pratik bir önemi vardır. Hayatın belli dönemlerinde yaşanılan olayları değiştiremezken düşünme tarzınızı değiştirerek bu dönemlerde kişisel olarak deneyimlediğiniz olayların akışını değiştirebilirsiniz. Yaşadığınız olayları değiştirmek için düşünce tarzınızı değiştirmek fikri Batılılar için yeni değildir. Ancak bu görüş, Freud'a göre koşullara gösterilen tepkileri değiştirmek için düşünceyi değiştirmeyi amaçlayan geleneksel psikanalitik düşüncenin ötesine geçer. *Psycho-Cybernetics*'in (Psikosibernetik) yazarı olan Dr. Maxwell Maltz, düşünce değişimiyle koşulların nasıl değiştiğini göstermek için çok zaman harcamıştır. Assagioli konuyla ilgili olduğunu düşündüğü birçok psikolojik yasa sıralamıştır. *The Healing Mind* (İyileştiren Zihin) kitabının yazarı Dr. Irving Oyle, düşüncelerin bizi hasta edebileceği ya da iyileştirebileceğine ikna olmuştur. Seçkin bir psikiyatrist ve hipnoterapist olan Dr. William S. Kroger "Dikkatinizi bir düşünce üzerinde tekrar tekrar yoğunlaştırdığınızda, düşünce kendi kendini gerçekleştirme eğilimindedir" der. "Modern Psikoloji" olarak adlandırabilece-

ğimiz çalışmaları dikkatle okuduğumuzda yazarların, düşüncenin davranışları etkilediğini, davranış değişikliklerinin koşulların değiştirilmesine yol açtığını düşündüğünü açıkça görebiliriz.

Kahuna anlayışı bu noktada farklılık gösterir. Sağlam bir Huna bilgisine sahip bir yazar olan Kristin Zambucka "Tanrının bu dünyaya girebilmesi ancak bizim bilincimizle olabilir. Ancak bundan sonra bizim insani deneyimlerimize çevrilebilir" demiştir. Bu bağlamda Tanrı, tanrısal benlik (*aumakua*) anlamında kullanılmıştır. Kahunalar fikirlerin sadece bizim onları deneyimlediğimiz şartları değil, durumları da yarattığını öğretirler. Sizin de göreceğiniz gibi bunun onların şifa yöntemleri üzerinde derin etkileri vardır.

Kahuna öğretisine göre üst benlik, fiziksel gerçekliğin genel sınırlarını ve kişisel inançların fiziksel gerçekliğin genel sınırları içinde oluşturduğu yaşam koşullarını yaratır. Tanrısal benlik, kişisel inançlar sonucu doğan olaylara sadece ölüm tehlikeleri, yaralanmalar veya yaşam amacına uymayan durumlarda karışır. Siz bu durumlarda "mucizevi" bir biçimde kurtulduğunuz ve çözümü bulduğunuz veya size yeni bir şans verildiği hissine kapılırsınız.

Afrika'da bir safariden dönüşte karşılaştığım önemli bir olayın açıklamasının bu durumla ilgili olduğunu düşünüyorum. Land Rover'ımın ön yolcu koltuğundaydım. Şoförüm direksiyonda ve diğer iki yolcu da arka koltuklardaydı. Geceydi, yolun ortasından aşağı doğru inen bir kamyonetin arkasında, çift şeritli bir yoldaydık. Sürücüm omzunun üzerinden bize bir bakış atıp kamyoneti sollayarak yola devam etmeye karar verdi. Saatte seksen kilometre hızla giderken farlar tek şeritli bir köprünün giriş levhasını gösterdi. Solda nehre inen bir uçurum, sağda köprüye çoktan girmiş olan kamyonet vardı. Sürücüm direksiyonu sağa kırdı, bir çarpma sesi duyduk ve kendimizi köprünün öte yanında bulduk. Bir ağaca çarpıncaya kadar uzunca bir süre ge-

niş bir arazide sürüklendik. Arka kapılardan biri kopmuş, arkadaki yolcular dışarı fırlamıştı, fakat hiçbirimizde çizik bile yoktu. Kamyonet durdu ve treylerin üzerinde Rover'ınkine benzer ve aynı hizada derin bir kaporta yırtığı olduğunu gördük. Tüm deliller köprüyü kamyonet ile aynı zamanda geçmiş olmamız gerektiğini gösteriyordu. Bununla birlikte yaptığımız ölçümlerde kamyonetin köprü üzerinde olması durumunda her iki yanından ancak doksanar santimlik bir boşluk kaldığını fark ettik. Kahuna inancına göre böyle bir "mucize" ancak katılımcılardan en az biri bu olayın olabilirliğine inanıyorsa gerçekleşebilir.

Bilinçli Zihin (*Lono*)

Lono zihin veya benlik, psikolojideki "bilinçli zihne" benzer. Zihnin fiziksel gerçeklik üzerine odaklanan yönüdür, bu gerçekliği analiz eder, bütünleştirir, onunla ilgili inançları, tavırları ve fikirleri şekillendirir. Aynı zamanda değişik kaynaklardan küçük-büyük her çeşit bilginin alıcısı ve hareketin yöneticisidir. Elbette yönetiminin ne kadar iyi olduğu inançlara dayanır. Güçsüz olduğuna inandığı sürece bu inanca uygun olarak hareket edecektir. Kahunalar gerçekle ilgili tüm inançların ya bilinçli zihin tarafından kabul edildiğini ya da onun tarafından oluşturulduğunu söyler, bundan dolayı inançlar potansiyel olarak bilinçli zihin tarafından herhangi bir zamanda ulaşılıp incelenebilirler. Aslında bu Freud'un görüşüyle aynıdır. Freud "patojenik fikir (...) daima elde hazır bulunmaktadır" der. Ancak Freud'un buradaki kastı anılar iken, kahunalar inançları kasteder. Onlara göre anılar inançları temsil eder. Kahuna fikri ayrıca bugünkü sonuçlara sebep olan anı ve inançların bilinçli zihinden gizli olduğunu ima eden psikanalitik modele karşıdır.

Gerçeğe ilişkin inançlar bilinçli zihin (*lono*) tarafından değişmez gerçekler olarak kabul edildiğinde, zihin onları inançlar olarak "göremez", bu nedenle de bunların sonuçları karşısında

çaresizlik hissedebilir. Çaresiz bir hastalığa yakalandığı "gerçeğini" kabul eden bir kişi, aynı hastalığı yenen pek çok insana karşın inancına yenik düşebilir. Kahuna şifacılığı büyük ölçüde bireye *lono*sunun görünen gerçeklerle ilgili fikirlerini değiştirmede yardım etmeye ilişkindir. Duygular ve hisler kahunalar tarafından inançla ilgili uyarımlara verilen enerji karşılığı olarak düşünülmüştür. Bunlar bilinçli zihni, hangi inançların çalışmakta olduğu konusunda bilgilendirir. İdeal olanı bundan sonra *lono*'nun duygulara karşılık vermesi veya onları yeniden yönlendirmesi değil, onları izlemesidir. Fakat bunların doğası anlaşılmadığında *lono* duyguları kontrolünün dışındaki gerçekler olarak algılayabilir. Tekrarlıyorum, bu yeni bir kavram değil. Freud fikirlerin duyguları uyararak gerginlikler yaratabileceğini, bu gerginlikler sonucunda da fiziksel semptomların ortaya çıkabileceğini fark etti. Modern psikosomatik tıbbın temelinde bu anlayış yer alır. Maltz "işaret veya semptomun doğasında" duyguların olduğunu ve bunların "kendisi odayı ısıtmayan fakat oda ısısını ölçen termometreye" benzediğini söylemiştir.

Kahunalar bilinçli zihinde farkındalık, analiz, bütünlenme ve irade yeteneklerine ek olarak yaratıcı imgelemin (*laulele*) de çok önemli bir yer tuttuğunu düşünürler. Bilinçli zihin sınırları içerisinde amaçlı bir şekilde hayal kurarak tatmak istediğiniz bir deneyimi fiziksel bir gerçeklik olarak yaşayabilirsiniz. Bu yeteneği kullanarak yeni yetenekler geliştirebilir, farkındalığınızı artırabilir, sorunları çözebilir, inançları değiştirerek enerjiyi yönlendirebilirsiniz. Kahunalar, bilinçaltının (*ku*) faaliyetlerini yönlendirdiğinden ve üst benlik için yeni örnekler ürettiğinden bu yetinin gelişiminin önemini vurgularlar. Carl Jung yaratıcı imgelemin kullanımı konusuna dikkat çeken ilk Batılı psikologlardandı. İnsanlar yaratıcı hayal gücünün neler yapabileceğinin farkına vardıkça bu konu daha da popüler hale gelmektedir.

Bilinçaltı (*Ku*)

Ku benliği veya diğer adıyla "beden zihni" kimi yönlerden Batı psikolojisindeki bilinçaltına benzer. Ancak *ku*'nun maddesel olmayan, canlı bir bilgisayara benzetilmesi daha iyi olacaktır. Maltz, bilinçaltını beyinle eşdeğer tutma eğiliminde olsa da bu benzetmeyi kullanır. Kahunalar beynin *ku*'nun fiziksel anlatımı veya aracı olduğunu söyleyeceklerdir fakat bu ayrım gerçek hayatta hiçbir gerçekle çakışmaz gibi görünür. Kahunalar amaçlarına uyan veya kavrayışa yardımcı olan tüm benzetmeleri kullanma eğilimindedir. Eski Hawaii'de *ku* bir hizmetkarla karşılaştırılırdı. Sanayileşmiş bir toplumda çalışan modern bir kahuna ise onu bir bilgisayara benzetmeyi tercih edecektir.

Ku'nun işlevleri şu şekilde sıralanabilir: Bedenin bütünlüğünü sağlamak ve işleyiş tarzını incelemek; yeni bir şey kavrandığında bunu almak ve bilinçli zihne iletmek; anıları depolamak; enerjiyi üretmek, depolamak, yaymak, iletmek ve emirlere uymak. Gerçekte zihnin bu bölümünün bütün işlevleri bu son cümlede özetlenebilir. Tüm bunların ötesinde, iyi bir hizmetkar veya bilgisayar gibi emirlere uyar. Ku iki tür programlamaya yanıt verir: İçgüdü ve alışkanlık. Burada tanımlandığı şekliyle içgüdü, vücudun büyüme, gelişme, devamlılık ve duyusal veya "duyu ötesi" verileri alımı veya iletimi gibi sözde istem dışı olan tüm fonksiyonlarını simgeler. Kahuna düşüncesine göre tüm bunlar, oluşma evresinde tanrısal benlik (*aumakua*) tarafından *ku* içinde programlanmıştır. Bu bakış açısına göre DNA molekülü böyle bir programlamanın nedeni değil, ancak ifadesi olabilir. Alışkanlık, doğrudan ya da dolaylı olarak bilinçli zihin (*lono*) tarafından *ku*'da programlanmış tüm davranışları içerir. İçgüdüsel davranışların aksine bunlar öğrenilmiş davranışlardır. Doğrudan programlama, araba kullanmayı öğrenmede olduğu gibi *lono*'nun iradesinin uygulanmasını; dolaylı programlama izin verilen öğrenmeyi içerebilir. Buna da anne babadan alınan yılan korkusunun

kabulü ve özümsenmesi veya belli bir hastalığın sözde kalıtsallığı örnek verilebilir. Yukarıdakilerden hiçbiri bugünün psikologları için çok da yabancı şeyler değildir. Maltz ve Assagioli zihnin bu yönünün çok benzer tanımlarını yapmaktadır.

Alışkanlıkların oluşumu ve korunmasına yönelik dürtü *ku*'nun temel özelliğidir. Bu dürtü olmadan hayatta kalamazsınız, çünkü hayatta kalma tekniklerini öğrenemez ve kendinizi koruyamazsınız. Bununla birlikte doğalarına bağlı olarak alışkanlıklar, zihnin ve bedenin gelişimini ve büyümesini baskılayabilir ya da teşvik edebilir. Bu gerçek, davranış değişiklikleri yaratma tekniklerinin temelini oluşturur. Bununla beraber kahunalar düşüncelerin belli kasların hareketleriyle açıklanabileceğini söyleyen davranışçı görüşe katılmaz. Bunun yerine tüm alışkanlıkların zihinsel olduğu, fiziksel karşılıkların da bunun sonucu olduğu görüşündedirler. Maltz bile mutluluğu zihinsel bir alışkanlık olarak tanımlarken aslında duygusal alışkanlıklardan bahseder. Kahunalara göre zihinsel, duygusal ve fiziksel alışkanlıklar arasındaki ayrım önemlidir fakat bu ayrım modern Batı psikolojisinde önemsenmemiştir.

Bilgisayar benzetmesine devam edersek, kahuna açısından bir program inanç veya inançlar grubuna karşılık gelir ve alışkanlık programın işletilmesi veya inancın yaşama geçirilmesidir denebilir. Tüm alışkanlıklar bir ya da birkaç inanca dayanır. Bilinçli zihin ile bilinçaltı arasındaki işbirliği ile, farklı inançlar ve alışkanlıklar bireyin kişiliğini oluşturacak şekilde organize edilir. Bahsedildiği gibi *lono*'nun bu inançları inceleme ve değiştirme, dolayısıyla da alışkanlıklar, kişilik ve koşulların değiştirilmesinde *ku* ve *aumakua*nın (üst benlik) işbirliğini sağlama yeteneği vardır.

Beden (*Kino*)

Fiziksel beden yani *kino*, kahunalara göre yoğun bir şekilde

güç kazandırılmış düşünce şeklidir. Kelimenin kökleri incelendiğinde bu fikir açık bir şekilde görülebilir:

ki- çıkarmak, (düşüncelerden oluşan) bir yığın, kuvvet veya zorlamak

ki'i- hayal

kia- düşünmeye konsantre olmak

ino- çok fazla, şiddetle

no'o- düşünce

Vücudun, üst benliğin fiziksel bir ifadesi olduğu düşünülür. Bilinçli zihnin inançları tarafından dağişikliğe uğratılmış ve beden-zihin veya bilinçaltı tarafından korunmuştur. Bu tıpkı eskizin, sanatçının ifade şekli olması gibi kişiliğin bir ifade şeklidir. Vücut hem fiziksel dünya için fikirler üreten bir kavram hem de bu fikirlerin etkilerini açıklamada ideal bir geri besleme (feedback) aracıdır. Sağlık durumunuz, fiziksel gelişiminiz, tutumlarınız ve duygularınızın tamamı fikirlerinizin dışa vurumudur ve bilinçli zihninizdeki bir değişiklik onlarda da değişikliğe neden olur. Bedenin bir düşünce şekli olduğu anlayışı modern psikolojik düşünceyle karşılaştırıldığında batını (ezoterik) olarak nitelendirilebilir. Çağdaş psikoloji, bedeni, düşüncelerin etkilerine açık olan salt madde olarak ele alma eğilimindedir. Kahuna düşüncesiyle çoğu açıdan benzerlikler gösteren Assagioli, bedene mekanik bir bakış açısından bakar. Hastanın vücudunu kimliksizleştirmesi ve "o sadece bir araç" düşüncesini geliştirmesi gerektiğini öğretmiştir. Amacı hastanın veya kişinin kendisinin bir farkındalık merkezi olduğunun bilincine vararak deneyimlerini sadece fiziksel duygu ve davranışlar olarak yorumlamaktan kaçınabilmesini sağlamaktır. WK'ya göre böyle bir yaklaşım geçici fakat yararlı etkilere sahip olabilir, ancak yanlış bir ayrım yapıldığı duygusunu da yaratabilir. Bu da bedensel işlevler üzerindeki hakimiyetin başarısını sınırlar ve kişinin vücudunun davranışları için duyacağı sorumluluk duygusunu azaltır. WK,

"Elbette kendinizi sadece vücudunuzla tanımlamamalısınız; siz bedeninizden çok daha fazlasısınız. Fakat bu sizin yaratıcılığınızdır ve onun sizin düşüncelerinize yanıt verme nedeni de budur" der.

Bedenle ilişkili bir kavram da eterik bedendir (*aka*). Burada modern psikolojinin merkezinden uzaklaşmış, hatta sınırları dışına çıkmış oluruz. Kısaca *aka beden*, fizik bedenle aynı alanı kaplayan ve fiziksel bedene temel biçimini veren görünmez, kopya bir bedene benzer. Kino aka üst benliğin (*aumakua*) temel düşünce şekli olarak bir tür şablon olarak düşünülebilir. Bedenzihnin (*ku*) doğal eğilimi bu kalıba uymak yönündedir fakat aynı zamanda, öğrenilmiş inançların temsil ettiği bilinçli zihin kalıplarına da uymaya çalışmalıdır. Bozulma, yani hastalık, *lono* temel kalıplarla çatışma yaratmaya yetecek kadar farklı ve yoğun olduğunda doğan bir sonuçtur. Kahunalar bedenin şifa bulmasının altında bu temel eterik kalıbın yer aldığını düşünür. Böyle bütünsel bir şablon olmasaydı *ku*'yu kendini onarmaya yönlendirecek bir şey de olmazdı. Bedenin sağlıklı bir duruma nasıl döneceğini bildiğine ilişkin bu kadar akla yatkın bir şeye çağdaş psikoloji ya da tıp literatüründe rastlamadım.

Biyolojik Enerji Akışı

Kahunalar zihnin maddeyi *mana*, yani yaşam gücü ile etkilediğini söyler. Fizik beden terimlerinde bu enerji kendini hem bir akım veya dalga olarak hem de bir alan olarak ortaya çıkarır. Bunu elektrik akımına ve etrafında oluşan manyetik alana benzetebiliriz. Vücudun bilinen elektriksel özellikleri kahunalar tarafından *mana* akımı ve alanın yan ürünleri olarak düşünülmüştür. Bu enerjinin asıl kaynağı üst benliktir. Üst benlik bunu kesin fiziksel terimlerle anlatılamayacak bir yoldan sağlar. Ortaya koyabileceğim en iyi benzetme, varlığınızın merkezine doğru başka bir evrenden akıp gelen enerjinin oluşturduğu

"beyaz delik"tir. Ayrıca çevredeki akımlar ve alanlar arasında, öncelikle yoga felsefesinde sıkça *çakra* diye anılan veya Çinli doktorlar tarafından kullanılan akupunktur noktaları aracılığıyla gerçekleşen bir etkileşim vardır. Etkileşim veya değişimin ana noktaları vücudun ön ve arka perinerinden fontanele kadar uzanan bir çizgi üzerine ve eller ile ayaklara yerleşmiştir. Yaşam gücü veya mana bundan başka nefes alma ve yemek yeme aracılığıyla çevreden özümsenir. Mana ihtiyacınızı normalin (Long'un söylediği gibi "yükleme" yapmak) üstüne çıkarma teknikleri dünyanın başka yerlerindeki diğer yaklaşımlara benzer. Bunlar özel nefes alma ve alıştırma, özel yemeklerin yenilmesi ve içkilerin içilmesi, görselleştirme, kristaller veya piramitler gibi doğal veya insan yapımı "mana jeneratörlerinin" kullanımı veya etkileşim noktalarının uyarılması gibi tekniklerdir. Ayrıca duyguların bilinçli bir şekilde üretilmesi de kullanılan bir tekniktir.

Batı psikolojisi ve tıbbı yukarıdaki konuyla artık eskiye göre daha fazla ilgileniyor. Günümüzde bu konudaki araştırmalar artarak devam ediyor. Bununla birlikte bu ilgi gerçekten yeni değildir. Freud'un bir meslektaşı olan Josef Breuer "tonik coşkulanım" olarak adlandırdığı, fiziksel enerjinin bir teldeki elektrik akımına benzetilebilecek şekilde sinir sisteminden geçişiyle ilgili yazılar yazmıştır. Ancak, ruhsal enerji anlayışını fiziksel, ölçülebilir güç alanına taşıyan, Freud'un başka bir meslektaşı olan Wilhelm Reich olmuştur. Onun verdiği isimle "orgone enerji" ile ilgili çok sayıdaki araştırmaları sonucunda (FDA tarafından insanlar için kullanımı yasaklanan) tedavi geliştirilmiş ve bugün "biyoenerjik terapi" olarak adlandırılan olgunun temeli atılmıştır. Reich, biyoenerji (*mana*) ile hastalık arasındaki ilişkiyi görmüştür. Hastalarından biri hakkında şunu anlatır:

"Boynunu hareket ettirme korkusu, omurundaki çöküşten çok önce ortaya çıkmıştı. Gerçekte kafa ve boynunu tutuş şekli

genel biyofiziksel tavrının bir parçasından ibaretti. Bunun kanserin sonucu değil, nedeni olduğunu anlamak zorundayız."

Bununla birlikte Reich, inançları duyguların sebebi, en azından doğrudan sebebi olarak görecek kadar ileri gitmemiştir. Reich biyoenerji anlamındaki *mana*'ya da uygulanabilecek bir şekilde *orgon enerjisi*nin on iki özelliğini sıralamıştır. Bunların en önemlilerinden beşini şu şekilde ifade edebiliriz:

1) Bu enerji, elektromanyetik enerjiden temelden farklı olmakla birlikte onunla yine de ilişkilidir.
2) Cansız doğada canlı organizmalardan bağımsız olarak varolmalıdır.
5) Bireyin sinir hücreleri veya hücre grupları ile sınırlı olmak yerine organizmanın bütününe işlemiştir ve bütününe hükmeder.
7) Kendini ortaya ısı üretiminde çıkarır.
10) Canlı maddeyi yükleme yeteneğine sahiptir, bundan ötürü yaşam üzerinde pozitif etkisi vardır.

Birçok *orgon enerjisi* aleti yapmış ve denemiş ve yıllar boyunca *mana*'nın değişik şekilleriyle çalışmış biri olarak nihai görüşüm bu iki enerji biçiminin özdeş olduğudur.

Maltz "şifanın sırrı"nın spesifik olmayan yaşam gücü olduğundan da söz eder fakat Reich'ın çalışmalarını takip eden birkaç kişi dışında, bugünkü *mana* türü enerji alıştırmalarının çoğu sözde psişik şifacılarla çalışan parapsikologlar tarafından yapılmaktadır. UCLA'da bir tıp psikologu olan Thelma Moss, Kirlian fotoğrafçılığı sayesinde bu şifacılar üzerine geniş araştırmalar yapmıştır. Thelma Moss, "Hastanın kendi kendini onarma sistemini harekete geçiren ve yenileyen, şifacıdan gelen bir enerji akışı" olduğunu düşünmüştür. Yine de akım veya alan olarak ortaya çıkan yaşam gücü kavramı Batı'daki psikosomatik tıp uygulamalarının dışında kalır gibi görünüyor.

Duygular

Kahunalar duyguları vücuttaki enerjinin hareketi olarak düşünmüş ve belli bir düşüncenin buna eşlik ettiğini söylemiştir. Hawaii dilinde duyguları anlatan tüm kelimeler kökeninde bu düşünceyi içerir. Batı psikolojisinde duyguları enerji akışı açısından anlatmak oldukça yaygındır. Fakat kahunalara göre duyguları sadece enerji hareketi olarak algılamamak (öyle olmadığını anlamak) önemlidir. Enerji hareketi duygu olmadan da hissedilebilir. Sadece ayağa kalkın ve bulunduğunuz yerde birkaç saniye çok hızlı koşun, ayakta kıpırdamadan durun, vücudunuzda, onu genelde tanımladığımız şekliyle hislerle hiçbir ilgisi olmayan, enerji hareketini hissedebilirsiniz. Kahunaya göre, duyguları diğerlerinden ayıran şey, onunla ilişkili olan düşüncedir. Çünkü onu duygu yapan düşüncedir. Çalıştığım çoğu insanın, ilişkili düşünceler ve imgeler ortadan kaldırıldığında endişe ile beklenti veya öfke ve coşku arasındaki farkı anlatmayı olanaksız değilse de çok zor bulduğunu gördüm. İncelediğim Batı psikolojisi literatürünün büyük bir bölümünde yazarlar değişik duygular ve etkilerinden bahsediyor, ancak duygularla düşünceleri eşdeğer görme ya da duyguları düşüncelerden ayırma eğilimi gösteriyorlar.

Kahuna öğretisine göre, inanç veya inanç kompleksleri düşünce veya anılar gibi dışsal veya içsel olaylarla uyarıldığında ortaya duygular çıkar. Bu da vücutta inancın taşıyıcısı olarak hareket eden enerji akımının boşalmasına sebep olur. Bunu, telefon kablosundan akarak bir diyalogun içeriğini taşıyan elektriğe benzetebiliriz. Bilinçli zihin (*lono*) bunu duygusal bir algı olarak kavrar. Aynı anda bilinçaltı (*ku*), bilinçli zihin (*lono*) tarafından başka türlü yönlendirilmedikçe inanca göre programlanmış veya alışkanlık haline gelmiş bir tepkiyi harekete geçirir. Buna bir örnek, bir hakaretin anısıyla yeniden sinirlenmek, otomatik olarak yumruğunuzu sıkmak ve başınızın ağrımaya başlaması ola-

bilir. Kahuna eğitiminin bir bölümü, bilinçli zihne, bilinçaltının alışkanlık hareketlerini ortaya çıkarmasına izin vermeden duyguları kavramasına yardımcı olmaya ilişkindir. İyi eğitimli bir kahunada duygusal kontrol olarak görünebilecek olan şey aslında alışkanlık kalıplarına uymamak konusundaki bilinçli bir direktiftir. Bu da (aşağıda anlatılacağı gibi) düşünceleri hareketlerden ayırmak için kasların rahatlatılmasıyla yerine getirilir. Eğitim ayrıca duyguların kaynağı olan inançları apaçık ortada değilse keşfetmek yerine, onların bilgi içeriğini okumayı öğrenmeyi de içerir. Bu bir kere bilindikten sonra kahuna eski inancı iptal ederek yeni bir inancın içeri girmesine izin verebilir ve daha az etkili olan alışkanlığı değiştirmek için daha iyi bir alışkanlık yaratabilir.

Kahunanın amacı, duygunun enerji boşalımının ne şekilde olacağını belirler. Onu birçok şekilde yeniden yönlendirebilir, fakat en yaygın teknik rahatlamak ve duygunun dağılmasına izin vermektir. Tüm duygular harekete bir hazırlık olarak kas gerilimi içerdiğinden -bu ünlü "savaş ya da kaç" deyiminde de görülebilir- kasların bilinçli bir şekilde rahatlaması alışkanlıktan kaynaklanan tepkilerin önünü kesme özelliğine sahiptir, böylece enerji kendisini uyaran düşünceden ayrılır. Bunu kendi kendinize kaslarınızı mümkün olduğunca gevşettikten sonra anılarınızı veya başka kavramları kullanarak sinirlenmeye çalışarak yapabilirsiniz. Kaslarınız gevşek kaldığı sürece sinirlenmenizin psikolojik olarak mümkün olmadığını göreceksiniz. Bu serbest enerji daha sonra kendiliğinden bedene ve çevresini saran alana yayılır. Kahuna enerjiyi sözgelimi şifa gibi başka bir amaç için kullanmak istediğinde kaslarını gevşeterek belli bir işlemi başlatacaktır. Bu belki enerjiyi başka bir yanıt kalıbına yönlendirecek olan canlandırma, imgeleme olacaktır. Bunlar Dr. William Kroger tarafından önerilen hipnoz yardımıyla gevşeme ve imgelem tekniklerine çok benzemektedir. Kahunanın kullanabileceği

diğer teknikler ise yalın dikkat ve iradi karar, kontrollü nefes alıp verme ile "yargısız odaklanma" diye adlandırılabilecek tekniklerdir. Bu sonuncusu yoğun, analitik olmayan, oldukça rahatlatıcı ve yararlı bir farkındalık ya da meditasyon şeklidir.

Karmaşaların (Komplekslerin) Doğası ve Oluşumu

İnançlar ve inanç karmaşaları konusunu tartışmıştık, ancak konuyu burada daha ayrıntılı olarak ele almak istiyorum. Böylece bunların bireyin yaşamını nasıl etkilediğine ilişkin kahuna görüşünü ortaya koymuş olacağım.

Bir inanç, doğru olarak kabul ettiğiniz herhangi bir fikir, kişisel deneyimi geçerli ya da geçersiz kılan bir fikir olarak tanımlanabilir. Kahunalar inançları, harfi harfine özümsenmiş, bütün zihinsel ve bedensel tavırları yöneten ya da etkileyen az ya da çok kalıcı düşünce kalıpları olarak nitelendirir. Davranışçıları saymazsak neredeyse bütün çağdaş psikoloji akımları inançların sağlık ve hastalıkları etkileyen faktörler olarak önemini kabul ediyor. Kroger hem tavırları hem de davranışları değiştirme gereğinin önemini vurgular. Maltz ise benlik imgesine ilişkin olarak şunları söyler:

"Kendimizle ilgili bir fikir veya inanç bu imgeye dahil olduktan sonra, biz kişisel olarak ikna olur olmaz bu bir 'gerçek' haline dönüşür. Bunun geçerliğini sorgulamaz, doğruymuş (gerçekmiş) gibi onun doğrultusunda hareket etmeye devam ederiz."

Bununla birlikte inanç kelimesi çoğunlukla, sahip olduğu yoğunluk ve etkileri göz önünde bulundurulmaksızın her çeşit fikri, düşünceyi, görüşü, tutumları, vb. kapsar. Kahunalar pozitif değişim için tedavi sürecine hayati etkilerinin olduğunu hissettikleri kesin ayrımlar yaparlar. Dr. Oyle "Duygusal enerjiyle yüklü olan bir düşünce, görüştür. Katı bir biçimde kristalleşmiş ve daha yüklü duygusal enerji taşıyan bir düşünce ise inanç olarak adlandırılır" derken kahuna görüşüne yaklaşıyordu. Kahunalar da-

ha da ileri giderek inançları üç sınıfa ayırırlar: Varsayımlar (*paulele*), tavırlar (*kuana*) ve düşünceler (*mana'o*). Bu çeviriler konunun daha iyi anlaşılması için kullanılan yaklaşık anlamlardır sadece. Eğer su benzetmesini kullanırsak farkı anlamak biraz daha kolaylaşabilir. Varsayımlar tıpkı buz kalıpları gibi bilinçte kristalleşen inançlar olarak düşünülebilir. Hayat ve kişiye ilişkin genellemelerle ilgilidir ve kolay kolay değişmezler. Tavırlar akıcı inançlardır. Daha kolay değişirler fakat değişim duygusal çatışma getirebilir. Görüşler su buharı benzeri gazlar gibidir, en küçük duygulanımla kolayca değişirler. İnancın bu türü, alışkanlık haline gelmiş davranışların üzerinde nispeten daha az etkiye sahiptir. Bundan ötürü aşağıdaki tartışmalar ilk iki kategori ve bunların sonucu olan inanç kompleksleri ile ilgilidir.

Varsayımlar (*Paulele*)

Paulele'nin "güven" ve "hoplayıp zıplamaya son vermek" anlamları vardır ve güvenlik şartı veya durumunu ima eder. İnsanların kendileri ve genel olarak hayatlarıyla ilgili varsayımlar, kahunalar tarafından insanların tüm davranışlarını üzerine oturttuğu temel olarak düşünülmüştür. Varsayımlar deneyimlerin ölçüldüğü, sınandığı, geliştirildiği ve deneyime verilecek cevabı belirleyen çerçeve görevi görür. Deneyim negatif bile olsa varsayımlar kişiye güven verir. Varsayımlar, bu dünyadaki işlevimizi yerine getirebilmemiz için kesinlikle gereklidir. Bunların bir çoğu küçük yaşlarda aileden, akrabalardan, gözetmenlerden ve otoritelerden öğrenilir. Çocuk hayatta kalabilmek için varsayımlarda bulunmak zorundadır. Yapılan ilk varsayımlardan biri, ailelerin hayatın ne anlama gelmesi gerektiğini bilmesi gerektiği ve bu sebeple onların varsayımlarının geçerli olacağıdır. Gerçekte çocuklar, ebeveynler ve diğer insanlar tarafından yapılan varsayımların tamamını nadiren kabul eder fakat bunun yerine başka birinin asla anlayamayacağı içsel bir karar sürecinden

sonra onlardan bazılarını almayı seçebilir. Örneğin bir ailede, çocuk anne babasının, dünyanın aslında tehlikeli bir yer olduğu inancını kabullenebilir. Aynı ailede bir başka çocuk bunu reddedebilir ve dünyanın dostça bir yer olduğuna karar verebilir ama bu arada bazı insanların daha aşağı olduğu inancını kabul edebilir. Kabul edilen varsayımlar zihinsel ve fiziksel davranışları belirleyen programlar haline gelir ve deneyimleri şekillendirmek üzere üst benlik için şablon görevi görürler.

Varsayımlar bilinçli zihinden (*lono*), deneyimin yorumlayıcısından genelde "yarı-bilinçli" diye adlandırılabilecek bir seviyedeyken giriş yaparlar. Kahunaların Freud'un "bilinçdışı" ile eşdeğer bir kavramları bulunmaz, çünkü onlara göre farkındalık dışı diye bir şey yok, bunun yerine farkındalığın çeşitli düzlemleri ile dikkat ve dikkatsizlik durumları vardır.

Eğer gerçekle ilgili bir varsayım bilinçli bir şekilde reddedilmemişse veya var olan varsayımlarla doğrudan çatışmıyorsa, birey tarafından doğru (veya gerçek) olarak kabul edilir. İçselleştirildikten sonra işlemeye devam etseler de varsayımlar genelde unutulur. Bu onların bilinçli farkındalık tarafından kaybedildiği değil sadece artık *lono zihni*nin onlara dikkat etmediği anlamına gelir. Bu tıpkı iç çamaşırınızın ne olduğunu hatırlamanız daima mümkün olduğu halde gün içinde varlığını unutmanıza benzer. Varsayımlar durumunda, bunlar dünyayı yorumlamanın öylesine alışılmış bir yolu haline gelirler ki veri olarak alınmaya başlarlar. Kahunalar davranışın temel nedenlerinin geçmişte veya zihnin ancak eğitimli bir uzmanın girebileceği bir köşesinde gömülü olduğu fikrini kabul etmezler. Tüm inançlar herhangi bir zamanda ulaşılabilir bir yerdedirler fakat onları unuttuysanız veya herhangi bir sebeple düşünmek istemiyorsanız farklarına varamazsınız. Bilinçli zihin, mobilyalarla dolu olan karanlık bir oda gibidir. Bilinçli farkındalık ise bir seferde sadece sınırlı konuyu (inançlar, düşünce ve anılar) aydınlatabilecek flaş ışığına

benzer. Fakat aynı zamanda odanın içinde belli bir şey üzerinde sürekli parlama potansiyeline de sahiptir. Eğer tek bir yöne bakmaya alıştıysanız, arkanızdaki rafın üzerinde duran antikanın farkına varmayabilirsiniz, duvar kağıdını önemsiz bir şey gibi görüp ona daha fazla bakmazsınız. Aynı oda içinde elinizden gelse asla bakmayacağınız bir çekmece dolusu şeye sahip olabilirsiniz. Bazen unuttuğunuz şeyleri hatırlamada veya sizi korkutan şeye bakma cesaretini kazanmanızda bir uzman size yardımcı olabilir fakat bu uzman sizin kendi kendinize yapamayacağınız bir şey konusunda sizin için bir şeyler yapamaz.

Zihnin bilinçaltı yönü (*ku*) bir anlamda anı ve davranış sisteminizin içine varsayımları katmanızı sağlamakla yükümlüdür. Burada söz konusu olan iradeye dayalı bir karar değil, sadece bir bilgisayar gibi komutlara uymaktır. Varsayım ana komut benzeri hareket eder ve *ku* da ancak yeteneğiyle sınırlı olarak komutu yerine getirebilir. Assagioli, kahunaların kabul etmeyeceği aşağıdaki psikolojik yasayı önermiştir.

"Tüm işlevler ve alt kişiliklerdeki birçok kombinasyonları, biz farkında olmadan ve bilinçli isteklerimizin dışında, hatta bazen onlara karşı gelerek hedeflerine ulaşmak ister."

Bilinçli ve bilinçaltı zihinler arasındaki irade savaşı fikri kahuna öğretisinde geçerli değildir. Tek savaş bilinçli zihnin şimdiki istekleri ve geçmişte istenmiş olanların süregelen etkileri arasındadır.

Tavırlar (*Kuana*)

Eğer varsayımlar bir yapının temeline benzetilirse, tavırlar da bu temel üzerine inşa edilen yapıya benzetilebilir. Tavırlar "inançlarla başa çıkmak" olarak da adlandırılabilir, çünkü varsayımların tam anlamıyla kapsamadığı deneyimlerle uğraşma yolu olarak gelişirler. Varsayımlardan daha spesifiktirler ve deneyimin hareket etmek için bir parça inanca ihtiyaç duyduğu

alanları kaplarlar. Ancak buradaki inanç içinde hala kuşku bulunması mümkündür. Çünkü tavırlara varsayımlardan daha az güvenilir. İnsanlar onları daha fazla duyguyla savunur. Bunlar sorgulandığında kişi kendi güvensizlikleriyle yüzleşmeye zorlanır ve bu da çoğunlukla duygusal açıdan savunulması gereken bir noktadan saldırıya uğradığı duygusunu uyandırır. Tehdit unsuru olan fikirlere karşı böylesi bir dirençten Batılı psikologlar çok önceden bahsetmişlerdi. Freud; "Psikologlar yeni bir fikrin kabulünün (ona inanmak veya onu gerçek olarak kabullenmek) ego içinde çoktan birleştirilmiş olan görüşlerin eğilimlerine ve doğasına bağlı olduğunu düşünmüşlerdir" demiştir.

Sözlerinin devamında, varolan fikirlerle uyumlu olmayan bir görüşün "bu uyumsuz fikre karşı kendini savunmayı amaç edinen bir direnci" harekete geçireceğini belirtir. Sizin de bildiğiniz gibi duygusal açıdan en yüklü tepkilerin bazısı ırk, cinsiyet, din ve politika konusundaki, bu konulardaki tavırların güvenliğine ilişkin şeyler söyleyen sorularla birlikte ortaya çıkar.

Bununla birlikte varsayımlar sorgulandığında gösterilen tepki, genellikle bunca açık bir şeyin sorgulanması karşısında duyulan hayrettir. Maltz benzer bir vaka anlatır: "Okula giden bir çocuğa cebire hakim olamayacağını sadece kendisinin 'sandığını' anlatırsanız çocuk sizin aklınızdan şüphe edecektir." Bir varsayım sorgulandığında güçlü bir duygusal reaksiyon nadiren ortaya çıktığından, bazı kahuna şifacıları tavır ve varsayımları gösterilen tepkilerle tanımlar, tedavileri de buna göre değiştirirler.

Tavırlar, temellerinde yer alan varsayımlardan mantık doğrultusunda türetilir, çünkü *ku* tamamen mantıklıdır. Bilinçaltının akıl ve mantık dışı olduğunu düşünenler onunla nasıl baş edecekleri konusunda daima kuşku içinde olacaktır. Ancak bir kere onun bir bilgisayar kadar mantıklı olduğunu anlarsanız, değişim yaratmanın anahtarına sahip olursunuz. Bilinçaltı bir varsayımı özümsedikten sonra, doğrudan deneyimle baş etmek üzere bu varsayım temelinde mantıklı tavırlar yaratacaktır. An-

cak bunu bir alışkanlığa dönüştürmeden önce de her zaman bir şekilde bilinçli zihnin onayına sunacaktır. Zihninizin nasıl çalıştığına bağlı olarak, tavrı kabul etmeden önce uzun bir süre üzerinde düşünebilirsiniz veya göz açıp kapayana kadar kısa bir sürede kabul edebilir ve size bir sorun çıkarıncaya kadar derhal unutabilirsiniz.

Tavırlar mantıklı bir biçimde türetilir fakat herkes aynı tür mantığı kullanmaz. Aşağıda, aynı temel varsayımdan nasıl farklı tavırlar doğabileceğine ilişkin bazı kahuna görüşleri vardır. Her iki durumda da ilgili varsayım belirtilmiştir. Bu, yaşama ilişkin, doğruluğunu kabulleneceğiniz, ancak varolması temel varsayımın kabulüne bağlı bir varsayımdır.

Birinci kişi: Temel varsayım: İçinde yaşadığım, düşmanca bir dünya.

Buna bağlı varsayım: En iyi korunma yolu kaçmaktır.

Bundan çıkarılan tavırlar: Düşmanca bir dünyada yaşıyorsam ve en iyi yol da kaçmak ise (a) düşmanlıktan korunmanın en iyi yolu kaçınmaktır; (b) diğer insanların yollarına devam etmelerine izin vermeliyim böylece zarar görmem; (c) yeteneklerimi ve özelliklerimi saklamalıyım yoksa saldırıya açık olurum; (d) zayıf veya çok nazikmişim gibi davranmalıyım ki saldırıya davetiye çıkarmayayım.

İkinci kişi: Temel varsayım: İçinde yaşadığım, düşmanca bir dünya.

Buna bağlı varsayım: En iyi korunma yolu saldırıdır.

Bundan çıkarılan tavırlar: Düşmanca bir dünyada yaşıyorsam ve en iyi savunma şekli de saldırıysa (a) düşmanlara karşı en iyi savunmayı hemen karşı saldırıyla yapabilirim; (b) kendimi savunmaya yetecek kadar güçlü olmalıyım; (c) asla zayıflık göstermemeliyim; (d) diğer insanların hareketlerinden şüphe etmeliyim; (e) başkaları her şeyi alıp götürmeden önce alabileceğim kadarını hemen almalıyım.

Yukarıdaki örnekler bunları kolayca canlandırabilmeniz için basitleştirilmiştir elbette. Yine de, benzer iki örnekteki değişik tavırların her ikisi de yaşama ilişkin aynı temel varsayıma dayansa bile nasıl farklı kişiliklerle sonuçlanabileceği burada görülebilir. Örneklerdeki kişilerin tavırları hastalık, ilişkiler, hedefler karşısındaki ve hayatın her alanındaki tepkilerini belirler. Kahunalar, bu kişilerin varsayımlarının onların büyük ölçüde düşmanca tavırla karşılaşmasını kaçınılmaz kılacağını söyler. "Benlik imgesini" bir dizi varsayım olarak kabul edecek olursanız Maltz, aşağıdaki sözleriyle sanki kahunaların görüşünü yansıtmakta:

"Benlik imgesi" tüm kişiliğinizin, davranışlarınızın, hatta şartlarınızın üzerine oturtulduğu temeldir. Bu sebeple deneyimlerimiz benlik imgelerimizi doğrular, dolayısıyla güçlendirir gibi görünüyor. Bu da beraberinde duruma göre kısır ya da yararlı bir döngü getirmektedir."

Kompleksler (*Hilina'i*)

Bir inanç kompleksi, bir ya da daha fazla varsayım ve onlara bağlı tavırlardan oluşmuş ilişkili fikirler sistemidir. İnanç kompleksinin kahuna karşılığı olan *hilina'i*, "bir şeyleri anlamaya çalışma" olarak çevrilebilir. Huna sembolojisinde kompleksler örgülerle, filelerle, örümcek ağlarıyla ve böğürtlen çalılıklarıyla simgelenmiştir. Bunlardan ilk ikisi kompleksleri genel olarak anlatmak için kullanılırken sonuncular sınırlı kompleksler için kullanılır.

Uygulamada, insanların hayatla baş edebilmek için ihtiyaç duydukları birçok kompleksleri vardır. Bu, bir şeyleri tecrübe etmek veya onlarla baş etmek için inançlı olmanız gerektiğini söylemeye benzer ve yaşadıklarınızla uğraştıklarınız da inançlarınızın doğasını belirler. Kahuna açısından bir kompleks, pozitif ya da negatif olabilir. Bunu belirlemenin tek yolu yaşamınızdaki etkilerine bakmaktır. Bir kompleks, belli bir konudaki birbiriyle

uyum içinde olan bütün inançlarınızdan oluştuğundan, aynı konuda birbiriyle çatışan iki kompleksiniz olması başınızın gerçekten belada olması anlamına gelir.

Maxwell Maltz *Psikosibernetik*'te Prescott Lecky'den çokça esinlenmiştir. Prescott Lecky, kişiliğin, sahiplerine tutarlı görünmek zorunda olan fikirler (inançlar) sisteminden oluştuğunu gösteren bir psikologdur. Bu sistemle tutarlık göstermeyen fikirler reddedilir, onlara inanılmaz ve onlar doğrultusunda hareket edilmez. Kahunaların görüşüne göre, bu aşırı basite indirgemedir. Kişiliği sistemlerin sistemi, komplekslerin gruplandırılması olarak görürler. Değişik zamanlarda değişik otorite figürlerinden alınarak kabul edilen farklı varsayımlara dayandıkları için bu grupların bazıları birbiriyle tutarlı olabilir veya olmayabilir. Sözgelimi yukarıda verilen örnekte yer alan iki kişi, aynı temel varsayımı paylaşır, ancak buna bağlı varsayımları farklıdır, bu da farklı tavırlar geliştirmelerine neden olur. Kişi, bu varsayımlardan birini annesinden, bundan farklı olan bir diğerini de babasından almış olabilir. Bunun sonucunda, aralarındaki ciddi çatışmanın kişilik bozuklukları ve büyük mutsuzluklara yol açacağı iki ayrı kompleks ortaya çıkabilir. İnsanın bütün komplekslerıyle çelişecek bir fikir reddedilecektir. Bunu Lecky de söylemiştir. Fakat bazı komplekslerle çelişen bir fikir başkaları tarafından kabul edilebilir. Uç durumlarda bu "bölünmüş kişilik" yaratabilir. Daha sık rastlanan durum ise, farklı koşullarda farklı tepkilerin oluşmasıdır. Buna işte, evde ya da oyun oynarken "farklı" kişilikler gösteren adam örneği verilebilir. Bu yaşam alanlarından her biri, bütün kişiliğin barındırdığı değişik komplekslerden farklı bileşimlerin ve tepkilerin oluşmasına sebep olur.

Ne yazık ki, insanların pek çoğunun sınırlayıcı veya negatif kompleksler oluşturan çelişik varsayımları bulunuyor. Burada negatifle anlatılmak istenen, etkili olmaktan uzak, sorunları ki-

şinin bakış açısından tatmin edici bir şekilde çözemeyen ve diğer inançlarla çelişen inanç kompleksleridir. Bu tip kompleks için kullanılan bir terim de *kuku*'dur ve "çalılıklar, dikenler, kalabalık, yarış halinde olmak" anlamlarına gelir. *Ku* kelimesinin, bilincin inançlardan sorumlu olan kısmı anlamına gelen diğer kullanımı ise aşırı çalışan bir bilinçaltını çağrıştırır.

Kahunalar inanç komplekslerinin yaşam gücü yani *mana*'nın akışına kılavuzluk ettiğini öğretirler. Çatışmanın olduğu yerde, akım bozulmuştur ve bu akım kas, organ veya hücre temelinde akut veya kronik gerilime sebep olabilir. Böyle bir gerilim acı ve hastalığa yol açabilir ve bu da tüm hastalıkların kaynağının çatışan fikirlerde bulunabileceğini söyleyen kahuna öğretisinin temelidir. Hawaii dilinde hastalık için kullanılan en yaygın kelime *mai*'dir ve "gerilim veya sınırlanma durumu" anlamına gelir. Buna diğer bir deyişle stres diyebiliriz. Bazı doktor ve psikologlar stresi davranışsal uyum gerektiren çevre şartları olarak tanımlar, fakat kahunalara göre bu arabayı atın önüne bağlamak gibidir. Kahunalar, benzer koşullar herkeste aynı tepkileri doğurmadığından stresi çevre koşullarına verilen içsel bir tepki olarak görürler (buna kişisel çevrenin parçası sayılan düşünceler de dahildir).

Ekolojik Geri Besleme (Feedback)

Kahuna öğretisinde inanç kompleksleri düşünceleri, duyguları, tepkiler ve fiziksel bedeni etkilemekle kalmaz, çevreyi algılama şeklinizi de etkiler ve hatta evreninizin sınırlarını belirler. Bunu inançlarınıza uymayan şeylerin yok sayılmasında görebilirsiniz. Bununla beraber kahunalar buna ezoterik (batını) bir boyut da ekleyerek inançlarınızın üst benliğinizin deneyim ürettiği kanallar olduğunu söylerler. Böylece bütünlenmiş -*aumakua*, *lono* ve *ku*'nun birleştiği- bir birey kendi deneyimlerini şekillendirir ve bu temelde algılar, tepki verir. Bu kavramın kahu-

na uygulaması ekolojik feedback (geri besleme) olarak adlandırdığım başlık altında toplanabilir.

Feedback sonucun, sonucu üreten faktörleri değişime uğrattığı bir süreçtir. Bu tenis oynamak ve topun nereye çarptığını izlemek, böylece bir sonrakinde daha iyi bir vuruş yapmak için kendimizi ayarlamamız gibidir. Ekoloji, organizmaların çevreleriyle karşılıklı ilişkileridir. Benim kullandığım şekliyle ekolojik geri besleme, çevremizden daha fazla haberdar hale gelebileceğimiz bir süreçtir. (Burada çevre kavramının içine etrafınızdakiler kadar fiziksel bedeniniz de katılır.) Bu şekilde çevrenin oluşumuna ne tip inançların sebep olduğu bulunabilir. Buna karşılık gelen Huna terimi, *unuhi ao*, yani "uyanık dünyayı yorumlamak"tır. Deneyimin kökenindeki inançlar bilinçli bir şekilde görüldükten sonra eğer istenirse değiştirilebilir, böylece çevrenin değişmesini sağlayabilirler. Birçok modern psikolog tarafından benimsenenden oldukça uzak olan bu anlayış, son derece kapsamlı bir anlayıştır.

Örneğin hastalıklarınızı inceleyerek öncelikle tutumları, sonra da sahip olma eğiliminde olduğunuz hastalık türlerini üreten varsayımları keşfedebilirsiniz. İlk bakışta bu Freud tarafından kullanılan tekniğe benzer gibi görünse de, fark aslında çok derindir. Freud bu teknikten yararlanarak "patojenik çekirdek" diye adlandırdığı kavramlara ulaşmayı hedeflemiş, bu amaçla kronolojik sıralarıyla anılardan yararlanmıştır. Freud olaylara ilişkin inançlar değil, olayların bıraktığı izler olan anılar üzerinde çalışmayı tercih etmiştir. Ortaya çıkmamış inançlar üzerinde çalışılırken anılar birden ve herhangi bir sırayla bilince çıkabilir ya da hiç çıkmayabilir.

Modern psikolog ve fizikçilerin çoğu belirli hastalıkları psikosomatik (zihin veya duyguların sebep olduğu) olarak tanımlarlarken diğerlerinin tamamen organik (dışsal nedenler veya kalıtsal faktörlerin sebep olduğu) olduğunu söylerler. *Psikoso-*

matik adlı kitabın yazarları Howard R. ve Martha E. Lewis "Araştırmacılar bazı hastalıkların belli karakterlerdeki insanları diğerlerine göre daha çok etkilediğini ortaya çıkardı" diyorlar; "Hemofili ve orak hücre anemisi gibi kesinlikle kalıtsal hastalıklar çoğunlukla psikosomatik hastalıklarla ilgili tartışmaların dışında bırakılır. Psikosomatik alanın dışında olduğu düşünülen diğer rahatsızlıklar, çevre koşullarının yol açtığı yemek zehirlenmesi, mesleki hastalıklar ve kirleticilerle gelen zehirlenme gibi rahatsızlıklardır. Diğer yandan bu tip vakalarda hastalık düzeyine yolu açan psişik stres olabilir."

Kahunalar sadece hastalık düzeyinin değil şartların da psişik stres tarafından yaratıldığını söylerler. Belli hastalıklara ait kalıtsal bozulmaları kabul etseler de bunu fiziksel kalıtsallıktan çok hücre hafızalarındaki kalıtsal inanç terimleriyle açıklarlar. Grip salgını gibi durumları açıklamak için WK, "ortam-kaynaklı" terimini kullanır. Bunun anlamı bunların her şeyden çok ortamdan kaynaklanıyor olmasıdır. Pek bilinmeyen "domuz nezlesi"nin neden asla salgın boyutlarına ulaşmadığına ilişkin açıklaması, insanların isimden hoşlanmamaları ve siyasi kökenli olarak ortaya çıktığını düşünmeleridir. Huna öğretisinde, hastalık ve kazalar da dahil olmak üzere deneyimlenen her şey zihinde başlar.

Birçok inanç vücuda yansıtıldığından, bu alanda uzmanlaşan kahunalar dikkatlerini bir hastalığın türünden çok nerede ortaya çıktığında yoğunlaştırırlar. Çağdaş psikosomatik hastalıklar kayda değer ölçüde bu görüşü doğrular. Reich kendi zamanında, kanserlerin çoğunun vücudun genital ve erojen bölgelerinde ortaya çıktığına dikkat çekmiştir. Öğrendiğim şekliyle genel kahuna öğretisi, rekabet ve iletişimden kaynaklanan karmaşanın kendini baş, omuzlar, kollar ve ellerde ortaya çıkardığını söyler. Duygular, sorumluluk ve özdeğer alanındaki çatışmalar kendini solar pleksus (güneş sinirağı) ve boyun arasında gösterir. Gü-

venlik ve otorite çatışmaları solar pleksus ve baldırların üst tarafı arasına yansır. Destek ve ilerlemeye ilişkin çatışmaların bedene yansıdığı yerlerse bacak ve ayaklardır. Bu bağlamda, kaynak inançları ortaya çıkarmak için diğer çevresel kavramlar gibi beden de okunabilir. Ekolojik feedback, dikkatin tekrarlayan düşünceler ve gündüz düşlerine, duygulara, anlıksal (spontane) konuşma kalıbı içeriklerine, yani inançlarımızın ifadesi olan her şeye yöneltilmesini içerir. Bu tip faktörler çağdaş psikosomatik tedavide de kullanılır; ancak buradaki vurgu, inançlardan çok davranışların değişimi üzerindedir. Kahunalar, davranışı değiştirmenin inanç değişimini pekiştirmenin bir yolundan ibaret olduğunu, ve davranıştaki bu değişimin düşüncedeki değişime bağlı olduğunu söyleyeceklerdir.

Kahunalar, inançlar deneyimin temelidir ve Gerçek nesnel değil özneldir derler. Daha önce bahsettiğim Kristin Zambucka, "Tavırların denetimi bizim elimizdedir. Yaratıcıları bizleriz. Düşüncelerinizi değiştirin, dünyanız da değişsin" diyor. Kahunaların, gerçeğin bütünüyle öznel olduğu anlayışının modern parçacık fiziğinde de karşılığının olması ilginçtir. Modern fiziği Eski Doğu Asya felsefesiyle karşılaştıran bir fizikçi olan Fritjof Capra, bugünkü fiziğe ait bir teoriyi şu şekilde anlatıyor:

"Fiziksel dünyanın temel yapı taşlarını belirleyen, bizim bu dünyaya bakış şeklimizdir... (ve bu) bilimsel gözlemciyi gözlemlenen olgudan ayırmanın olanaksızlığını yansıtır (...) en radikal haliyle bu görüş, doğada gözlemlediğimiz yapı ve olguların, bizim ölçüp sınıflandıran zihnimizin yaratılarından ibaret olduğu anlamına gelir."

Sonraki bölümde de görüleceği gibi kahunalar şifayı gerçekleştirmek için inanç üzerinde nesnel bir biçimde çalışabilirler.

Sonsuzluğun ötesi içinizdedir

Beşinci Bölüm

ŞİFA YÖNTEMLERİ

Kahuna şifacılığı bütün kişiliği (üst benlik, bilinçli zihin, bilinçaltı ve beden) ve kişinin çevresini içerir. Amaç, belli bir metodun doğruluğunu kanıtlamaktan çok tedavi etmek olduğundan, yöntemler bireyin ihtiyaçlarına göre şekillendirilir. Aynı kahuna benzer semptomlara sahip iki insanı tedavi etmede oldukça farklı metotlar kullanabilir, çünkü bu iki insanın inançları birbirinden farklı olabilir. Huna'ya göre tüm hastalıkların kökeninde inançlar vardır.

Tedavide inançların önemi, sağlık ve şifa için kullanılan genel Hawaii terimi olan *ola*'da yansıtılmıştır. Bu küçük kelime insanın tüm hayatını değiştiren her şeyle ilişkili birçok anlam içerir. En iyi şekilde aydınlanma olarak adlandırılabilir (*o-* girmek, *la-* anlama ve güç için kullanılan bir sembol olarak ışık). Spesifik semptomlar, hastalığın gerçek nedeninin maskelerinden ibaret görüldükleri için genel şifa sürecinin bir bölümü olarak nitelendirilir. Hawaii dilinde semptom için kullanılan kelime *ouli*'dir (*ou-* saklanmak, *li-* korku ve öfke gibi duygular). Her nasılsa kahunalar duyguların fiziksel semptomlara dönüşümü-

nün çok erken farkına varmışlardır. Modern psikosomatikçiler buna dönüştürme reaksiyonu derken Freud aynı kavramı histeri olarak adlandırmıştır. Öfkenin migren veya baş ağrısı şeklinde ortaya çıkması buna bir örnektir. Fakat bu tanımlamalar arasındaki fark, kahunaların tüm semptomları dönüşüm reaksiyonunun bir biçimi olarak düşünmeleridir. Hatta buna kazaya eğilimli olmak (sakarlık), yoksulluk veya yalnızlık gibi kişisel şartları katma noktasına kadar ileri giderler.

Terapinin başarıya ulaşması için inançlar üzerinde çalışmanın gerektiğini söylemek, hipnozun, içine her düzlemde telkinin kabulünü alacak şekilde çok geniş olarak tanımlanması ile neredeyse eş anlamlıdır. Jay Haley'nin de *Uncommon Therapy* (Alışılmadık Terapi) adlı kitabında söylediği gibi, "Hipnozun tüm terapi şekilleri üzerindeki etkisi hakkıyla değerlendirilememiştir. Çoğu terapi yaklaşımının kaynağının bu sanat olduğu öne sürülebilir." Bir anlamda tüm kahuna şifa yöntemlerinin hipnotik telkinler (inançların değişimi anlamında) temeline dayandığı, hipnotik olmayan bütün yöntemlerin ise sadece bu süreci hızlandırmayı hedeflediği söylenebilir.

"Stratejik Terapi"

Terapistin hastaya özel tedavi verdiği yaklaşıma Haley tarafından "stratejik terapi" adı verilmiştir. Haley, hipnoterapi konusunda birçok makalesi olan ve bu sanatı en çok uygulayanlardan biri olan Dr. Milton Erickson'ın psikiyatrik teknikleri hakkında yazdığı yazısında şöyle der: "Eğer hekim, terapi sırasında inisiyatif kullanıyorsa ve her sorun için belli bir yaklaşım oluşturuyorsa terapi stratejik olarak adlandırılabilir." Kahunaların ne zamandır bu yaklaşımı kullandıkları bilinmiyor. WK yüzlerce yıldır olduğunu iddia ediyor. Batı adına konuşan Haley, bu yöntemin kullanımının ancak 20. yüzyılın ortalarından başlayarak yaygınlık kazandığını söylüyor.

Kahunaların stratejik şifa yöntemleri kabaca madde yaklaşımı, enerji yaklaşımı ve zihinsel yaklaşım başlıkları altında sınıflandırılabilir. Bunların uygulama ve bileşim şekilleri hastanın inanç sistemine bağlıdır. Kahunalar daima hastanın inanç sistemi üzerinde çalışacaklardır, çünkü bunun tersini yapmak hastanın tedavi sürecine direnç oluşturmasına yol açar. Tıbbi tedaviye inanan bir insanın tedavisinde, buna uygun olarak, modern psikiyatristlerin yaptığı gibi hastalık nedenine inilmesini sağlayacak yöntemler kullanılacaktır. Körü körüne lanetlere inanan bir insan da önce o seviyede tedavi edilecektir, ama Batılı uygulayıcılar bu kadar ileri gitmez. Yine de, bazı çağdaş terapistler böylesi bir yaklaşımın değerinin farkındadır. Kroger'in sözleri bunun ifadesidir: "Belirli bir tedaviye duyulan inancın o tedavinin başarısıyla sonuçlanacağının bilincindeyiz!"

Madde Yaklaşımı

İlaç, rejim, ayin, muska ya da şifa sürecine katılacak başka nesne ya da düzenlenmiş faaliyetleri içerir. Bu yaklaşımın dayandırıldığı iki mantıksal temel vardır. Bunlardan biri, insanların çoğunlukla maddenin veya dış olayların, düşüncelerden daha gerçek olduğuna inandırılarak yetiştirilmeleridir. Kahunalar bu inancı tedaviyi destekleyici bir araç haline getirir. İkincisi de kimi ilaç, yiyecekler ve enerji yüklenmiş nesnelerin vücut metabolizmasıyla etkileşim içinde olmasıdır.

Hastanın, şifacının otoritesini ne ölçüde kabul ettiği, bu yaklaşımda diğer yaklaşımlardakinden çok daha büyük bir önem kazanır. WK modern tıbbın öncelikle güven şifacılığı olduğunu söyler. Uyguladıkları terapiden bağımsız olarak doktorların bu kadar başarılı olmalarının nedeni, bilgi ve becerilerine çoğu insanın güvenmesidir. Plaseboların (hasta olduğunu düşünen insanlara verilen sahte ilaç -ÇN.) bu kadar etkili olma nedeni budur. Eğer hasta, şifacının otorite ve yeteneğine yeterince güçlü bir inanç beslerse "gerçek" ilaçlar olmadan da kendini iyileştirebilir.

İlaçlar

Kahunaların ilaçların etkisine ilişkin görüşleri, alışılmışın açıkça dışındadır. Bakış açılarının temelinde, hastalığa yol açanın bakteriler, virüsler ya da kanserojen maddeler değil, düşünce ve duygusal enerji çatışmalarından kaynaklanan gerilim olduğu görüşü yer alır. Bu görüşe göre salgınlar, sosyal telepatiye gösterilen bireysel tepkiler sonucu ortaya çıkar; enfeksiyonun dış etkenler sonucu yayılması sonucu değil. Reich telepatiyi bir hastalık nedeni olarak ele almamakla birlikte kişide enfeksiyonun akut ya da kronik gerilim sonucu oluştuğu görüşünü savunur. Reich, zamanının çelişik enfeksiyon teorilerini inceledikten sonra, "Sorun dikkatle ele alındığında hava mikrobu teorisinin bilimsel olarak geçersiz olduğunu kabul etmek gerekecektir" demiştir. Burada, kahunaların mikrop veya bakterilerin varolmadığını iddia etmediklerini söyleyeyim; bunlar sadece hastalığın yan ürünleri veya katalizörleridir, nedeni değil. Korku veya aşırı gerilim olmasaydı insan, vücudunda hastalık taşıyan bakteri veya virüs olsa bile hastalanmazdı.

Burada, Avrupa ve Amerikalıların gelişinden kısa bir süre sonra Hawaii nüfusunu neredeyse ortadan kaldıran çiçek, kızamık ve zührevi hastalıklar salgınından bahsedebiliriz. Kahuna görüşüne göre bu, mikroplardan çok fikir enfeksiyonunun bir sonucuydu. O zamanki kahunalar tedavi bilgilerinin çoğunu kaybetmişlerdi. *Lono* hekimleriyle herbalistleri az ve birbirlerinden çok uzaktı. Hawaiililerin dinsel ve yasal organları karmaşa içindeydi. İnanılmaz bir maddi güç ve bilginin yanı sıra suçluluk ve günaha ilişkin aynı ölçüde güçlü inançlar sergileyen yabancılar gelmişti. Bunca Hawaiilinin salgınlara yenik düşmesi, pek az kahunanın insanlara yardımcı olabilmesi pek de şaşırtıcı değildir.

Hastalıkların gerilimden kaynaklandığı yönündeki kahuna inanışını ilaç ve tıbbi tedavi için kullanılan Huna terimi olan

la'au lapa'au'nun köklerinde görürüz. Bu terim, ilacın işlevinin vücuttaki enerji akışının hareketini uyarmak, böylece gerilim kaynaklı hastalığın önünü kesmek olduğunu söyleyen kahuna görüşünü açıkça ifade eder. Bu sebeple kahunalar ilacı Batı'dakinden daha geniş tanımlar. Kimyasal maddeler ve bitkilere ek olarak isimleri, doğaları veya görünümleri şifa özelliği ifade eden balık, hayvan ve bitki parçalarını da ilaç kavramına dahil ederler. Psikolojik ve fizyolojik etkilerinden dolayı renkli ışıklar, kıyafetler ve nesneler de kullanılır. Hawaii dilindeki adı (*he'e*) hastalığın uçup gitmesi anlamını içerdiğinden mürekkep balığı kullanılabilir; Hawaii dilindeki karşılığı aynı anlamı çağrıştırdığı için domuz eti de kullanılabilir; şeker kamışı (*ko-kea*) kullanılabilir, çünkü bu kelime "bir şeyleri aydınlığa kavuşturmada başarılı olmak" anlamına gelir. Kırmızı bir nesne sırf renginden dolayı kullanılabilir, çünkü kırmızı kutsanmış bir renktir ve kanın, ilahi güç veya *mana* ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bilinçaltı üzerindeki bu psikolojik etkilerin yanı sıra kahunalar belli bileşenleri fiziksel açıdan (ancak vücudu ele geçirmeye çalışan herhangi bir şeye "saldırı" özelliğiyle değil, enerji uyarıcı veya kas gevşetici etkileriyle) değerlendirmişlerdir. İlacın hastalık nedenine saldırı amaçlı kullanımı, gerçeğe ilişkin korku dolu inançlar besleyen bir toplumun ürünüdür.

WK, benim de daha fazla araştırmaya değeceğini düşündüğüm Hawaii kahuna ilaçlarının bir şeklinden bahsetti. Belki de bunun için en iyi tercüme "aroma terapisi" olacaktır. Bu terim Batı'da da kullanılmıştı fakat öncelikle çiçek özlerinin kullanımını simgelemiştir. Bu özler Edward Bach tarafından geliştirilen "Bach ilaçlarında" olduğu gibi merhem olarak uygulanabilir veya ağızdan alınabilir. Kahuna kullanımı, güzel kokuları doğrudan nefes yoluyla almayı da içerir. Maddenin nefesle alınan özünün doğrudan kan akışına ve oradan da ciğerlere gideceğini ve yutulan veya derinin üzerine yerleştirilen bir şeyden çok da-

ha hızlı harekete geçeceğini varsayar. Batı ve Doğuda duyguları etkilemek ve farklı ruh halleri yaratmak için tütsü ve parfüm kullanılmakla birlikte bunların nefes tıkanıklığından kurtulmak için kullanılan merhem buharları dışında kahuna aromaları gibi doğrudan ilaç olarak kullanımına pek rastlamadım. Bununla birlikte 16. yüzyılda yaşayan bir Fransız deneme yazarı olan Michel Eyquem de Montaigne'in bir yorumuyla karşılaştım:

"(Bana göre) hekimler kokulardan şu andakinden çok daha fazla ve iyi bir şekilde yararlanabilir. Kendi adıma, güç ve niteliklerine bağlı olarak kokuların değişim yarattığını, ruhumu hareketlendirdiğini ve alışılmadık etkilere yol açtığını sıkça gördüm."

Kahunalar tarafından sıklıkla kullanılan diğer bir "ilaç" şekli de Kahunanın *mana*'sı ve buna eşlik eden düşünce formlarının içine katıldığı sade sudur. Kahuna bunu, şifaya yoğunlaşma evresinde *mana*yı ellerinde toplayarak veya suya üfleyerek yapar. Doğal olarak bu en fazla, hastaya suyun işlevi söylendiğinde etkili olur. Hasta yüklemeye tanık olsun olmasın, suyun etkisi, "yüklü" olduğu zaman olmadığı zamana kıyasla daha fazladır. Bu da Batı'daki egemen inanışın kesinlikle dışındadır. Batı inancı suyun her şeyden çok bir plasebo gibi davrandığını iddia edecektir. Bununla birlikte, parapsikoloji alanında yazan Charles Panati, biyokimyacı Justa Smith'in bir şifacı ile yaptığı deneylerin, şifacının ellerinden aktarılan bir tür enerjinin enzim bileşimlerini değişikliğe uğrattığını gösterdiğini anlatır. Aynı şifacı, Dr. Bernard Graf tarafından Kanada'daki McGill Üniversitesi'nde çok sıkı şartlar altında test edildi. Şifacının tek yaptığı, her gün belli bir süre su şişelerini elleri arasında tutmaktı. Bu sularla sulanan bitkiler kontrol gruplarına göre kayda değer oranda daha iyi bir büyüme gösterdi. Suyun sağlık kadar lezzet açı-

sından da yüklenmesinin kolay bir yolu da bir su şişesini bir saat veya daha fazla güneş ışığında bırakmaktır, tıpkı insanların "güneş çayı" için yaptıkları gibi. Doğrulama için bir kontrol grubunun olmamasına rağmen bu çalışmayla ilgili benim de deneyimlerim oldu. Yeşil bir şişede bu şekilde yüklenmiş bir suyu, doğru dürüst yemek yiyemedikleri için uyutulacak olan iki alman çoban köpeğinde kullandım. İki hafta sonra sağlıklarına kavuşmuş ve mutluydular.

Diyet

Yeme alışkanlıklarınızın zihin durumunuzu yansıttığı düşündükleri için kahunalar diyete önem verir. Bundan ötürü diyetinizi değiştirmek, zihin durumunuzu değiştirmenize yardımcı olur. Bir seferinde arkadaşlarımla yemeğe çıkmak üzereydim, içlerinden birisi "Kahunalar ne yer?" diye sordu. Yüzümde bir gülümsemeyle cevap verdim: "İstedikleri her şeyi." Bunu anlatıyorum, çünkü topluluk olarak kahunalar genel kullanım için herhangi özel bir rejim önermez ya da uygulamazlar. Bazıları et yemezken bazıları yer ve galiba kimileri aslında pek de bir şey yemez. Büyük bir kahunanın da söylediği gibi, "İnsanı kirletenler, ağzından girenler değil bedeninden çıkanlardır." Bununla birlikte, kahunalar daha fazla *mana* içerdiği düşünülen "canlı" ya da taze bol çiğ meyve sebze yemeyi önerir. Hawaii dilinde yemek kelimesi *ai*'nin kökeni onu doğrudan *mana*'ya bağlar. Kahuna kelimesinin kökeninde aşçılık, gücü hazırlayan, sonra da diğer insanlarla paylaşan kişi anlamı vardır. June Gutmanis'in kahuna bitki şifacıları ile ilgili kitabında, kahuna terapistinin şifa yemeğini hazırladığı belirtilir.

Bedendeki vitamin ve mineral eksikliği, yanlış bir rejimden değil, metabolizmada bir dengesizlikle sonuçlanan belli düşünce türlerinden kaynaklanır. Gıda desteklerinin alınması vücut dengesinin yenilenmesine geçici olarak yardımcı olur. Bu da ki-

şiye en azından düşüncesini güçlendirmek için bir fırsat verir. Kahunalar zihniniz ne kadar sağlıklı olursa ihtiyacınız olan vitamin ve mineralleri o kadar kolay üretebileceğinizi öğretirler. Rejiminizin ne olduğu fark etmez.

Batı tıp geleneğinde, rejim kiloyu kontrol etmede en büyük araç olarak kullanılmıştır. Kahunalarda ise diyet böylesi bir tedavide çok küçük bir rol oynar. Kahuna daha çok kişinin kendisi ve kilosu ile ilgili tutumuyla, kişinin kilosunun yaşamındaki etkinliğini engelleyip engellemediğiyle ilgilenir. "Fazla kilolu" veya "zayıf" olmakta kahuna görüşüne göre hiçbir sorun yoktur. Çünkü bu terimler sadece bazı keyfi sosyal standartlara dayalı ilişkilerde anlam kazanır. Şişman bir insan zayıf bir insan kadar sağlıklı, mutlu ve aktif olabilir. Kilonun kendisi sorun değildir. Sorun, kişi kiloları yüzünden kendi kendini cezalandırıyorsa, sosyal ilişkilerden kaçıyorsa, sırf bu nedenle sevgisini bir başka yöne aktarıyorsa ve duygularını açıklamakta zorlanıyorsa ortaya çıkar. Genel olarak kahuna görüşüne göre, iç çatışmaların bir belirtisi değilse toplumsal ölçülere göre fazla kilolu veya zayıf olmanın tedavi edilmesine gerek yoktur. Bu durumda en çok dikkat edilmesi gereken şey düşünce ve davranışlardır. Buna bir kez dikkat edildikten sonra vücut kendini ayarlayacaktır.

Oruç tutmak Hawaiililerin şifa geleneğinde yer almaz, ancak kahunalar tarafından başka alanlarda kullanılmıştır. WK bu konuda şu yorumu yapıyor: Genelde vücut sizin günlük olarak aldığınız yemek ve havadaki enerjiyle çalışır. Oruçta, vücut kendi enerji rezervleri ile çalışmak zorunda kalır. Enerji rezervi genelde depolanmış yağ ve protein olarak düşünülür fakat enerji süreğen kas gerilimi şeklinde de depolanır. Oruç tutma sırasında bu gerilim enerjisi de vücudun çalışması için göreve çağrılır. Gerilim bölgeleriyle sıkı bir ilişki içinde olduklarından inanç çatışmaları, enerji kullanılıp gerilim giderilirken yüzeye çıkacaktır. Buna çoğunlukla arındırıcı bir duygusal özgürleşme ve has-

talık belirtilerinin ortadan kalkması eşlik eder. Araç olarak kullanıldığında oruç tutmak vücudun "saflaştırılması" için değil, enerjinin derinlere kök salmış komplekslerden bulunup çıkarılması amacıyla kullanılır. Bu durumda bile tedavi sürecinde bu sadece bir adımdır, çünkü düşüncede bir değişim olmadıkça oruç tutmanın yararları geçici olacaktır.

Bu konuyla ilgili literatür araştırmalarım sırasında sadece Reich'ın kronik kas geriliminin serbest bırakılması sonucu ortaya çıkan arındırıcı duygusal özgürleşme hakkında söyleyecek bir şeyleri olduğunu gördüm. Fakat o bunu masaj ve/veya orgon alanı enerjisinin kullanımıyla uyguluyordu. Bildiğim kadarıyla, kahunaların oruç hakkındaki görüşlerinin benzeri yoktur.

Ritüel

Çoğu şifa uygulamasında, ister kahunalar isterse modern hekimler tarafından yapılsın, ritüeller önemli bir rol oynar. Bunlar, tedaviye doğrudan etkisi olmayan fakat hastayı doğru şeyin doğru kişi tarafından yapıldığına ikna eden her şeyi içerir. Bu açıdan bir ritüel, eski bir kahuna dansı yapmaktan *ti* yapraklarıyla hastanın vücudunu ovarken söylenen şarkılara kadar her şeyi içerebilir. Beyaz önlüklü bir hekim de başarı sembolleriyle dolu odasında oturup hastasına, kendisinin ne yapılacağını tam olarak bildiğini anlatır. Ritüel, otoriteye güvenme evresini hızlandırır ve bu da hastanın iyileşme sürecine zihnini açmasını sağlar. Batı'da kullanılan diğer ritüel biçimleri hipnoz, meditasyon ve grup terapi seanslarıdır. Elbette şifacı, iyileştirme yeteneğine sahip olduğuna kendi bilinçaltını inandırmak için de ritüele başvurabilir.

Yüklü Nesneler

Kahuna, güçlü *mana* kaynağı olduğunu düşündüğü nesneleri sıkça kullanır. Bunun nedeni, hangi kaynaktan olursa olsun bedene daha fazla *mana*'nın verilmesinin, gerilimin, dolayısıyla

belirtilerin ortadan kaldırılmasına yol açmasıdır. Kahunalar bu amaç için kendi manalarıyla bir nesneyi kişisel olarak yükleyebileceklerini bilirler. Long bunun geçerliğini anlatmak için deney raporlarından yararlanmıştır. Surfrider otelinin yakınlarındaki Waikiki sahilinde dört "şifa taşı" vardır. Yerel efsaneler bu taşların yüzyıllar önce oraya gelen Tahitili kahunalar tarafından *mana* ile doldurulduğunu söyler. Bununla birlikte, kahunalar taşlar, kristaller, belli ağaçlar ve *mana*nın çok fazla olduğu düşünülen yerler gibi doğal *mana* kaynaklarını da kullanırlar. Hawaii ilminin zengin bilgisine sahip bir Hawaiili olan Mary K. Pukui Nana I Ke Kumu' da, "Hawaii inanışında *mana* bir taştan, ölünün kemiklerinden, şifa veren ilaçtan veya öldürücü iksirlerden yayılabilir" der. En çok kullanılan şifa ağaçlarından biri Hawaii dilinde *lama* diye adlandırılan abanozdur. Pukui-Elbert'in Hawaii dili sözlüğü bu sözcüğü şöyle açıklıyor: "İsmi aydınlanma anlamına geldiği için *lama* ağacı tıpta kullanılır ve *hula* mihraplarına yerleştirilirdi; barakalar gün ışığı (*lama*) saatlerinde bir gün içinde *lama* ağacından yapılır, bunların içine hastalar iyileşmeleri için konulurdu."

İlacın, rejimin ve yüklü nesnelerin doğrudan etkilerini hastanın düzenleme veya ritüele ve şifacının otoritesine tepkisinden kesin bir çizgiyle ayırmak elbette olanaksızdır, fakat kahunalar ortada yararlı bir etki olduğu sürece bu tip ayrımlarla pek ilgilenmezler. Bu, kahuna ve çoğu Batı tedavi yaklaşımı arasındaki temel farktır. Batılı geleneksel uygulayıcılar, oldukça dar olan kabul edilebilirlik sınırlarına uymayan herhangi bir tedavi metodunu göz ardı etme veya yasaklama eğilimindedir. Örneğin, şu Skinnerian görüşü geleneksel psikiyatrist ve hekimler arasında geçerliğini korumaktadır: "Zihinsel ya da psişik olayların fizik bilimin boyutlarından yoksun bir şekilde savunulması bunları reddetme nedenlerine bir tane daha ekler." Bir tıp doktoru olan Oyle, "Meslektaşlarımın çoğu bu tarihe kadar or-

ganlarımızın olduğunun düşünüldüğü alanda sadece maddenin olduğuna inandılar" der. Böylesi bir görüş, kabul edilecek ve izin verilecek tedavi türlerini doğal olarak ciddi bir biçimde sınırlar. Belli bir tedavi şekli hasta için gerçek bir tehlike anlamına geldiğinde bu önemlidir fakat yasaklanan çoğu yöntem bu sınıfa girmez. Bunlar kabul edilmiş geleneklerin bir parçası olmadıklarından yasaklanmış görünmektedir ve başarılı herhangi bir uygulama göz ardı edilir. Bu, kabul görmüş birçok yöntemin tehlikeli yan etkileri olduğu gerçeğine karşın böyledir. Oyle raporlarında, Gıda ve İlaç İdaresinin, doktorların akne ve soğuk algınlığı tedavileri için yazdığı Clindamycin ve Lincomycin yüzünden on beş kişinin öldüğünü duyurduğunu yazar. Ayrıca ilaç ve cerrahinin kullanılmadığı ama yine de başarılı olan kliniğinin, sadece gelenekselin dışına fazlasıyla çıktığı için kapatıldığını belirtir. Batılı kurumlar sonuçlardan çok yöntemi önemser gibidir ve genelde bağımsız metotlardan özenle kaçınmışlar ya da bazen bu metotlar duygusal saldırıya maruz kalmışlardır. 1950'lerde kitapları Amerikan hükümeti tarafından yasaklanan ve yakılan Reich, bu tutumu "duygusal işkence" olarak adlandırmıştır. Kahunalar ise ciddi yan etkilere yol açmadığı sürece işe yarayan her yöntemi kullanırlar. Sonuçlara önem verirler ve yöntemlerin daima inançların ardından geldiğini bilirler.

Enerji Yaklaşımı

Bu yaklaşım fiziksel, akım ve alan manipülasyonu olarak adlandırılabilecek üç form alır. Bir kahuna bu üçünü aynı anda kullanacağından aradaki farklar zorlama sayılabilir. Amaç tümünde de gerilimle bloke edilen enerjiyi serbest bırakmak, kişinin kendi kendine şifa bulmasını sağlamak üzere biyoenerjinin akışını uyarmak ve şifacı tarafından verilen şifa telkinlerini pekiştirmektir.

Fiziksel Manipülasyon

Bu tip enerji uyarımının üç alt bölümü vardır: *Lomi*, *lua* ve *hula*.

1) *Lomi:* Akut veya kronik gerilim halindeki kaslara doğrudan uygulanan bir masaj tekniğidir. İsveç masajında olduğu gibi genellikle elle yapılır. Eski Hawaii'de özel olarak biçimlendirilmiş bir çubuk daha derin masajlar için kullanılırdı. Bunun değişik bir örneği 'a'e'dir. Sırta ayaklarla yapılan masaj türünü simgeler.

2) *Lua:* Karate gibi el ele yapılan bir çarpışma şeklidir ve spor, egzersiz ve duygusal gerilimin boşalımı için araç olarak da kullanılır. Kelimenin kökeninde "kederi bir yana bırakmak" anlamı vardır.

3) *Hula:* Batı'da genelde Polinezya dansının zarif bir şeklinden başka bir şey olmadığı düşünülmüştür. Fakat modern eğlence anlayışı, bedenin aydınlanması ve ruhsal gelişim için kullanılan eski bir sisteme dayandırılmıştır. Kelimenin kökeninde "kutsal ışığı yükseltmek" anlamı vardır ve Kundalini yogadaki gibi bir enerji akımına göndermede bulunur. Şu anki biçiminde bile bacakla kalça ve vücudun üst kısmının hareketleri, kaslardaki gerilim bloklarının çözülmesine yolu açar. Farklı yollardan da olsa eski Çin kökenli Ta'i Ch'i Ch'uan ve modern aerobik dans da aynı etkiyi yapar.

Akım Manipülasyonu

Kahunalar tarafından kullanılan akım manipülasyonunun iki temel şekli vardır, bunların her ikisi de *mana*'nın bedendeki bir akım gibi aktığı fikrine dayalıdır.

1)*Kaomi:* Basınç uygulamaya benzer bir tekniktir ve vücutta özel noktalardan aşağı doğru bir basınç uygulanmasıyla yapılır. *Lomi*' de kullanılan çubuk bazen *kaomi*'de de kullanılır fakat parmakların veya elin bilek kısmının kullanılarak yapılması da-

ha yaygındır. Blokaj vakalarında, gerilim uygulandığında hasta iğne batırılmış gibi keskin bir acı hisseder. Bir tür ayak masajı olan refleksoloji deneyimine sahip olan herkes neyi kastettiğimi anlayacaktır. Bazen belirtilerden kurtulma çabuk olur, kimi zaman da benzeri pek çok tedavi gerekebilir. Bu tedaviler rahatsızlığın ne kadar kronik olduğuna ya da hastanın değişim karşısındaki korkusuna bağlıdır. Buradaki anlayış şudur: Basınç, basınç noktası ile çevredeki veya şifacının ellerindeki *mana* arasındaki etkileşimin yoğunlaştırılmasını teşvik eder. Bunun sonucunda da enerji akımında gerilimi ortadan kaldıran bir artış olur.

2)*Kahi:* Gerilim bölgelerine açık elle hafifçe bastırma veya vurma şeklinde uygulanan bir tekniktir. Bir gözlemci için ilk teknik, Batılı bazı evangelistlerin (Protestan kiliselerine üye olup dini kuralların ve sorumlulukların öğretilmesinin gerekli olduğunu savunan ve bunu öğretmek için diyar diyar gezen kişi -ÇN.) "el koyma" uygulaması ve çağdaş şifacı hemşirelerin "terapötik dokunuş"una benzetilebilecekken ikinci teknik daha çok okşamaya benzetilebilir. Semptomların giderilmesindeki etkinliğinin sırrı, şifacının ellerinden yayılan *mana* miktarıdır. Bu teknik, herhangi birisi tarafından kullanılabilir, çünkü herkes *mana*ya sahiptir. Fakat ne kadar çok mana çıkarırlarsa teknik o kadar etkili olur. Kahuna bu amaçla görselleştirme kullanabilir, avuçların ovularak canlandırılması ya da özellikle sevgi gibi pozitif bir duyguya da sıkça başvurulur. Sözcüğün farklı bir okunuşu olan *kahiau*'nun "cömertçe ya da müsrifçe, karşılık beklemeksizin yürekten vermek" anlamına gelmesi tesadüf değildir.

Alan Manipülasyonu

Kimi zaman *manamana* diye adlandırılan bu metot görünüşte kahi' ye benzer. Ancak bu yöntemde şifacının elleri hastaya dokunmaz. Bunun yerine ten ya da giysiden birkaç santim ile otuz santim kadar uzakta tutulur. Şifacı vücudundaki *mana*yı

harekete geçirerek miktarını artırır. Bunu yapmak için daha önce anlatılan teknikleri kullanır ve elleri, iradesi ve hayal gücü aracılığıyla bunu hastanın alanına transfer eder. Buradaki fikir bir tür indüksiyon etkisinin oluşması ve şifacıdan gelen akımın hastanın vücudunda akım oluşturacak şekilde hastanın alanına yüklenmesidir.

Kimi zaman kullanılan alışılmadık bir teknik de hastanın alanından enerjinin boşaltılmasıdır, ki bu da bir enerji akımı yaratıyor gibi görünür. Genel olarak yükleme en çok yorgunluk, depresyon ve yaralanma durumlarında yararlıdır. Boşaltma ise yüksek tansiyon, endişe ve şişlik durumunda kullanılır. Yükleme ya da boşaltmanın (şarj ya da deşarj) kişisel etkileri, şifacının ne yaptığını hastanın bilmediği durumlarda bile önemli oranda değişiklik gösterebilir. Alan manipülasyonunda hasta sıkça terleme, ürperme ve/veya içsel bazı hareketler ve rahatlama hissettiğini söyler. Kahunalar hemen her zaman sözel ya da telepatik telkinlerle sürece yardımcı olurlar. Bu öylesine maddesel olmayan bir tedavi yöntemidir ki geleneksel Batı sisteminin çok dışında kalır. Bununla birlikte, bu kahuna yöntemine çok benzeyen modern bir teknik olan terapötik dokunuş, hemşireler tarafından "resmi" terapinin yanı sıra kullanıldığı hastanelerde giderek yaygınlaşıyor. Hemşire eğitiminde lider olan büyük bir üniversitede, ülkenin dört bir yanı ile diğer ülkelerdeki atölye çalışmalarında bu yöntem öğretiliyor. Pek çok hekimden bu yöntemi ya kendilerinin ya tanıdıklarının bilip kullandıklarını, ancak bunu hastalarına söylemekten çekindiklerini duydum. Tutucu sayılmayan Wilhelm Reich bile bu yönteme ilişkin hiçbir şey yazmamıştır. Ancak eski bir meslektaşı, özel bir konuşmamız sırasında, Reich böyle bir metodu bir bebeği iyileştirmek için kullandığında kendisinin de orada bulunduğunu söyledi.

Bu bölümü bu tür bir tedavinin şifacı üzerindeki olası etkileriyle ilgili birkaç şey söyleyerek kapatmak isterim. Ellerini kul-

lanarak gerçekleştirdikleri bir dizi şifa seansının ardından kendilerini tükenmiş hissettiğini söyleyen oldukça az sayıda "psişik şifacı" ile tanıştım. Kahuna çalışmalarımdan bunun nedeninin kendi enerjilerini kullanmaya çalışmaları, ellerinin hemen ucundaki *mana* miktarını artırmayı başaramamaları veya enerji iletimi için kendi vücutlarını bir araç olarak kullanmak yerine bir kaynak olarak kullanmaya çalışmaları olduğunu öğrendim. Bilinçaltlarında sürece ve hastanın ağır yüküne vb. direnerek yorgunlukla sonuçlanacak bir kas gerilimine yol açmaları da mümkün. Kahuna yöntemiyle şifa veren kişi kendisini şifa vermeye başlamadan öncesine göre daha bile iyi hissedecektir. Şifacı için beklenebilecek başka bir ters tepki de, şifacının enerji alanı aracılığıyla hastanın hastalığını "toplamasıdır". Bundan kaçınmanın pek çok yalın ve gelişkin yolunu gördüm (ve kullandım). Ancak öğrendiğim, hastalığın hastanın enerji alanında değil, düşüncelerinde olduğu ve şifacının ancak böylesi düşüncelere açık olmakla hastalığı toplayabileceği oldu. Bazı şifacılar hastanın enerjisini boşaltmak ya da arındırmak için parmaklarını şaklatmak gibi küçük ritüeller uygular. Bunun hizmet ettiği tek amaç, şifacının bilinçaltını güvende olduğuna ikna etmektir. Bunda yanlış olan bir şey yoktur. Ancak, böyle küçük törenler yapın ya da yapmayın, etkilenmeyeceğinize bütünüyle inandığınızda etkilenmezsiniz.

Zihinsel Yaklaşım

Bu yöntem hastaya zihnini nasıl daha etkin bir biçimde kullanacağını öğretmekle ilgilidir, fakat aynı zamanda zihninde şifacı tarafından kontrol edilen hiçbir şey olmadığını da öğretir. Bu kahunaların şifa yelpazesinde açık ara ile en önemli yöntemdir ve tüm deneyimler düşüncelerin yansıması olduğundan bütün şifa yöntemlerinin özü olarak görülmüştür.

Tartışmanın amacı dolayısıyla bu yaklaşımın ana hatları sü-

recin adımları olarak gösterilmiştir fakat gerçekte adımların buradaki kadar açıkça birbirinden ayrı olmadığı anlaşılmalıdır. Bir insana kendi düşünce ve iyileşmesinin sorumluluğunu nasıl üstleneceğini öğretmek için uygulanan süreç, kahunanın kendisinin de katıldığı dört adımlık bir eğitim sürecine dayanır.

Düşüncelerin Farkına Varmak (*Ike*)

Eğer tavır ve varsayımlarınızı bilinçli bir şekilde değiştirecekseniz öncelikle sahip olduklarınızın bilincine varmalısınız. Bu çok basitmiş gibi görünebilir fakat çoğu insan düşündüklerinin ve söylediklerinin hayatları üzerindeki olası etkilerinin pek az bilincindedir. Bu nedenle, tedavinin başlangıcında kahuna, hastanın alışılmış konuşma kalıpları, iç diyalog, imgelem temaları gibi özelliklerinin ayırdına varmasına yardımcı olabilir. Dikkatin tekrarlayan duygular, rüyalar ve dış koşullara çevrilmesi de yüreklendirilebilir. Dikkatini bu unsurlara yönelterek hasta istenmeyen koşullara nasıl güç kazandırdığının bilincine varabilir.

Çoğu psikolog ve psikiyatristin de bildiği gibi istenmeyen düşüncelerini baskılayan bir hasta, bunları bilinçli dikkat alanına getirmek için kayda değer bir yardıma ihtiyaç duyabilir. Bu süreçte yardımcı olmak üzere kahunaların kullandığı bir teknik, yönlendirilmiş imgelem, diğer bir deyişle *makau*'nun uyarılmasıdır. *Makaku* "*ku*'dan doğan" olarak tercüme edilir ve inanç modellerini açıklayan kendiliğinden ya da uyarılmış imgelem anlamına gelir. Daha önce de söylediğim gibi bu yöntem Batı'da gün geçtikçe daha popüler hale geliyor.

Bazen, psikanalizde de olduğu gibi, istenmeyen düşünce veya konuşma alışkanlıklarının sadece farkında olmak, hastanın düşüncelerinde hemen bir değişiklik yapmasını sağlamaya yetecektir. Bu da beden ya da koşullar açısından yararlı sonuçlar verecektir. Ancak çoğu durumda farkındalık hiçbir değişiklik yaratmayabilir. Kahunalar bunun sebebinin süregelen tüm deneyimle-

rin alışkanlıklar tarafından sağlanması ve tek başına farkındalığın bir alışkanlığı değiştirmeye yetmemesi olduğunu öğretirler. Alışkanlığı değiştirmenin yegane yolu yerine başka bir alışkanlık koymaktır. Bu da bizi bir sonraki adıma götürüyor.

Hedef Belirleme (*Makia*)

Buradaki "hedef" kelimesi, yeni inançlar ve alışkanlıklar geliştirmeyi ve gelecek için planlar kurmayı içermektedir. Hastaya ne çeşit bir sağlığa, kişiliğe ve çevreye sahip olmak istediği konusunda fikrini kesinleştirmesinde ve bunu başarması için ne yapması gerektiğini anlamasında yardım edilir. Makia' da kullanılan temel tekniklerden biri benim "gör ve ol" dediğim, kendini olmasını çok arzu ettiğin bir durumda bütün duygularınla hayal etmek olan *pa laulele*'dir. Bu tıpkı bir temsil sırasındaki pantomim sanatçısının durumuna benzer. Amaç, bilinçaltı ve bedenin ön eğitimi ve onları yeni bir deneyime hazırlamaktır. Mevcut -fiziksel, kişisel veya çevresel- kronik bir durumda ilk olarak yeni amaçlar/inançlar/alışkanlıklar belirler, daha sonra yeni koşulun bir ön deneyimi için imgeleminizi kullanırsınız. Bazı Batılı psikiyatristler de bu tekniği kullanmaktadır. Kroger bunu "duyusal imgelem koşullaması" olarak adlandırır, Maltz ise buna çok benzer bir tekniği tanımlar. Assagioli bu yaklaşımı, "İmgeler ve zihinsel resimler kendilerine karşılık gelen fiziksel koşullar ve dışsal hareketler yaratmak eğilimindedir" şeklinde bir psikolojik kuraldan söz ederek doğrular.

Kısaca, duygusal açıdan yüklü öz telkinler veya doğrulamalar da *makia*'da kullanılabilir ama burada önemli olan hastanın bu tekniği etkili bir şekilde uygulamada iyi eğitilmiş olmasıdır. Öyle ki bu telkinler yeni koşulların oluşturulmasına yardımcı olsun ve yol açtıkları yegane sonuç, hastanın farkında olmak istemediklerini bastırması olmasın. Bir onaylama veya telkinin etkili olabilmesi için bir ölçüde inandırıcı olması

gerekir. Kişinin hastayken "ben sağlıklıyım" ya da mutsuzken "ben mutluyum" demesi kimilerinde işe yararken kimilerinde yaramaz. Burada hipnoz benzeribilinçli zihnin eleştirel analitik kısmını sakinleştiren yöntemler gibi güçlü duyguların kullanılması da yararlı olur. Değişime karşı ciddi bir bilinçaltı direncin görüldüğü durumlarda kahuna diğer adıma geçecektir.

Değiştirme (*Kala*)

Bu kelimenin yüzeysel anlamları kurtarma, özgürlük ve bağışlamadır. Ancak kök anlamı kişinin yolunu değiştirmesidir. Affetmek, örneğin bir şey veya bir kişi hakkındaki düşünce şeklini değiştirmektir. Kala'nın etkili olabilmesi için bilinçli bir şekilde değişiklik istenmeli ve eski düşünce tarzlarından vazgeçilmelidir. Hastanın değişim yaratacağı alanlarda bir ölçüde pozitif motivasyon olmadığında kahuna, hasta tarafından telepatik olarak algılansa bile çoğu zaman tedaviye başlayamaz. Kroger bunu onaylayacaktır. Kronik alkolikler için "Yardım istemeyen ya da tedaviye bütünüyle iradesi dışı getirilen kişilere hiçbir psikoterapi yaklaşımıyla yardımcı olunamaz" der.

Hasta, bir alışkanlığı değiştirme konusunda yaşadığı iç çatışmanın bilincine vardığında uygulanan yaygın bir teknik, olumsuz düşünce, duygu ya da eylemi derhal karşıtıyla değiştirmektir. Kronik kas gerilimine enerji akışında belirli düşünce alışkanlıklarıyla desteklenen bozukluk yol açtığı için, istenmeyen düşünceler yararlı olanlarla değiştirildiğinde gerilimde boşalma olur. Freud bu etkiyi kimi zaman negatif anıları "silip" yerine pozitifleri koyarak sağlamıştır. Burada kahunalar açısından aslolan, yerine koymayı bastırmanın değil, yer değiştirmenin izlemesidir. Bazı insanlar için bu o kadar kolay değildir, çünkü sahip oldukları alışkanlıklar bilinmeyen bir amaca hizmet ediyor olabilir. Kahuna uygun görürse hastanın geçmişindeki olayları yeniden açıklamak ve değerlendirmek için hastanın zihnindeki-

leri (anılarını, geçmişi) araştırabilir. Kaslar gevşediğinde, fiziksel olarak olumsuz duyguların doğması ve istenmeyen davranışların meydana gelmesi imkansız olduğundan kahuna ayrıca kas gevşetme tekniklerini de öğretebilir. Olumsuz düşünceler iptal edilir ve bilinçaltı (*ku*) yeni alışkanlık kalıplarının yerleştirilmesine daha açık bir hale gelir. Hipnoterapide de olan tam olarak budur.

Olumsuz düşünceyi değiştirmede kullanılan asıl araç, istemli imgelem ya da *laulele*'dir. Hatırlayacağınız gibi burada imgelemin içeriği bilinçli bir şekilde birey tarafından seçilmektedir. Buna hayati önem taşıyan içerik demek doğru olur, çünkü hemen bütün imgelemler en azından bir kısım kendiliğinden gelen, anlıksal unsurlar (*makaku*) içermektedir. İyi tasarlanmış hayal (*laulele*), düşünceleri, duyguları ve hareketleri yeni yönlere akıtan kalıplar gibi hareket eder. Bu hayali kalıp bir kez yeni bir alışkanlık olarak kurulduktan sonra *makaku* ya da kendiliğinden olur. Ancak bu, bir sonraki aşamanın konusudur.

Enerjiyi Yönlendirme (*Manawa*)

Bu kelime enerjiyi sürekli ve ısrarlı bir şekilde akıtma, yönlendirme anlamına gelir. Düşünce ve davranışlarda kazanılan yeni alışkanlıkların uygulama ve daha çok uygulamayla pekiştirilmesi ve sürdürülmesini içerir. *Manawa*; kitaplar, dersler, sembolik resimler, nesneler ve ayinler, fiziksel çevre ve arzu edilen özelliklere sahip insanlarla ilişki kurmak gibi kazanılmaya çalışılan alışkanlıkları güçlendirecek her şeyin kullanımını kapsar. Her şeyden önemlisi, bilinçaltının (*ku*) katılımı anlamına gelen hareket ve duyguları da içerir. Kahunaların bundan çıkaracakları sonuç şudur: Fikirler bilinçaltının (*ku*) parçası olmadıkça tam olarak etkili olamazlar. Entelektüel düzlemle sınırlı kalan bilgi görüşten ibarettir ve bu haliyle de dünya ya da birey üzerindeki etkisi pek azdır. Bundan ötürü Huna'da aydınlanma karşılığı

kullanılan diğer bir sözcük, en iyi çevirisi "yağma bilgi" olan *na'avao*'dur.

Tedavide Başarısızlık

Yetkin bir uygulama ve iyi niyetlere karşın çoğu tedavi ya başarısızlığa uğrar ya da etkisi geçici olur. Kahunalar yetersiz uygulanan tedavinin bunda rol oynayan faktörlerden biri olduğunun bilincinde olsalar da Kroger'ın "Bir terapötik yöntem hastanın durumunda değişiklik yaratamadığında hata hastada değil deneysel tekniktedir" iddiasına pek katılmazlar. Burada söz konusu olan hata değildir, tedavinin başarısı büyük oranda şifacının bilgi, beceri ve esnekliğine bağlıdır. Ama kahunalar için tedavinin başarısızlığının altında yatan tek neden hastanın düşünce alışkanlıklarında bir değişim olmamasıdır. Bu bir hata olarak değil bir olgu olarak algılanır. Daha iyi metotlar işe yarayabilir ya da yaramaz, ancak hastanın düşüncesi değişmedikçe hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın hiçbir değişiklik olmayacaktır. Kahunalar hastanın bu değişimden kaçınmasına ilişkin pek çok neden sıralayabilir.

İlk sebep "maliyet-fayda direnci" olarak adlandırılabilir. Bu, hasta iyileştirilmek için istek duyduğunu iddia ettiğinde ortaya çıkar. Hasta kendisine ağır gelen mevcut durumdan psikolojik, duygusal veya fiziksel faydalar sağlar. Hastada hastalığına deva bulunacak olursa bu faydaların elinden alınacağı fikri vardır. Başka bir deyişle, şifa bulmak hastanın durumun mevcut yararlarından vazgeçmesine mal olacaktır. Ve hasta bilinçli veya yarı bilinçli olarak bu yararları feda etmeye istekli değildir. Mevcut yararlar; sempati, dikkat, intikam, kontrol etme tutkusu, maddi güvenlik (hastalık parası alan biri örneğinde olduğu gibi), duygusal güvenlik (iyileştirilirse istenmeyen sorumluluklarla yüzleşmek zorunda olan bir hastada olduğu gibi), acı çekme (cezalandırılmayı hak ettiğine inanan bir hastadaki gibi) ve mevcut

durumuyla sağladığı uyumun güveni olabilir. Bu tip bir direnç hesaba katıldığında kullanılacak tedavi metodu ne olursa olsun çok geçici bir iyileşme sağlanır veya hiçbir iyileşme sağlanmayabilir. Mevcut durumda direnmek yerine değişimde çok daha büyük yararlar olacağını anlatmak şifacıya veya terapiste kalacaktır. Hatta bazı durumlarda ikna edilmesi gereken, hastanın kendisi değil, bilinçaltı (*ku*) olur.

Bir diğer neden, şifacı veya kullanılan tedavi metoduna güven eksikliğidir. Açık görüşlü bir kuşkuculuk şifacı kendisine ve yaptığı işe güven duyduğu sürece genel olarak bir sorun yaratmaz. Ancak hastanın duyduğu korku ve güvensizlik sürecek olduğunda alınacak sonuç en iyi olasılıkla geçici olur. Terapistin veya şifacının yeteneği tedavinin başarısızlığa uğramasında kuşkusuz önemli bir faktördür. Bununla birlikte kahunalar, hastanın korku ve güvensizlik kaynağının şifacının becerisiyle hiçbir ilgisi olmayabileceği için bunun belirleyici faktör olmadığında ısrar eder.

Tedavi hatalarının en yaygın nedeni durumun davranışsal yönlerine yeterince dikkat edilmemesidir. Semptomlar tek başlarına tedavi edildiğinde ve hastanın davranışlarında kalıcı değişimler olmadığında kurtuluş daima geçicidir. Kahunalar Batılı doktorları şaşırtan şeyin, bir hastanın aynı negatif inançları farklı semptomlar aracılığıyla ifade edebileceği olduğunu söylüyorlar. Doktorlar semptomları, altında yatan sebep aynı da olsa ayrı şeyler olarak tedavi ederler. Sözde "inanç şifacıları" benzer bir problemle karşılaşır. Gerçek inanç şifası, inançların iyileşmesidir ve bu gerçekleşirse çözüm kalıcı olacaktır. Bununla birlikte bu ad altında yapılan şeylerin çoğu, enerji uyarımından başka bir şey değildir. Enerji karizmatik canlandırmada olduğu gibi yeterince yoğunsa kayda değer sonuçlar elde edilebilir. Fakat saatler, günler veya haftalar sonra kişinin düşünce biçimi kalıcı olarak değişmemişse enerji dağılacak ve semptomlar geri

gelecektir. Nedensel davranışlara gereğince önem vermeme bağlamında düşülen bir yanlış da hastanın iş veya ev ortamını, özellikle bu ortamlarda yer alanları hesaba katmamaktır. Semptomlar tavırların ifadesi olduğundan bazı semptomlar başkalarına karşı takınılan tavırların sonucu olabilir ve bu kişilerin varlığında semptomlar şiddetlenebilir. Bu da bir insanın evine gönderildiğinde neden yeniden hastalanabileceği, neden ancak "hastanede" iyileştirilebileceği sorusunun açıklamasıdır. Kahunalar yalnızca imgelemde bile olsa aile, arkadaşlar ve düşmanları da olabildiğince tedaviye dahil ederler.

Sonuç olarak bireyin üst benliği, fiziksel benliği için ölüm kararını vermişse belki de hastayı rahatlatmak dışında yapılabilecek bir şey yoktur. Bununla birlikte hiç kimse bu kararın gerçekten verilip verilmediğini bilemez. Bu sebeple kahunalar hasta istediği ve cevap verebildiği sürece tedaviye devam etmenin uygun olacağını bilirler. "Karmik müdahale" fikrine inanmazlar. Bazı şifacılar tedaviye teşebbüs ederek kişinin karmasına veya önceden belirlenmiş kaderine müdahale ettiklerini düşünürler. Bunun da tedavide zorlukla karşılaştıklarında ortaya çıkabileceğini düşünme eğilimindedirler. Kahunalar ortaya çıkan zorlukları meydan okuma olarak görür. Kader için kullandıkları kelime *hopena*'dır. "Daha önce olanın sonucu" anlamına gelir. Onlara göre bu, kendi gerçekliğini herkesin kendisi yaratması demektir. Eğer siz şifacıysanız ve hayatınızda tedaviye ihtiyacı olan bir insan varsa artık siz o kişinin kaderinin, o kişi de sizin kaderinizin bir parçasıdır. Kahunalara göre kader önceden belirlenmiş olmadığından ona engel olmak anlamında müdahale edemez, ancak bütün ilgili taraflar bir düzlemdeki değişim konusunda uzlaşmışsa değiştirebilirsiniz.

İlahi Şifa

Kahuna şifacılığının en önemli unsurundan henüz söz edil-

medi. Bu, tanrısal benlik (*aumakua*) veya daha yalın bir sözcükle Tanrıdır. Kahuna görüşüne göre tüm tedavi, tanrısal benlik ile doğal bir birleşimin sonucundan veya onun kaynak enerjisinin eterik beden'deki (*aka*) serbest akışına izin vermekten başka bir şey değildir. Her tür hastalık ve bozulma bu akıma yapılan müdahaleden kaynaklanır. Beden, zihin ve koşulların en dolaysız iyileşmesi tanrısal benliği bilinçli bir şekilde gündelik yaşamınıza dahil etmeniz ve açık, sevgi ve güven dolu düşüncelerle gerçekleşir. Sevginin (*aloha*) yaşama geçirilmesi sevinci paylaşma deneyimini de içerir ve tanrısal benlikle bu birleşmeyi somutlaştırır. Sevinç, hayat verici ve genişleyicidir. Yaşamınızın parçası haline getirildiğinde gerilimi kendiliğinden ortadan kaldırır ve üst benliğe sağlık, mutluluk ve doyum vermek üzere birlikteliğini sürekli kılması için yapılan bir çağrı gibi olur. Kahunaların öğrettiği gibi "Tanrı her şeydedir" düşüncesi ile sevinç dolu bir işbirliği, bütün hastalıkların en iyi ilacı, tüm sorunların en iyi çözümü ve insanın kendini gerçekleştirmesinin en iyi yoludur. Ancak bunun için kendinize sürekli olarak Tanrının herkes, her yer ve durumda olduğunu anımsatmanız gerekir. Bu uygulama bana kişisel olarak daha önce yaptığım hiçbir şeyle kazanmadığım kadar çok sevinç, mutluluk, sağlık ve başarı kazandırdı. Bunu nasıl yapabilirsiniz? Pek çok yöntem denedim. Benim için en iyisini Robert Heinlein'in *In A Strange Land* (Bir Yabancı Ülkede) adlı kitabında buldum. (Kitapta eski bir kahuna ayini olan su paylaşımı da yer alıyor.) Kitabın kahramanı şu yalın sözü söylüyor: "Sen tanrısın". Bunu zihninizde sabah kalktığınız andan itibaren akşam yattığınız ana kadar her zaman, kendiniz de dahil herkes ve her şey için söyleyin, buna inanın. Böylece yaşamınız yenilenecektir.

Bitirirken (*Panina*)

Kimileri benim kahuna öğretisini bu şekilde gün yüzüne çı-

karmayı nasıl açıkladığımı soruyor. Onların alışık olduğu, sırlarını başka birisi görecek olursa değerini yitirecek değerli taşlar gibi saklayan ya da başkalarının bunları hiç de değerli taşlar gibi görmeyeceğinden korkan gruplar. Tavrımı doğrulamaya gerek duymuyorum, çünkü bizim sırrımız yok. Huna, açıklanması gereken sırdır; kahunalar onun gardiyanları değil, koruyucularıdır. Eski Hawaii kahinlerinin tapınaklardan taşan çığlıklarını paylaşıyorum:

Bırakın, bilinmeyen bilinene dönüşsün!

Sonsöz

Aşağıda şu an bana bir başkasının başından geçmiş gibi görünen bir öyküm var. Bu hikayeyi olaydan çok kısa bir süre sonra yazdım. Bugün, aradan geçen birkaç yılın ardından geriye baktığımda olayın canlılığı ve olasılık dışı oluşu ile bana verilen görevin altından kalkamamış olma gerçeği beni rahatsız ediyor. Fakat bu olay gerçekten yaşandı ve ben bugün bile hala gayret sarf ediyorum. Kaula ismi şimdi bana, diğer insanlara yardımcı olmamı sağlayan bir tür "gelecek benliği" çağrıştırıyor. Bu, insanın yaşamını değiştirmesini kaçınılmaz kılan, maddi dünyada mistik bir deneyimdi.

"1975 işçi gününün (A.B.D.'de Eylül ayının ilk Pazartesi kutlanan gün -ÇN.) hafta sonunda ailem ve arkadaşlarımla Happy Gulch denilen yerde kamp kurmuştuk. Burası Los Padres Ulusal ormanlarında, Able Dağı eteklerinde bir yerdir. Otuz Ağustos akşamı yıldızların parlaklığı ve kayan yıldızlar hepimizin hoşuna gitmişti. Fakat, daha sonra havanın soğuk olması bizi uyku tulumlarının rahatlığını tercih etmeye zorladı.

"Gecenin ortasında içimden gelen bir sesle uyandım. Saate baktım, ikiydi. Ses beni hemen giyinip dışarı çıkmaya zorluyordu. Kendimi bunları tereddüt etmeden yaparken buldum. Gece

berrak, hava yattığımız zamankine göre daha sıcaktı. Yıldızlar daha parlak görünüyorlardı ve hala ay yoktu. Hava garip bir dalga hareketiyle doluydu, yoğun bir *mana* alanı demekti bu. Her şeyde titreşiyormuş gibi görünen, mırıldanan derin bir sesin farkındaydım, mekanik bir ses değildi, daha çok bir kalbin atışı gibiydi. İç sesim bana Able Dağı'na yürümemi söyledi, yaptım. Uyuyan arkadaşlarımın yanından geçtim. Daha sonra onların da mırıltıyı duyduklarını, havadaki gücü hissettiklerini ve içsel bir ses tarafından çağrıldıklarını öğrendim. Fakat bulunduğumuz bölgenin yabancı olması nedeniyle kampta kalmanın daha akıllıca olacağını düşünmüşlerdi.

"Sadece mırıltı ve *mana*'nın farkında olarak, iç sesim bana dur deyinceye kadar uzun bir süre yürüdüm. Ses bana durmamı ve Batı'ya doğru vadiye bakan bir yere oturmamı söyledi. Oturduğumda yıldızlara baktım. Gökyüzünün her tarafında geniş ve düzensiz çemberler çizerek hareket ediyorlardı. Gözlerimi kırpıştırarak başımı salladım. Bunun bir yanılsama olduğunu düşünüyordum. Ne yaparsam yapayım hareket devam etti. Sonunda aniden mırıltı arttı, bütün vücudumu bir titreme, bir ürperme aldı. Tam üstümde, uçurumun kenarında havada asılı duran bir gökkuşağı oluştu. Aynı anda etrafından ve hatta benim içimden milyonlarca ve milyonlarca sesin mırıldanmasını duymaya başladım. Sesler yıldızlardan, bitkilerden, dünyadan, hücrelerden, molekül ve atomlardan geliyordu. Sonunda bu sayısız sesin hep bir ağızdan ahenk içerisinde benimle konuştuklarını kavrayabilmiştim. Bana inisiye edildiğim adımla sesleniyorlardı.

'Kaula, Kaula, bil ki BEN VARIM. Her zaman, her yerde, her şeyde. Ben birçok ismin isimsiz varlığıyım, bir çok sesin sessiz sahibiyim. Kaula, elçim ol, benim ışık savaşçım, dağıtıcım, benim Gökkuşağı Çocuğum ol. Çocuklarımı topla ve onların benim varlığımı yaşamalarına yardımcı ol. Sevgiyi öğret Kaula. Çünkü sevgi her şeyin anahtarıdır. Sevgi yoldur. Sevgi sırdır. Sevgiyi öğret Kaula ve beni sev.'

"Konuşamıyordum, tüm evrene sevgi duygularımı iletebilmiştim ve bana geri dönen güçlü bir akımla boğulmak üzereydim. Duygu o kadar yoğundu ki, tüm bilinçli düşüncelerin yok olduğu saf bir mutluluk durumuna daldım. Zaman yoktu, uzay yoktu. Kendimdim ve aynı zamanda her şeydim. Yavaş ve anlaşılmaz bir biçimde benden binlerce kez daha ağır ve sert olan bir kayaya doğru itilirken büyük bir iç güçle titreşen bir orak gibiydim. Kristallerin tuhaf yaşam döngüsünde, galaktik zamana uyarlanmış kayaydım. Bir kuştum, kabarık tüylerimin altında sıcak ve huzurluydum, uyuyor, kendi paylaşılmaz düşlerimi görüyordum. Ve ağaç, tilki, karınca, ev, yıldız, bulut, bir defada tüm evren ve her şeyin içinde tektim. Ve ben bendim.

"Bilinmeyen bir noktada 'şimdi ve buradaki' vücudumun farkına yeniden vardım. Hala sarhoşluktan titriyordum. Gökkuşağı gitmiş, sesler dinmiş ama bana bu hayatta yardımcı olan tüm öğretmenlerim etrafımda oturmuşlardı. Dünyadaki babam oradaydı. Gümüş Çember giysisini giymişti. Beni bir kahuna olarak inisiye eden Wana Kahili oradaydı. Batı Afrika'lı bir fetişçi olan M'Bala, Acem Sufi Joe, *brujo* olan Gordo, Çinli lama Fa Hsien, Ra Ptah, Manea, Lucius, Rufus, Jarod, Naran ve diğerleri. Hepsi üzerinde oturduğum toprak kadar gerçekti. Her birini kucaklayarak karşılamak istiyordum fakat durumun bunun için fazlasıyla ağırbaşlı olmayı gerektirdiğini hissettim. Yine de düşüncelerinin sıcak selamlayışını duyumsadım. Birkaç dakika sonra bir şeylerin olmasının beklendiğini fark ettim. Sonra tam önümde oturan Wana Kahili ile babam ayrıldılar ve aralarından birden bir figür belirdi. Kafasında bir başlık vardı, beyaz giysiler içindeydi. Yoğun bir sessizlik yaşandı, sonra figür başlığını geri itti, gördüğüm en güzel yüz ortaya çıktı. Öylesine güzeldi ki bakamıyor ama bakmak istiyordum. Yüzü her an şekil, milliyet ve cinsiyet değiştiriyordu. Değişmeden kalan, içinden gelen ışıktı. Yüzü değiştikçe çağrışım resimleri canlanıyordu içimde.

Mulu bir sanatçı. Atlantisli bir bilim insanı, Lumanyalı bir kaşifti. Gautama Buda'ydı. Dağdaki Musa, Nazaretli İsa, Muhammed. Pele, Kuan Yin ve Mary, Viracocha Quetzacoatl ve Kanoloa idi. Tezahür etmiş İsa, Ermiş, Işığın Öğretmeniydi.

"Bir süre sonra o ve tüm diğer öğretmenlerim telepatik olarak zihnimin içine doğru tek bir ağızdan konuşmaya başladı. Önce, binlerce dünya yılı önce şekillenen planı ve yüzlerce insanla birlikte kabul ettiğim rolümü hatırlattılar. Sonra bebeklikten başlayarak hatalarım ve boşa geçirdiğim zamanlar ile inisiyasyon ve başarılarım da içinde olmak üzere hayatımı gözler önüne serdiler. Kalan zaaflarıma, ihmal ettiğim güçlü yanlarıma işaret ederek görevimi yerine getirmek üzere almam gereken önlemlere ilişkin öğüt verdiler.

"Sonunda Hawaii'de okuduğum yazıtları doğruladılar ve görevimle olan ilişkisini anlattılar. Bu bittiğinde İsa ayağa kalktı, bana doğru gelerek ellerini başımın üzerine uzattı. İçime doğru akan ve o şu sözleri söylerken beni Işıkla dolduran gücünü o anda hissettim."

'Kaula, benim Yeni Çağ elçilerimden biri olarak kutsal ruhun gücüyle donatıldın. Yoluna devam et ve Tanrının varlığını, anlam ve Sevgi yolunu, insan zihninin engin gücü ve potansiyelini öğret ve yaz. Yoluna devam et ve zihni, bedeni ve yüreği hasta olanları iyileştir. Onlara kendilerini ve başkalarını iyileştirmeyi öğret. Yol göster, öğret ve sana gelen herkesin zihnini aç. Sana verilen zihin, madde ve enerji bilgisini kullan. İç ışığın sana yol gösterdikçe gelen bilgiyi kullan. Her yerde bu bilginin öğretilip uygulanacağı bilgelik tapınakları kur. Sevgi ve özgürlüğün egemen olduğu topluluklar oluştur. Bunları devam ettirecek ateşli müritler topla. Bu amaçlara ulaşmak için dünyanın sunduğu araçlara başvur. İçindeki ışık sana daima rehberlik edecek. Senin yolun Huna yolu, Sevgi bilimi, Dünya ile ve Dünyadaki Ahenk, evrensel bilgi yolu. Sen ve senin rehberlik ettiklerin ken-

dinizi (eskilerin yaptığı gibi) Gökkuşağının Çocukları olarak adlandırsın. Gökkuşağı, yedi köşeli yıldız ve hayat haçı yolunuzun simgeleri olsun.

'Tanrıya giden sayısız yol vardır, diğer insanların yolları ile barış içinde olun. Onlar bilmeseler de Huna'yı takip ediyorlar. Son söz olarak, insanlarını Büyük Göçe hazırlamaya başla, çünkü insan varış noktasını yıldızlara dönüş olarak çoktan seçmiştir.

'Şimdi ayrılıyoruz, ruhlarımız bağlantıda olacak, bir işaret alıncaya kadar hiç kimseye gördüklerini ve duyduklarını anlatma. İşaretimizden sonra bu deneyimi anlatabilirsin. Yazıtların bilgisini yazmaya ve büyük olay için çalışmaya başla. Ve daima hatırla; anahtar sevgidir.'

"Bunları söyledikten sonra İsa'nın yüzü daha da aydınlanarak daha önceki vizyonlarımda gördüğüm çok uzak bir yerden olağanüstü bir varlığının gülümseyen hatlarına dönüştü. Sonra parmağı ile başıma dokundu, bilincimi yitirdim. Uyandığımda sessizlik içinde yalnızdım. Kampa dönüş yolunda şafak yeni söküyordu."

Sonsuzluğun ötesi içinizdedir

Ek

KAHUNA ŞİFRESİ

Sözlerini diğer insanlardan saklamak isteyen kişilere sıkça rastlanır. Bunun tarihte en sık başvurulan yolu bir takım şifreler yaratmaktır. Bu tutum, politikada, savaşta ve dini yasakların olduğu zamanlarda bazı yararlar sağlamıştır. Leonardo Da Vinci notlarını yukarıdan aşağıya ve alışılmış sıranın aksi yönüne yazmayı geliştirdi, böylece bir ayna hilesini kullanmayı akıl etmedikçe hiç kimse onun yazısını okuyamıyordu. Bazen bunun yerine pek bilinmeyen bir dil kullanılıyordu. Örneğin rahiplerin kendi aralarında yalnızca inisiyeler tarafından bilinen özel bir eski dil kullanmaları alışılmadık bir şey değildi. İkinci Dünya Savaşında Amerika Birleşik Devletleri, düşmanlarını yanıltmak için Navajo elçilerini başarıyla kullanmıştı. Çocukların eğlence için kullandığı "domuz Latincesi" ile "Hong Kong" da aynı amaca hizmet ediyordu. Eski Hawaii'de şefler *kake* olarak bilinen gizli dili geliştirdiler ve böylece halk içinde anlaşılmadan istediklerini rahatça konuşabildiler.

Bununla birlikte, "kahuna kodu" diye adlandırılan şey bunlarla aynı kategoriye girmez. Şifrelerin amacı bazı şeyleri gizle-

mek değil, bilgiyi ulaşılabilir kılmaktı. Bir zamanlar Polinez dilinin Esperanto diline benzer bir şekilde geliştirildiği ama ondan farklı olarak daha başarılı olduğu teorisini ileri sürmüştüm. Her neyse, kahunalar bilgilerini dillerinin kökeni aracılığıyla ve özel kurallarla kelime anlamlarını genişleterek ilettiler. Bu teknikle, doğru kullanılan tek bir kelimeyle büyük miktarda bilgi aktarımı sağlanabiliyordu. Dil kullanıldığı sürece, tekniğini anlayan herhangi birisi için bilgi ulaşılabilir bir yerdeydi. Elbette teknik unutulacak olursa dil kullanılsa bile şifrelenmiş bilginin tamamı kaybolabilirdi. On üçüncü yüzyılda Hawaii'de Paao'nun gelişinden sonra olan böyle bir şeydi. Bu rahibin isminin çevirilerinden bir de "bilginin sınırlandırılması"dır.

WK ve Long, kahuna şifresinin en kolay Polinez dilinin Hawaii diyalektinde yorumlandığı görüşünü paylaşıyor. Bu kitabın şifre kısmının kaynağını da bu düşünce oluşturuyor. Kelime kökenlerinin anlamları için kaynak olarak Pukui ve Elbert'in Hawaii Dili Sözlüğü kullanılmıştır. WK'dan ve benim Hawaii kültürüyle ilgili bilgilerimden yararlanılmıştır.

Hawaii dili, birbirine yakın birkaç sesten oluşan kolay ve esnek bir dildir. İngilizce'ye çevrimde de kullanıldığı gibi H, K, L, M, N, P ve W (bazen V gibi telaffuz edilir) olmak üzere sadece yedi sessiz ve A, E, I, O ve U olmak üzere beş sesli harften, yani toplam on iki harften oluşur. Kullanıldığı yere sert bir vurgu getiren ve Polinezya'dan başka yerlerde de kullanıldığı için bir harf sayılabilecek olan bir tür de "ses yutma" vardır. Bununla birlikte günümüz Hawaii dilinde, özellikle Hawaiili olmayanların kullandıkları şeklinde bu çoğunlukla kullanılmaz. Tahiti ile yakın ilişkiler içinde bulunan bazı Hawaiililer arasında belli durumlarda K harfi T harfiyle yer değiştirmiştir. Böylece orijinal Hawaii dilinde *ki* ve *ki'i* olarak telaffuz edilseler de Batılıların tanıdığı *ti* bitkisi ve *tiki* bebekleri olmuştur. Melville'in buna katılmadığını belirtelim. Melville, T'nin orijinal Hawaii dilinde kullanıldığını ve kimi gizemli nedenden ötürü misyonerlerin

Hawaiilileri K sesini kullanmaya zorladıklarını iddia eder. Bu kitap için dil nüansları önemsiz olduğundan kabaca sessiz harflerin İngilizce'deki gibi, seslilerin de aşağıdaki gibi telaffuz edildiğini söylemek doğru olur.

a -babadaki gibi
e -yenideki gibi
i - giysideki gibi
o- kovmaktaki gibi
u- uygundaki gibi

Yutma ise arasına girdiği harflerin birbirine bağlanıp uzatılarak okunmasını sağlar.

Şifrenin Kuralları

WK'ya göre aşağıdaki kurallar bir kelimenin içinde şifrelenmiş olan bilgiyi deşifre etmede kullanılır, örnek olarak kahuna kelimesi kullanılmıştır.

1. Önce kelimenin anlamı bütün olarak incelenir.
2. Sonra eğer mümkünse kelimenin tamamı küçük parçalara ayrılır: *ka huna* ve *kahu na* gibi.
3. Daha sonra kişi kelimenin içindeki kelimelere bakılır; *kahu, ahu, huna* ve *una* gibi.
4. Ayrı olan heceler de ayrıca incelenir; *ka, hu ve na.*
5. Sesliler çiftleştirilir; *ka'a, hu'u ve na'a.*
6. Heceler de çiftleştirilir; *kaka, huhu* ve *nana.*
7. Ayrık hecelere değişik sesliler eklenerek de kelimenin daha geniş anlamları bulunabilir; *kai, hui* ve *nai* gibi.
8. Kelimenin anagramlarını bularak daha geniş anlamlara ulaşılarak da çözümleme yapılabilir; *haka, aka, hana* ve *kanu.*
9. Sonuç olarak, doğru bir şifre çözme işlemi konuya hakim olmanın yanında, şiir, efsane, resim ve sembolik kaynaklardan yararlanabilme bilgisi de gerektirir.

Bu sebeple anahtar bir Hawaii kelimesindeki bilgiyi açığa çıkarmak, bilim olarak nitelendirilebileceği gibi sanat olarak da düşünülebilir. Yine de elinde iyi bir Hawaii sözlüğü olan herkes kelime anlamlarının çoğunu kendi kendine çıkarabilir.

Örnekler

Şifrelemeye örnek olarak Kahuna kelimesi kullanıldığından, kahunaların kendi uzmanlıklarıyla ilgili ne düşündüklerini anlamak için bu kuralları inceleyelim.

Kahuna "rahip, başkan, büyücü, herhangi bir meslekte uzman; bir rahip veya uzman gibi hareket etmek" anlamlarına gelir.

Ka genelde İngilizce'deki "the" kelimesi gibi tercüme edilse de bir çok anlamı olan anahtar bir kelimedir. Ayrıca "-nın, ait olmak" anlamları vardır. Diğer anlamları "vurmak, çarpmak, destek olmak, temizlemek (bir göletten çamur ve yaprakları temizlemek gibi), ağlar yapmak ve çarpmak, toprağı veya bir ipi çevirmek (ip atlarken olduğu gibi), atmak (bir gözden kataraktı almak gibi), kapana kıstırmak (kuş gibi), lanetlemek, atış yapmak, (bir akımın) içeri girmesi, bir şeylerin olmasına sebep olmak"tır. Kahuna kelimesinde uygulandığı gibi, çarpma, *mana*nın veya enerjinin zorla kullanımına işaret eder. Destek olmak, bir kahunanın bir başka insanın yaşam gücünü (*mana*) hareket ettirmedeki (azaltmada veya çoğaltmadaki) yeteneğini simgeler. Bu ölüm duasını yapan kişilerin yaptıkları şeydir, fakat aynı zamanda şifacıların son derece duygusal bir insanı sakinleştirirken kullandıkları yöntemdir. Yaprakları temizlemek davranış engellerinden kurtulma ve yaşam gücünün özgürce akışına izin verme anlamlarını içerir ki zaten *mana*nın bir diğer simgesi de sudur. Ağlar, psikolojik komplekslerin veya inançlar grubunun simgesidir, bunların daima negatif olması gerekmez. Ağ örmek bu durumda yeni inançlar sistemini geliştirmek anlamına gelir. Topra-

ğı çevirmek kahunanın bir değişim aracı olarak rolüne işaret eder. Almak (katarakttaki gibi) psikolojik sorunların ortadan kaldırılmasıyla ilgilidir. Kuş genelde bir fikri veya kişiyi simgelemek için kullanılır. Kapana kıstırmak bir fikri zapt etmek ya da bir başkasını güçlü bir etki altına almak anlamına gelir. Lanetlemenin kaynağında kahuna güçlerinin iyi ya da kötü amaçlar için kullanılabileceğini göstermek yatar. Atış yapmak telepatinin sembolik bir göstergesidir. (Suda olduğu gibi) bir akımın içeri girmesi, bir insanın yaşam gücüne destek olacak şekilde kullanılan kahuna tekniklerini işaret eder. Bir şeylerin olmasına sebep olmak, kahunanın koşullarla oynama yeteneğiyle ilgilidir.

Huna "parçacık, küçük, minik, saklanmış, gizli, açıklamak" anlamlarını içerir. Huna kahunaların bilgisi için kullanılan genel bir terimdir. Bu sebeple ka-huna, "saklanmış veya gizli olan ya da açık olmayan" anlamlarından çok, "sır" olarak tercüme edildiğinde daha doğru olur. Açıklanması güç olan "parçacık" kavramı amaçlı olarak açıklanmadığı sürece hunanın görülmesinin veya anlaşılmasının çok zor olduğunu ifade eder. Bu anlama gelen bir çok kelime vardır.

Kahu "efendi, onurlandırılmış katılımcı, bekçi, hemşire, bakıcı, elçi; bir ocakta yemek pişirmeye teşebbüs etmek veya yemek pişirmek, aşçı veya yemek yapmak, yakmak (kirecin yanması gibi)" anlamlarına gelir. Bu kelimeyle kahunanın gizli bilgiye bekçilik ve efendilik etme rolleri simgelenir (*kahu-huna*). Öfkeden kudurmak ve kireçte olduğu gibi içten içe yanma fikri kahunanın diğer insanların tedavisinde yoğunlaştırılmış duygusal enerjiyi (*mana*) kullanmasını simgeler. Zaten ateş de *mana*nın simgesidir. Kahunaların aşçı kavramı bir sonraki paragrafta incelenecektir.

Ahu sözcüğünün "yığın, küme veya biriktirme; mihrap veya sunak; fırın; küçük bir burun veya pelerin" anlamları vardır. Bu kelimenin önemini tam olarak anlayabilmemiz ve bir önceki ko-

nudaki aşçılık kavramının kaynağını görebilmemiz için burada daha geniş bilgi vermek yerinde olacaktır. Burada, fırında yemek pişirme ile ilgili olarak yemeğe gönderme vardır, bunlar bitkisel yemeklerdir, çünkü etler genelde ızgarada pişirilir. Bitkisel yemekler için kullanılan *'ai* kelimesinin, ayrıca "yemek, egzersiz yapmak, güç veya kuralın ayrıcalıklarından ve sorumluluklarından zevk almak" gibi anlamları da vardır. Hawaii düşüncesine göre, yemek (*'ai*) hazırlamak (*kahu*) için fırında (*ahu*) ateşi (*mana*) kullanan aşçı (*kahu*); doğrudan hayat ateşini (*mana*) kullanarak bir mihrapta veya sunakta (*ahu*) güç veya otorite (*'ai*) toplayan bekçi veya efendinin (*kahu*) bir başka deyişle kahunanın simgelenmesidir. Eski Hawaii'de şefler ve kahunalar tarafından giyilen pelerin, onların otorite ve güçlerinin bir göstergesiydi.

Una "göndermek, iletmek, emir vermek, çalıştırmak, ruhları kısa bir gezintiye göndermek, yorulmak, ağırlaşmak, dua etmek, acele etmek, rahatsız etmek" gibi anlamlara sahiptir. Burada yapılan gönderme, kahunaların telepatik etki uygulaması, şifa ve hatta zarar verme uygulamalarıdır. Yorgunluk veya ağırlık, yaşam gücünün kaybı ya da ölüm duası uygulandığında ortaya çıkan belirtilerdir.

Hu, sözcük olarak "yükselmek, yutmak, uçmak, akmak, yüzeyi yırtmak, (duygular olarak) yüzeye çıkmak; kükremek, mırıldanmak, kaynatmak, asıl konudan uzaklaşmak, kutlamak, yolu kaybetmek, birleştirmek veya katılmak" anlamlarına sahiptir. Akmak ve çıkmak kelimelerinin kökeninde, belli kahuna uygulamalarını yürütmek için duygusal enerjinin bilinçli bir şekilde kullanılması vardır. Kükreme, mırıldanma, bağırma sesleri bu enerjinin üretilmesini ve yukarı doğru yükselen enerjinin hareketini simgeler. Asıl konudan uzaklaşmak da, enerjinin yanlış kullanılabileceğini gösterir. Bu konuları birleştirmek belli bir uygulamanın nesnesiyle ilişki kurmak için enerjinin kullanılması kadar psikolojik bütünleşmeye de işaret eder.

Na, "sakinleşmiş, sessizleşmiş, edilgenleştirilmiş, yerleştirilmiş, çözülmüş veya uysallaştırılmış; ağlamak, üzülmek, sitem etmek" anlamlarına gelir. Kahunaların problem çözme ve şifa yeteneklerini simgeler. Örneğin, sızlanma, stresten kurtulma ve sükunet bulmak için bu seslerin nasıl kullanıldığını gösterir.

Kaka, ka' nın bazı anlamlarını tekrarlar. Ek olarak "ağla balık tutmak" anlamına gelir. Balık ve su bilinçaltındaki anıları simgeler. (*İ'a* balıktır, anılar ise *hali'a*; bu kelime tam olarak bir balığı taşımak anlamına gelir.) Bundan ötürü ağla balık tutmak psikanalize benzer bir kahuna uygulamasını simgeler.

Huhu "coşkuyla bağırmak; kötü; kızgın, suçlamak veya sinirlenmek" anlamlarına gelir. Hawaii dilinde bir hecenin tekrarlanması yoğunlaşma ifadesidir. Bu durumda, ifade edilen olumlu ya da olumsuz ama yoğun duygulardır.

Nana "düzleşmek, dalga veya sakin, soğuk, hayata veya harekete geçmek, yaşam belirtisi göstermek, görselleştirmek, cinsel açıdan heyecan duymak, saldırganlaşmak, bakmak, gözlemek, dikkat etmek, sakinleşmek" gibi anlamları içerir. Bu kelimeler *ka'*nın anlamlarını tekrarlar. Sakinlik ve soğukkanlılık kelimeleriyle yeniden *na'*ya bağlanır. Şifrelerin karşıt anlamlar içerdiğine sıkça rastlanmıştır, bu da kahunaların hayatın gerçeklerine ilişkin felsefelerini açıklar. Çinlilerin yin/yang kavramlarıyla benzeşir. Yani buradaki soğukkanlılık hem saldırganlık hem de hareket anlamına gelir. İletişimde agresiflik ve hareket pozitif anlamda düşünülmelidir. Belki de iddiacı olmak deyimi burada daha uygun olacaktır. Dikkat etmek ve gözlemlemek bu tip uygulamaları yerine getirirken kahunanın yüksek bir farkındalık seviyesi yakalaması gereğini simgeler.

Ka'a "yuvarlanmak, kıvrılmak, dönmek, gitmek; bir duruma ulaşmak ya da bir durumda olmak, etkilenmek, gitmiş, yok, geçmiş, dönmüş, dönüşmüş, alınmış, ödenmiş, yürütmek, yükümlü olmak, yetenekli, yetkin, uzman, efsane, çizgi" anlamlarına ge-

lir. Aşağıdakiler *ka*'nın farklı anlamlarını tekrarlayan ilginç açılımlarıdır. Burada ifade edilen yine kahunanın elçi kişilik olarak rolüdür, sorunların ortadan kalkmasında tek başlarına yola devam etmelerinde, hayatlarının sorumluluklarını almalarında insanlara yardımcı olur, bu da yetenek isteyen bir şeydir. Masal ve efsaneler geçmiş olayların içerdiği bilgi kadar kahunaların öğretici öyküleri kullanımını, geçmişle şimdiki zaman arasında kurulan ilişkiyi ve telepatinin kullanımını gösterir.

Hu'u Hawaii dilinde sözcük olarak kullanılmaz.

Na'a, na'nın anlamını pekiştirir.

Kai, ka gibi bir çok anlama sahiptir ve ayrıca "liderlik etmek, bir şeyler yapmak; eğitmek" anlamları da vardır. Kaynağı açıktır, uygulama gereği ve bilinçli uygulamalar. *Kae* negatif ve pozitif duygu ve hareketlerle karşıt anlamlara sahiptir. *Kao* saat vuruşu anlamına gelir. Öz disiplin gereğini ve aşırı güç kullanımının sakıncalarını vurgular. *Kau* çok anlamlı bir sözcüktür. Bunlardan en önemlisi, belli bir sürede amaçlanan bir yere ulaşmayı simgeler.

Hua'nın "meyve, tohum, fide, sonuç, etki, konuşmak ve duygu" anlamları vardır. Burada kelimelerle üretilen etkiler ve duygusal enerji gibi anlamlarıyla kullanılır. Uygulama ve tekrarlamanın gereğini gösterir. *Hue* suyu tutan bir araç anlamına gelir (kahunanın *mana*yı tutmasını simgeler). Hızlı hareket etmek (mananın akışı); hareket etmek, çıkmak, açmak, itmek, zorlamak, dökmek (bunların tamamı mananın kullanımıyla komplekslerin hareket etmesini simgeler) gibi anlamları vardır. *Hui*'nin asıl anlamı organizasyonu oluşturmak ve birleştirmekle ilgilidir. Kahuna tarikatlarını simgeler. *Huo*'nun bir anlamı yoktur.

Nai "zaptetmek, elde tutmak, anlamak veya incelemek için alıkoymak" anlamlarına gelir. Kahunanın amaçlarını ve özelliklerini gösterir. *Nae* "nefesin daralması (mananın azlığı), hoş kokulu (birilerinin yaptığı bir şeylerden zehirlenme tehlikesini

simgeler), eşit dağıtmak (dengeli yaklaşım)" demektir. *Nao* güvenmek, incelemek ve mananın yoğun bir şekilde kullanılması ile ilgilidir. *Nau* "çiğnemek (bizim sindirim kelimemizle aynıdır) ve nefes tutmak (bir tekniğe gönderme olarak) anlamlarına gelir.

Yukarıdakiler bir tek kelimeden nelerin öğrenilebildiğinin basit bir örneğidir. Bunlar sözlü geleneklerle çağdan çağa aktarılmıştır. Basit bir kahuna kelimesinden oldukça yetenekli bir psikoloğun/metafizikçinin/şifacının net bir görüntüsünü ortaya çıkarabiliyoruz. Bu kişi hayatın devamı için psişik yeteneklerini kullanmayı bilmeli ve aşırı kullanımlarla gelebilecek tehlikelerden kaçınmalıdır. Şimdi dilin kendisinin bir öğretim aracı olarak nasıl kullanıldığını görmek daha kolay bir hale gelecektir.

Kahunalar arasında bilginin, efsane ve hikayeler kullanılarak aktarılması oldukça yaygın bir yöntemdir. Bununla birlikte, bilginin kendisi hikaye şeklinde değildir. Hikaye karakterler, yerler ve insan ilişkileri için sadece bir araç olarak kullanılır. Batılı kulaklara oldukça abartılmış gibi gelen bir hikaye, kahunaya sadece bir tekniğin açıklanması veya felsefi bir fikir olarak görünecektir.

Buna örnek olarak, eski bir Hawaii şefi Moikeha'nın efsanesini anlatalım. Aşağıdaki hikaye daha önce sözü geçen Martha Beckwith'in *Hawaii Mitolojisi* adlı kitabından alıntıdır: "Bir çok gezi, yolculuk ve acılı seyahatlerden sonra Moikeha ünlü şef Puna'nın köyüne varır, onun kızı Ho'oipo'ya aşık olur, bir yetenek yarışmasında onunla evlenmeyi hak eder, şefliğe kadar yükselir ve on iki çocukları olur."

Dışarıdan bakıldığında ilginç bir maceranın hikayesinden başka hiçbir şeye benzemiyor. Bununla birlikte, Moikeha kelimesinin şifreleniş şekli bu hikayeyi yeniden anlatır gibidir: Büyük acıları (*eha*) ve zorlukları (*ke*) atlatıp yükseklere tırmanarak (*keha*), ruhsal (*ha*) bilginin (*ike*) efendisi (*mo'i*) olmak

için hareket eden (*mo*) kimse. *Puna* da bir su kaynağı (*mana*) ve ev anlamına gelir. Kişinin üst benliğiyle bütünleşmeye çalışması anlamını da içerir. Şefin kızı *Ho'oipo* "aşk yapmak" anlamına gelir ve tanrının krallığında gerçekle yüzleşmek ya da gerçeğe ulaşmak anlamlarını içerir. On iki, kahuna öğretisinde önemli bir rakamdır, on iki çocuk başarı için sarf edilen emeğin meyvelerini simgeler. Böylece bir serüven masalının altında spiritüel bir yolculuğun öyküsünün yattığını görüyoruz.

Kitapça

Max Freedom Long, *The Secret Science Behind Miracles* (Los Angeles, DeVorss & Co., 1954)

Lorrin Andrews, *A Dictionnary of the Hawaiian Language* (Rutland, Vermont, and Tokyo: Charles E.Tuttle Co., Inc., 1974)

Roberto Assagioli, *Psychosynthesis* (New York: Viking Press, 1971)

William S.Kroger and William D.C. Fezler, *Hypnosis and Behavior Modification: Imagery Conditioning* (Philadelphia: J.B.Lippincott Co., 1976)

Kristin Zambucka, *Ano'Ano: The Seed* (Honolulu: Mana Publishing Co., 1978)

Josef Breuer and Sigmund Freud, *Studies on Hysteria* (London: Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis)

Maxwell Maltz, *Psycho-Cybernetics* (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, Inc., 1960)

Wilhelm Reich, *The Cancer Biopathy* (New York: Farrar, Strauss & Giroux, 1973)

Irving Oyle, *Time, Space & Mind* (Millbrae, CA: Celestial Arts, 1976)

Howard R.Lewis and Martha E.Lewis, *Psychosomatics* (New York: Pinnacle Books, 1975)

Jay Haley, *Uncommon Therapy* (New York:Ballantine Books, 1973)

Jane Gutmanis, *Kahuna La'au Lapa'au* (Australia: Island Heritage Ltd., 1977)

Enid Hoffman, *Huna: A Beginner's Guide* (Gloucester, Mass.: ParaResearch, 1976)

Serge King, *Imagineering for Health* (Wheaton, Ill.: Theosophical Publishing House, Quest Books, 1981) -Ötesi Yayınları arasında *Hayal Mühendisliği* adı altında yayınlanmıştır.

L.R. McBride, *The Kahuna: Versatile Mystics of Old Hawaii* (Hilo, Hawaii: Petroglyph Press, 1972)

Leinani Melville, *Children of the Rainbow* (Wheaton, Ill.: Theosophical Publishing House, Quest Books, 1969)

Sibley S.Morrill, *The Kahunas: The Black -and White-Magicians of Hawaii* (Boston: Branden Press, 1969)

Madeleine C.Morris, *The Miracle of Mana-Force* (West Nyack, N.Y.: Parker Publishing Co., 1975)

Mary K.Pukui, E.W. Haertig, and Catherine A.Lee, *Nana I Ke Kumu* (Honolulu: Hui Hanai, 1975)

Julius Scammon Rodman, *The Kahuna Sorcerers of Hawaii, Past and Present* (Hicksville, N.Y.: Exposition Press, 1979)

Sonsuzluğun ötesi içinizdedir

... ÖTESİ

Batı dünyası, Pasifik Okyanusu'ndaki toplumların basit, tasasız ve ilkel olduğunu varsayan romantik bir resim yaratmıştı; bu insanlar kendilerine medeniyetin bahşedilişinden çok önce cahil vahşilerden ibaretti, batıl korkular ve disiplinsiz bir otorite tarafından yönetiliyorlardı.. Uygarlığı kendi tekelinde sayan geleneksel Batılı yaklaşım pek çok yerde olduğu gibi burada da yanılmıştır. Bilimsel araştırmalar Polinezya toplumlarının ahlak değerlerinin en az bizimkiler kadar sağlam, sanatlarının zengin, bilimlerinin ileri, felsefelerinin gelişkin olduğunu gösterdi.

Huna işte bu felsefeye verilen ad, *kahuna* ise bilgiyi yayan, yaşatan insandır.

Huna'da emirler yoktur. Bunun yerine olaylar arasındaki zorunlu bağlantılar anlamında "mantık" vardır. Şiddet kullanırsanız karşılığında şiddet görürsünüz. Severseniz sevilirsiniz. Bunun emirlerle, buyurgan bir Tanrıyla ilgisi yoktur. Yaşamın doğası budur. Deneyimin düşünceyi izlemesi ve her şeyin bütünün bir parçası olduğu görüşündeki huna öğretisine göre kendinize karşı şiddet duymadan başkalarına şiddet uygulayamaz, önce kendinizi sevmeden bir başkasını gerçekten sevemezsiniz.

Serge King, eğitimini kahunalardan alan "beyaz" bir kahuna. Bu gelişkin felsefeyi bizlerin kullandığı dile "çeviriyor". Gereksizleşen sır perdelerini aralıyor. Huna felsefesini ruhsal yolculuğumuzda ve gündelik yaşamımızda esin kaynağı olarak kullanmamıza kapı açıyor. Ve eski bir kahuna kehanetini *gerçekleştiriyor*;

Bırakalım, bilinmeyen bilinene dönüşsün!

ISBN 975-8363-21-2

3750000T

SONSUZLUĞUN ÖTESİ İÇİNİZDEDİR